

## II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

## DECYZJE

## DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 listopada 2013 r.

w sprawie pomocy państwa SA.16237 (C58/02) (ex N118/02) wdrożonej przez Republikę Francuską na rzecz SNCM

(notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7066)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2014/882/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 <sup>(1)</sup> ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami <sup>(2)</sup> i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

## I. PROCEDURA

- (1) Dnia 18 lutego 2002 r. Francja zgłosiła Komisji projekt pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz przedsiębiorstwa Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (zwanego dalej „SNCM”), uzupełniony dnia 3 lipca 2002 r. <sup>(3)</sup>. Ten projekt restrukturyzacji opracowany został w związku ze zgłoszeniem przez władze francuskie dnia 20 grudnia 2001 r. zaliczki gotówkowej udzielonej przez Compagnie Générale Maritime et Financière (zwaną dalej „CGMF”) <sup>(4)</sup> na rzecz SNCM w kwocie 22,5 mln EUR jako pomoc na ratowanie. Decyzją z dnia 17 lipca 2002 r. <sup>(5)</sup> (zwaną dalej „decyzją z 2002 r.”) Komisja wydała zgodę na pomoc na ratowanie na rzecz SNCM w ramach wstępnego postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 88 ust. 3 traktatu WE. Zgłoszona pomoc na restrukturyzację polegała na dokapitalizowaniu SNCM poprzez CGMF w kwocie 76 mln EUR.

<sup>(1)</sup> Z dniem 1 grudnia 2009 r. art. 87 i 88 traktatu WE stały się odpowiednio art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). W obu tekstach przepisy są zasadniczo identyczne. Dla celów niniejszej decyzji odwołanie do art. 107 i 108 TFUE należy traktować, w odpowiednim przypadku, jako odwołanie odpowiednio do art. 87 i 88 traktatu WE. Na mocy TFUE wprowadzone zostały również pewne zmiany terminologiczne, takie jak zastąpienie określenia „Wspólnota” przez „Unia”, „wspólny rynek” przez „rynek wewnętrzny” i „Sąd pierwszej instancji” przez „Sąd”. W niniejszej decyzji stosowana jest terminologia wprowadzona przez TFUE.

<sup>(2)</sup> Dz.U. C 303 z 13.12.2006, s. 53.

<sup>(3)</sup> Zarejestrowany pod numerem TREN A/61846.

<sup>(4)</sup> CGMF to holding finansowy, który w 100 % należy do państwa francuskiego i za którego pośrednictwem państwo to przeprowadza wszystkie operacje transportu morskiego, wyposażenia i czarteru statków na Morzu Śródziemnym.

<sup>(5)</sup> Dz.U. C 148 z 25.6.2003, s. 7.

- (2) Pismem z dnia 19 sierpnia 2002 r. Komisja poinformowała władze francuskie o decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego<sup>(6)</sup> na mocy art. 88 ust. 2 traktatu WE i art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999<sup>(7)</sup>.
- (3) Dnia 8 października 2002 r.<sup>(8)</sup> władze francuskie przekazały Komisji swoje uwagi dotyczące decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r.<sup>(9)</sup>.
- (4) Na wniosek władz francuskich dnia 24 października 2002 r., dnia 3 grudnia 2002 r. i dnia 25 lutego 2003 r. zorganizowano spotkania robocze z służbami Komisji.
- (5) W ramach wszczęcia postępowania Komisja otrzymała uwagi od dwóch przedsiębiorstw, tj. Corsica Ferries France (zwanego dalej „CFF”) dnia 8 stycznia 2003 r.<sup>(10)</sup> i STIM d’Orbigny grupa Stef-TFE (zwanego dalej „STIM”) dnia 7 stycznia 2003 r., oraz od kilku francuskich samorządów lokalnych dnia 18 grudnia 2002 r. i dnia 9 i 10 stycznia 2003 r. Pismami z dnia 13 i 16 stycznia oraz 5 i 21 lutego 2003 r. Komisja przekazała te uwagi Francji, aby ta mogła się do nich ustosunkować.
- (6) Władze francuskie przekazały Komisji swój komentarz do uwag CFF i STIM pismami z dnia 13 lutego<sup>(11)</sup> i 27 maja 2003 r.<sup>(12)</sup>.
- (7) Dnia 16 stycznia 2003 r. służby Komisji wezwały do udzielenia dodatkowych informacji, na co władze francuskie odpowiedziały dnia 21 lutego 2003 r.
- (8) Pismem z dnia 10 lutego 2003 r.<sup>(13)</sup> władze francuskie przedstawiły argumenty, mające na celu wykazanie, że projekt pomocy był pod każdym względem zgodny z wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw<sup>(14)</sup> (zwanymi dalej „wytycznymi z 1999 r.”).
- (9) Dnia 25 lutego 2003 r.<sup>(15)</sup> r. na wniosek Komisji władze francuskie przekazały umowę akcjonariuszy łączącą SNCM i STIM.
- (10) Decyzją nr 2004/166/WE<sup>(16)</sup> (zwaną dalej „decyzją z 2003 r.”) Komisja zatwierdziła, pod określonymi warunkami, przyznanie pomocy na restrukturyzację na rzecz SNCM, która miała być wypłacona w dwóch transzach – pierwsza w wysokości 66 mln EUR, druga w wysokości nie większej niż 10 mln EUR i określonej w zależności od przychodów netto ze zbycia aktywów dokonanego po przyjęciu decyzji z 2003 r. Zgoda na wypłatę pierwszej transzy została udzielona decyzją z 2003 r.
- (11) Dnia 13 października 2003 r. CFF wniosło do Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich (zwanego dalej „Sądem”) wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji z 2003 r. (sprawa T-349/03).

<sup>(6)</sup> Dz.U. C 308 z 11.12.2002, s. 29.

<sup>(7)</sup> Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1). Ponieważ dnia 11 września 2002 r. władze francuskie wystąpiły o skorygowanie kilku błędów rzeczowych w decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r. Komisja przyjęła decyzję dnia 27 listopada 2002 r. zmieniającą decyzję z dnia 19 sierpnia 2002 r. (opublikowaną w Dz.U. C 308 z 11.12.2002 s. 29). Zainteresowane strony zostały wezwane do przedstawienia swoich uwag na temat planowanej pomocy począwszy od tej daty.

<sup>(8)</sup> Dnia 11 września 2002 r. władze francuskie wystąpiły o przesunięcie terminu na przedstawienie swoich uwag odnośnie do decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r., a służby Komisji wyraziły zgodę na ten termin dnia 17 września 2002 r.

<sup>(9)</sup> Zarejestrowane pod numerem SG(2002) A/10050.

<sup>(10)</sup> Zarejestrowane dnia 15 stycznia 2003 r. pod numerem DG TREN A/10962.

<sup>(11)</sup> Zarejestrowane pod numerem SG(2003) A/1691.

<sup>(12)</sup> Zarejestrowane pod numerem TREN A/21531.

<sup>(13)</sup> Zarejestrowane pod numerem SG(2003) A/1546.

<sup>(14)</sup> Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.

<sup>(15)</sup> Zarejestrowana pod numerem TREN A/21701.

<sup>(16)</sup> Decyzja Komisji 2004/166/WE z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie pomocy na restrukturyzację, której Francja zamierza udzielić Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (Dz.U. L 61 z 27.2.2004, s. 13).

- (12) Decyzją nr 2005/36/WE<sup>(17)</sup> (zwaną dalej „decyzją z 2004”) Komisja postanowiła uznać, że charakter zmian wnioskowanych przez Francję dnia 23 czerwca 2004 r., tj. zastąpienie statku *Aliso* statkiem *Asco* na wykazie statków, jakie SNCM ma prawo używać na podstawie decyzji z 2003 r. oraz sprzedaż statku *Aliso* zamiast statku *Asco*, nie powoduje niezgodności ze wspólnym rynkiem pomocy restrukturyzacyjnej zatwierdzonej decyzją z 2003 r.
- (13) Decyzją z dnia 16 marca 2005 r. (zwaną dalej „decyzją z 2005 r.”)<sup>(18)</sup> Komisja zatwierdziła wypłatę drugiej transzy pomocy restrukturyzacyjnej w wysokości 3,3 mln EUR, w wyniku czego łączna kwota zatwierdzonej pomocy restrukturyzacyjnej wynosiła 69,3 mln EUR.
- (14) Dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie T-349/03<sup>(19)</sup> Sąd stwierdził nieważność decyzji z 2003 r. z powodu błędnej oceny minimalnego charakteru pomocy.
- (15) Dnia 25 października 2005 r.<sup>(20)</sup> władze francuskie przekazały Komisji informacje dotyczące sytuacji finansowej przedsiębiorstwa od czasu zgłoszenia planu pomocy restrukturyzacyjnej w dniu 18 lutego 2002 r.
- (16) Dnia 17 listopada 2005 r.<sup>(21)</sup> władze francuskie przekazały Komisji informacje dotyczące aktualizacji planu restrukturyzacji z 2002 r. i odtworzenia kapitału własnego SNCM<sup>(22)</sup>.
- (17) Dnia 15 marca 2006 r. władze francuskie przekazały Komisji streszczenie sytuacji na rynku, biznesplan (część dotycząca dochodów) i przewidywane wyniki<sup>(23)</sup>. Dodatkowe dokumenty przekazano Komisji dnia 28 marca 2006 r. i dnia 7 kwietnia 2006 r.<sup>(24)</sup> W tym ostatnim piśmie władze francuskie zwróciły się ponadto do Komisji o rozważenie możliwości uznania części pomocy restrukturyzacyjnej z 2002 r., w szczególności kwoty 53,48 mln EUR, nie za środek podjęty w ramach planu restrukturyzacji, lecz za środek niestanowiący pomocy w rozumieniu wyroku w sprawie *Altmark*<sup>(25)</sup> lub za środek odrębny i niezależny w stosunku do planu restrukturyzacji na mocy art. 86 ust. 2 traktatu WE, biorąc pod uwagę, że pomoc ta ma charakter rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej.
- (18) Dnia 21 kwietnia 2006 r. na podstawie art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004<sup>(26)</sup> Komisji zgłoszono zamiar koncentracji, dotyczący objęcia wspólnej kontroli nad SNCM<sup>(27)</sup> przez *Veolia Transport* (zwane dalej „VT”)<sup>(28)</sup> i *Butler Capital Partners* (zwane dalej „BCP”). Komisja podjęła decyzję o niesprzeciwianiu się zgłoszonej operacji i uznała ją za zgodną ze wspólnym rynkiem decyzją z dnia 29 maja 2006 r.<sup>(29)</sup>
- (19) Dnia 21 czerwca 2006 r.<sup>(30)</sup> władze francuskie przekazały Komisji zarządzenie ministra gospodarki, finansów i przemysłu z dnia 26 maja 2006 r. zatwierdzające operacje finansowe przeprowadzane przez przedsiębiorstwo *Société nationale des chemins de fer français* (zwane dalej „SNCF”) i dekret nr 2006-606 z dnia 26 maja 2006 r. w sprawie przeniesienia SNCM do sektora prywatnego.
- (20) Informacje dotyczące przekazania obowiązku świadczenia usług publicznych i pomocy o charakterze socjalnym związane z obsługą połączeń z Korsyką przekazano Komisji dnia 7 czerwca 2006 r.<sup>(31)</sup>

<sup>(17)</sup> Decyzja Komisji 2005/36/WE z dnia 8 września 2004 r. zmieniająca decyzję 2004/166/WE w sprawie pomocy na restrukturyzację, której Francja zamierza udzielić *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM) (Dz.U. L 19 z 21.1.2005, s. 70).

<sup>(18)</sup> Dz.U. C 16 z 21.1.2006, s. 20.

<sup>(19)</sup> Zob. wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2005 r. *Corsica Ferries France SAS* przeciwko Komisji (T-349/03, Zb.Orz. s. II-2197).

<sup>(20)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN A/27546.

<sup>(21)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN A/30842.

<sup>(22)</sup> Informacje uzupełniające przekazano pismem z dnia 30 listopada 2005 r. (SG(2005) A/10782), 14 grudnia 2005 r. (SG(2005)A/11122), 30 grudnia 2005 r. (TREN A/10016).

<sup>(23)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN A/16904.

<sup>(24)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN A/19105.

<sup>(25)</sup> Wyrok Sądu z dnia 24 lipca 2003 r. *Altmark Trans GmbH e. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, (C-280/00, Rec. s. 7747).

<sup>(26)</sup> Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1).

<sup>(27)</sup> Dz.U. C 103 z 29.4.2006, s. 28.

<sup>(28)</sup> *Veolia Transport* była przedsiębiorstwem zależnym należącym w 100 % do *Veolia Environnement*. Pod nazwą *Connex* świadczyła usługi transportu pasażerskiego na rzecz podmiotów publicznych (transport zbiorowy w aglomeracjach, transport zbiorowy międzygminny i regionalny) i z tego tytułu zarządzała siecią drogową i kolejową oraz, w mniejszym stopniu, usługami transportu morskiego.

<sup>(29)</sup> Dz.U. C 148 z 24.6.2006, s. 42.

<sup>(30)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN A/25295.

<sup>(31)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN/A/24111.

- (21) Pismem z dnia 13 września 2006 r. Komisja poinformowała władze francuskie o decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu WE i w art. 6 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, w odniesieniu do nowych środków wdrożonych na rzecz SNCM i planu restrukturyzacji zgłoszonego w 2002 r. <sup>(32)</sup> (zwanej dalej „decyzją z 2006 r.”).
- (22) Dnia 16 listopada 2006 r. Francja przekazała Komisji uwagi w związku z decyzją z 2006 r. <sup>(33)</sup>
- (23) Ponieważ do Komisji wpłynęły wnioski od kilku zainteresowanych stron o przedłużenie o jeden miesiąc terminu na przedstawienie uwag <sup>(34)</sup>, Komisja podjęła decyzję o przyznaniu dodatkowego czasu wszystkim zainteresowanym stronom <sup>(35)</sup>.
- (24) Komisja otrzymała od CFF <sup>(36)</sup> i STIM <sup>(37)</sup> uwagi, które zostały przekazane władzom francuskim pismem z dnia 20 lutego 2007 r. Zainteresowana osoba trzecia przekazała ponadto komentarze, również dostarczone władzom francuskim, które wycofała dnia 28 maja 2008 r.
- (25) Władze francuskie przekazały swoje uwagi na temat komentarzy zainteresowanych osób trzecich dnia 30 kwietnia 2007 r. <sup>(38)</sup>.
- (26) Dnia 20 grudnia 2007 r. CFF złożyła do Komisji skargę przeciwko SNCM, stanowiącą uzupełnienie informacji przesłanych dnia 15 czerwca 2007 r. i 30 listopada 2007 r. Skarga ta dotyczy art. 3 nowej umowy o przekazaniu zadań w zakresie usług użyteczności publicznej podpisanej w czerwcu 2007 r. między samorządem terytorialnym Korsyki a konsorcjum Compagnie Méridionale de Navigation-SNCM na lata 2007–2013. Według CFF wprowadzenie tej klauzuli prowadziło do uruchomienia nowych środków finansowych dla SNCM rzędu 10 mln EUR na rok 2007. Ponadto rekompensata przekazana SNCM z tytułu obowiązków użyteczności publicznej jest pomocą państwa, do tego niezgodną z prawem, ponieważ nie zgłoszono jej Komisji.
- (27) Komisja poinformowała zainteresowane strony o swojej decyzji w sprawie przedłużenia terminu przedstawiania uwag przez osoby trzecie do dnia 14 marca 2008 r.
- (28) Dnia 26 marca 2008 r. Komisja przekazała Francji uwagi zainteresowanych osób trzecich. Francja przekazała swoje komentarze w dniach 28 marca 2008 r., 10 kwietnia 2008 r. i 28 kwietnia 2008 r.
- (29) Decyzją z dnia 8 lipca 2008 r. Komisja uznała, że nowe środki z 2006 r. nie stanowiły pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE oraz że środki zgłoszone w 2002 r. stanowiły pomoce zgodne ze wspólnym rynkiem.
- (30) Dnia 11 września 2012 r. Sąd uznał tę decyzję za częściowo nieważną <sup>(39)</sup>. Sąd uznał, że wnioski Komisji odnośnie do środków wdrożonych w 2006 r. były obciążone oczywistymi błędami w ocenie. W odniesieniu do pomocy na restrukturyzację z 2002 r. Sąd uznał, że ich analiza powinna być zweryfikowana, ponieważ unieważniona decyzja opierała się na fakcie, że środki z 2006 r. nie były objęte pomocą.
- (31) Nie zostało unieważnione jedynie uznanie zgodności pomocy w wysokości 53,4 mln EUR wkładu z tytułu rekompensaty za świadczenie usługi publicznej przez SNCM w latach 1991–2001. W związku z powyższym kwestia ta nie będzie poruszana w niniejszej decyzji.

<sup>(32)</sup> Zob. przypis 2.

<sup>(33)</sup> Zarejestrowano pod numerem TREN/A/37907.

<sup>(34)</sup> Od grupy Stef-TFE dnia 28 grudnia 2007 r. (A/20313) i od Corsica Ferries dnia 27 grudnia 2006 r. (A/20056).

<sup>(35)</sup> Pismo z dnia 4 stycznia 2007 r. (D 2007 300067) do grupy Stef-TFE i (D 2007 300068) do grupy Corsica Ferries.

<sup>(36)</sup> Dnia 11 stycznia, 16 stycznia i 9 lutego 2007 r. zarejestrowane odpowiednio pod numerami TREN/A/21142, A/21669 et A/23798.

<sup>(37)</sup> W dniu 13 lutego 2007 r., zarejestrowane pod numerem TREN/A/24473 i TREN/A/23981.

<sup>(38)</sup> Zarejestrowane przez służby Komisji pod numerem TREN/A/30979. Pismami z dnia 15 marca i 19 kwietnia 2007 r., zarejestrowanymi pod numerem TREN/A/27002 i A/29928, władze francuskie wniosły o przedłużenie o jeden miesiąc terminu na przekazanie komentarzy i wniosków ich został przyjęty.

<sup>(39)</sup> Zob. wyrok Sądu z dnia 11 września 2012 r., T-565/08, Corsica Ferries France SAS przeciwko Komisji, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, (zwany dalej „wyrokiem z dnia 11 września 2012 r.”).

- (32) W związku z tym Komisja musi przyjąć nową decyzję ostateczną. Nie jest zasadne dochodzenie faktów, które nastąpiły po dacie przyjęcia unieważnionej decyzji. W związku z unieważnieniem Komisja jest zmuszona do oceny z jednej strony, czy niektóre przedmiotowe środki są zgodne z zasadą zachowania się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej, a z drugiej strony, jeśli analizowane środki stanowią pomoc państwa, czy warunki zgodności określone w odpowiednich wytycznych są spełnione. Dla każdej z tych analiz, zgodnie z orzecznictwem Sądu<sup>(40)</sup>, Komisja może wziąć pod uwagę tylko te informacje, które posiadała w dniu przyjęcia unieważnionej decyzji, tj. w dniu 8 lipca 2008 r.<sup>(41)</sup>.
- (33) W dniu 13 listopada 2012 r. odbyło się spotkanie władz francuskich z przedstawicielami SNCM w obecności Komisji.
- (34) Pismem z dnia 6 grudnia 2012 r. i 5 lutego 2013 r. władze francuskie dwukrotnie wniosły o podjęcie decyzji o ponownym wszczęciu postępowania z następujących powodów: określając kryteria testu przezornego inwestora prywatnego działającego w gospodarce rynkowej, Sąd wydał wyrok nowatorski w orzecznictwie, co powoduje konieczność ponownego wszczęcia postępowania kontradyktoryjnego. Pismem z dnia 15 stycznia i 13 lutego 2013 r. Komisja odrzuciła te wnioski, podkreślając, że postępowanie może zostać ponownie wszczęte dokładnie od momentu, w którym zaistniała niezgodność z prawem oraz przypomniała, że decyzja o wszczęciu postępowania z 2006 r. nie była obciążona jakąkolwiek niezgodnością z prawem. Niemniej Komisja poinformowała władze francuskie, że mają one prawo przekazania wszelkich informacji uzupełniających analizę lub wszelkich dokumentów, jakie uznają za stosowne.
- (35) W dniu 16 maja 2013 r. władze francuskie przesyłały Komisji notę informacyjną.
- (36) Pismem z dnia 19 czerwca 2013 r. SNCM również wniosła o wydanie decyzji o ponownym wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego z podobnych powodów, jakie podały władze francuskie. Komisja odrzuciła ten wniosek dnia 10 lipca 2013 r. Niemniej poinformowała też SNCM, że ma prawo przekazania wszelkich informacji uzupełniających analizę lub wszelkich dokumentów, jakie uznają za stosowne.
- (37) Dnia 27 sierpnia 2013 r. SNCM przesyłała notę informacyjną i nowy raport dotyczący zbycia SNCM.

## II. OPIS

### 2.1. BENEFICJENT ŚRODKÓW OBJĘTYCH NINIEJSZĄ DECYZJĄ

- (38) Beneficjentem środków objętych niniejszą decyzją jest spółka SNCM, posiadająca kilka spółek zależnych w sektorze żeglugi morskiej i prowadząca działalność w zakresie transportu morskiego pasażerów, samochodów osobowych i ciężarowych na połączeniach między Francją kontynentalną a Korsyką, Włochami (Sardynia) i krajami Maghrebu (Algieria i Tunezja).
- (39) SNCM jest spółką akcyjną, która powstała w 1969 r. w wyniku fuzji Compagnie générale transatlantique i Compagnie de navigation mixte powstałych w 1850 r. Jej ówczesna nazwa Compagnie générale transmediterranéenne została zmieniona w 1976 r. na Société nationale maritime Corse-Méditerranée po tym, jak przedsiębiorstwo Société nationale des chemins de fer (SNCF) objęło udziały w jej kapitale. Spółka ta została wybrana przez rząd francuski do wprowadzenia w życie zasady ciągłości terytorialnej z Korsyką, tj. dostosowania taryfy transportu morskiego do taryfy SNCF stosowanej do transportu kolejowego na podstawie umowy zawartej dnia 31 marca 1976 r. na dwadzieścia pięć lat. Już wcześniej rząd francuski powierzył Compagnie générale transatlantique obsługę połączeń z Korsyką na mocy wcześniejszej umowy zawartej dnia 23 grudnia 1948 r.
- (40) W czasie zgłoszenia dokapitalizowania w 2002 r. SNCM była w 20 % własnością SNCF, a w 80 % CGMF. W wyniku otwarcia kapitału SNCM w dniu 30 maja 2006 r. (zob. motyw 18 niniejszej decyzji), BCP i VT posiadają odpowiednio 38 % i 28 % kapitału SNCM, a CGMF zachowuje 25 % kapitału (9 % kapitału jest zarezerwowane dla pracowników).

<sup>(40)</sup> Zob. wyrok Sądu z dnia 9 lipca 2008 r., Alitalia przeciwko Komisji (T-301/01, Zb.Orz. s. II-1753), w szczególności pkt 137 i 146.

<sup>(41)</sup> Zob. również wyrok Trybunału z dnia 5 czerwca 2012 r., EDF przeciwko Komisji (C-124/10 P), pkt 83–85 i 104–105 w zakresie elementów, jakie należy uwzględnić, aby ustalić, czy państwo zachowało się jak przezorny prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej.

- (41) W 2008 r., główne spółki zależne SNCM to Compagnie Méridionale de Navigation (zwana dalej „CMN”) (42), Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH) (43), Aliso Voyage (44), Sud-Cargos (45), Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement (SARA) (46), Ferrytour (47) i Les Comptoirs du Sud (48).
- (42) W wyniku zbycia szybkobieżnych statków *Aliso* we wrześniu 2004 r. i *Asco* (49) w maju 2005 r. flota SNCM składa się z dziesięciu statków (pięciu promów (50), czterech statków towarowo-pasażerskich (51) i jednego statku szybkobieżnego wypływającego głównie z Nicei (52)), z których siedem jest własnością SNCM (53).
- (43) W celu przedstawienia pełnego obrazu sytuacji należy przypomnieć, że regularna obsługa połączeń transportu morskiego między portami Francji kontynentalnej a portami Korsyki jest zapewniona od 1948 r. w ramach obowiązku użyteczności publicznej. Koncesję na tę obsługę posiadały w latach 1976–2001 SNCM i CMN na mocy umowy ramowej zawartej pierwotnie na okres dwudziestu pięciu lat. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wspólnotowymi (54) oraz w wyniku przetargu europejskiego (55) zorganizowanego przez samorząd terytorialny Korsyki (56), SNCM i CMN uzyskały wspólnie zamówienie na przekazanie obowiązku użyteczności publicznej dotyczące obsługi połączenia z Marsylii na Korsykę w zamian za rekompensaty finansowe na okres 2002–2006.
- (44) Ponieważ przekazanie obowiązku użyteczności publicznej wygasło z końcem 2006 r., zamówienie na wspomnianą wyżej usługę użyteczności publicznej w zakresie żegluga morskiej zostało udzielone w wyniku ponownego przetargu europejskiego (57) konsorcjum SNCM-CMN na okres od dnia 1 maja 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., z dotacją w wysokości około 100 mln EUR rocznie.
- (45) Jednocześnie na wszystkie podmioty obsługujące połączenia z Tuluonu lub Nicei na wyspę nałożono wymogi dotyczące częstotliwości połączeń. Na tych trasach mieszkańcy Korsyki i inne kategorie pasażerów korzystają w latach 2002–2013 z pomocy socjalnej przyznanej na mocy decyzji Komisji z dnia 2 lipca 2002 r. (58) i z dnia 24 kwietnia 2007 r. (59).

## 2.2. WARUNKI KONKURENCJI

- (46) SNCM działa głównie na dwóch odrębnych rynkach, zarówno w zakresie przewozu pasażerów, jak i przewozu towarów. Z jednej strony obsługuje połączenia z Francji na Korsykę i do krajów Maghrebu, a z drugiej strony, dodatkowo, połączenia z Włochami i Hiszpanią.

(42) SNCM posiada bezpośredni niewielkościowy 45 % udział w CMN i pośredni niewielkościowy 24,1 % udział przez Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH). Od 1992 r. faktyczną kontrolę powierzono grupie Stef-TFE przez jej 49 % udział w Compagnie Méridionale de Participations (CMP). SNCM i CMN były partnerami w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej w okresie 2001–2006 r. i wygrały wspólnie przetarg na nową umowę o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej na lata 2007–2012/2013.

(43) CGTH jest spółką holdingową należącą w 100 % do SNCM.

(44) Aliso Voyage stanowi własny kanał dystrybucji SNCM. Spółka ta, która składa się z 17 oddziałów rozsianych po całej Francji, zajmuje się sprzedażą biletów na połączenia morskie, z czego 49,9 % to bilety SNCM.

(45) W chwili przyjęcia decyzji z 2003 r. SNCM posiadała udziały we francuskim przedsiębiorstwie morskiego transportu towarowego Sud-Cargos, wyspecjalizowanym w połączeniach z Marokiem, w liczbie równej udziałom grupy transportowej Delmas. Udziały ten zostały następnie zbyte pod koniec 2005 r. za kwotę 3,3 mln EUR, jak wynika z planu inwestycyjnego z 2005 r. przekazanego przez władze francuskie dnia 28 marca 2006 r.

(46) SNCM posiada 100 % udziałów tej spółki, która zapewnia zaopatrzenie statków SNCM.

(47) Spółka jawna Ferrytour, której 100 % należy do SNCM, prowadzi działalność organizatora podróży. Oferuje ona podróże drogą morską na Korsykę, na Sycylię i do Tunezji, a także liczne połączenia lotnicze. Dodatkowo oferuje również krótkie rejsy i usługi w zakresie turystyki biznesowej.

(48) Spółka zależna Comptoirs du Sud utworzona w 1996 r. i należąca w 100 % do SNCM, zarządza wszystkimi sklepami na pokładzie statków.

(49) Zob. przypis 16.

(50) *Napoléon Bonaparte* (ładowność 2 150 pasażerów i 708 samochodów, moc 43 MW, prędkość 23,8 węzła), duży luksusowy prom samochodowy; nowy *Danielle Casanova*, oddany do eksploatacji w maju 2002 r. (ładowność 2 204 pasażerów i 700 samochodów, moc 37,8 MW, prędkość 23,8 węzła) również duży luksusowy prom samochodowy; *Ile de Beauté* (ładowność 1 554 pasażerów i 520 samochodów, moc 37,8 MW, prędkość 21,5 węzła), oddany do eksploatacji w 1979 r. i przebudowany w 1989/1990 r.; *Méditerranée* (ładowność 2 254 pasażerów i 800 samochodów, moc 35,8 MW, prędkość 24 węzły) i *Corse* (ładowność 2 150 pasażerów i 600 samochodów, moc 27,56 MW, prędkość 23,5 węzła).

(51) *Paglia Orba* (ładowność 500 pasażerów, 2 000 metrów bieżących ładunku i 120 samochodów, moc 19,7 MW, prędkość 19 węzłów); *Monte d'Oro* (ładowność 508 pasażerów, 1 615 metrów ładunku i 130 samochodów, moc 14,8 MW, prędkość 19,5 węzła); *Monte Cinto* (ładowność 111 pasażerów, 1 200 metrów ładunku, moc 8,8 MW, prędkość 18 węzłów); od maja 2003 r. *Pascal Paoli* (ładowność 594 pasażerów, 2 300 metrów ładunku i 130 samochodów, moc 37,8 MW, prędkość 23 węzły).

(52) *NGV Liamone* (ładowność 1 116 pasażerów i 250 samochodów, moc 65 MW, prędkość 42 węzły), który kursuje również na trasach z Tuluonu.

(53) Wszystkie statki, oprócz *Danielle Casanova*, *Pascal Paoli* i *Liamone*, są w leasingu.

(54) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczące stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie państw członkowskich (kabotaż) (Dz.U. L 364 z 12.12.1992, s. 7).

(55) Dz.U. S 2001/10 – 007-005.

(56) Organ udzielający od 1991 r. koncesji na wykonywanie obowiązku użyteczności publicznej zgodnie ze wspomnianą ustawą francuską nr 91-428 z dnia 13 maja 1991 r.

(57) Dz.U. 2006/S 100-107350.

(58) Pomoc państwa N781/01 zatwierdzona decyzją Komisji z dnia 2 lipca 2002 r. (Dz.U. C 186 z 6.8.2002, s. 3).

(59) Pomoc państwa N13/07 zatwierdzona decyzją Komisji z dnia 24 kwietnia 2007 r., opublikowaną na stronie internetowej Komisji: [http://ec.europa.eu/community\\_law/state\\_aids/transport\\_2007.htm](http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transport_2007.htm)

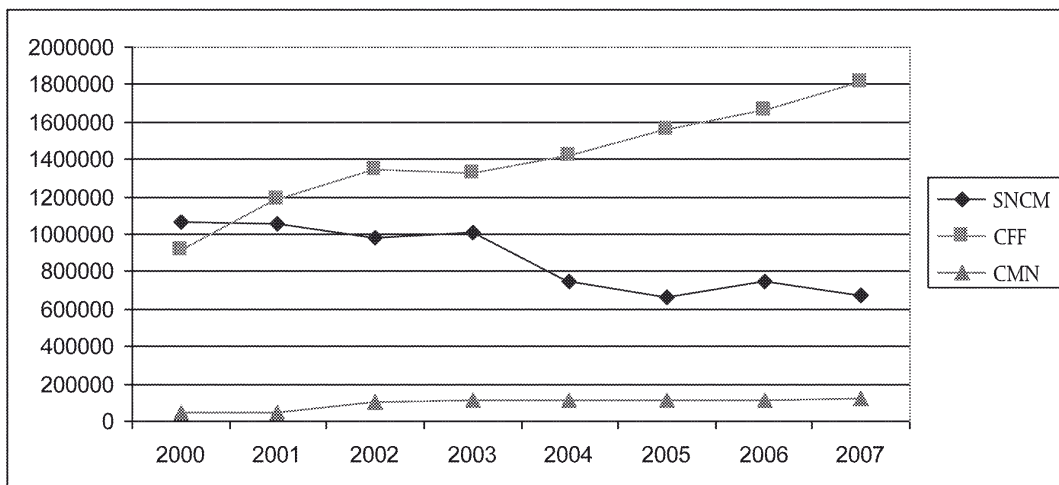
### 2.2.1. Obsługa połączeń z Korsyką

#### 2.2.1.1. Transport pasażerski

- (47) Obsługa połączeń z Korsyką w zakresie transportu pasażerskiego jest rynkiem charakteryzującym się znaczną sezonowością. Charakterystyczne dla tego rynku są bowiem momenty maksymalnego obłożenia sezonowego, które mogą osiągać dziesięciokrotnie wyższy poziom w stosunku do miesięcy o najsłabszych wynikach, co wymaga od podmiotów zapewnienia floty o rozmiarach pozwalających obsłużyć te okresy szczytowe. Połowa obrotów jest realizowana w lipcu i sierpniu. Ponadto obłożenie jest nierówne w zależności od kierunku trasy, nawet w okresie szczytu: w lipcu na przykład statek wypływa z kontynentu przy pełnym obłożeniu, podczas gdy w drodze powrotnej jest prawie pusty. W związku z tym średnie roczne wskaźniki obłożenia statków są stosunkowo niskie.
- (48) SNCM jest podmiotem od dawna obsługującym połączenie między Korsyką a Francją kontynentalną. W uproszczeniu dwie trzecie działalności spółki stanowi połączenie między Marsylią a Korsyką w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej, a pozostałą jedną trzecią działalności stanowią połączenia o innym punkcie wyjścia lub przeznaczenia (Nicea–Korsyka, Tulon–Korsyka, międzynarodowe połączenia w kierunku Sardynii lub krajów Maghrebu).
- (49) Spółka SNCM długo znajdowała się w sytuacji monopolu w zakresie swojej podstawowej działalności. Od 1996 r. stanęła jednak w obliczu konkurencji, która rozwinęła się bardzo szybko. Spółka Corsica Ferries France (CFF) jest obecnie podmiotem dominującym na rynku połączeń morskich między kontynentem a Korsyką, a jej udział w rynku wciąż rośnie. Choć CFF jest obecna na tym rynku dopiero od 1996 r., w latach 2000–2005 jej ruch pasażerski wzrastał o 44 % rocznie. Wzrost ten trwa nadal. W ten sposób w 2008 r. prawie [...] (\*) % pasażerów statków między kontynentem a Korsyką korzysta ze statków CFF, podczas gdy jedynie [...] (\*) % pasażerów korzysta ze statków SNCM. Pozostałych pasażerów, tj. [...] (\*) % przewozi CMN.
- (50) Pozycja zdobyta przez CFF na odnośnym rynku od 2000 r. w ciągu ostatnich siedmiu lat znajduje również odzwierciedlenie w liczbie pasażerów na sezon przewożonych między Korsyką a Francją kontynentalną. Z poniższego wykresu wynika, że udział w rynku CFF wzrósł z 45 % w 2000 r. do 70 % w 2007 r. a udział SNCM w tym samym okresie spadł z 53 % do 26 %, w wyniku czego różnica w liczbie przewożonych pasażerów przekracza milion.

Wykres

#### Liczba pasażerów na sezon (maj–wrzesień) przewożonych między Francją kontynentalną a Korsyką – sezony 2000–2007



Źródło: Observatoire régional des transports de la Corse (regionalne obserwatorium transportu na Korsyce).

- (51) Pozostali, mniejsi konkurencji SNCM w obsłudze połączeń z Korsyką to Compagnie Méridionale de Navigation (CMN), Moby Lines, Happy Lines i TRIS.

(\*) Informacje poufne.

- (52) Od 2006 r. oferta SNCM i jej udział w rynku połączeń z Korsyką zmniejszyły się, spadając o 8 % oferowanych miejsc (- 20 % w przypadku połączeń z Nicei i -3 % w przypadku połączeń z Marsylii).
- (53) Dalszy spadek udziału w rynku dowodzi jednak, że bardzo powoli odzyskuje się zaufanie pasażerów, które zostało bardzo mocno nadszarpnięte przy okazji strajków i zakłóceń w ruchu wywołanych konfliktami społecznym w 2004 i 2005 r., w szczególności w związku z prywatyzacją przedsiębiorstwa.
- (54) Rynek morskiego transportu pasażerskiego między kontynentem a Korsyką rósł średnio o 4 % rocznie od 1993 r.; jego wzrost powinien nadal następować, osiągając [...] (\*) %, przewidywane na rok 2008 (w okresie przedmiotowym dla analizy faktów), a następnie w rytmie umiarkowanym w kolejnych latach. Nie wydaje się jednak, by nowe podmioty starały się rozwijać działalność na tym rynku. W wyniku przetargu ogłoszonego przez korsykański urząd ds. transportu (Office des Transports de Corse) na udzielenie zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączeń morskich niektórych portów Korsyki na lata 2007–2013 oprócz oferty CFF i oferty SNCM-CMN nie została złożona żadna inna, podczas gdy możliwe było nawet złożenie oferty częściowej w odniesieniu do określonej trasy.
- (55) Jeśli chodzi o głównego konkurenta SNCM, przedsiębiorstwo CFF znacznie zwiększyło swoją ofertę miejsc z 500 000 do 4,5 mln w latach 1999–2007 (z czego 30 % to wzrost w latach 2006–2007), co pozwoliło mu zwiększyć ruch (z 1,3 mln w 2005 r. do 1,6 mln w 2007 r.) oraz udział w rynku. Ta polityka prowadzi jednak w przypadku CFF do strukturalnie niższych wskaźników obłożenia niż w przypadku SNCM, z różnicą rzędu 10 punktów procentowych w 2007 r. W przypadku SNCM średni wskaźnik obłożenia w roku 2007 r. wynosił 48 %, co jest normalne, biorąc pod uwagę znaczną sezonowość rynku (por. wyżej).

#### 2.2.1.2. Transport towarowy

- (56) Jeśli chodzi o ruch towarowy na Korsykę, spółka SNCM posiadała w 2005 r. około 45 % rynku na trasie z Marsylii-Tulonem na Korsykę.
- (57) Jeśli chodzi o towary ogólnego zastosowania (nieprzewożone przez kierowców), SNCM i CMN posiadają faktyczny quasi-monopol. W ramach umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej oba przedsiębiorstwa zapewniają częste połączenia z Marsylii do wszystkich portów Korsyki.
- (58) W przypadku przyczep przewożonych przez kierowców, załadowanych na promy, które stanowią ogółem 24 % ruchu towarów ogólnego zastosowania, mierzonego w metrach bieżących, istnieje konkurencja między wszystkimi podmiotami zajmującymi się transportem pasażerskim. SNCM i CMN skupiają również większość tego ruchu towarów przewożonych przez kierowców. Pozostałe podmioty, w szczególności CFF, posiadają 10 %, co stanowi 2 % całego rynku.
- (59) W przypadku pojazdów samobieżnych przewożonych przez kierowców<sup>(60)</sup>, załadowanych na promy (około 24 % ruchu w transporcie towarów ogólnego zastosowania w 2003 r.), SNCM i CMN posiadają również większość odnośnego rynku. Jednak od 2002 r. CFF powiększyło ofertę i posiada około 15 % rynku.

#### 2.2.2. Obsługa połączeń z krajami Maghrebu

- (60) Tunezja i Algieria stanowią duży rynek z około 5 mln pasażerów, zdominowany przez transport lotniczy. W tym kontekście transport morski stanowi około 15 % przepływu pasażerów. Podczas gdy Algieria stanowi znaczny rynek dla transportu morskiego, rzędu 560 000 pasażerów, Tunezja stanowi rynek mniejszy – rzędu 250 000 pasażerów.
- (61) Rynek transportu morskiego z Francji do krajów Maghrebu silnie wzrastał w czasie ostatnich lat, odnotowując wzrost rzędu 13 % w latach 2001–2005. Biorąc pod uwagę perspektywę wzrostu turystyki w kierunku tego regionu, przewidywano (w okresie przedmiotowym dla analizy faktów), że transport morski powinien osiągnąć roczny wskaźnik wzrostu rzędu 4 % do 2010 r.
- (62) W Algierii SNCM zajmuje pozycję drugiego podmiotu na rynku, po algierskim przedsiębiorstwie publicznym Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs (ENTMV). Udział w rynku SNCM zmienił się z 24 % w 2001 r. do 35 % w 2005 r.

<sup>(60)</sup> Kierowca towarzyszy zespołowi pojazdów w trakcie przeprawy. W niektórych przypadkach jeden kierowca obsługuje pojazd przy załadunku, a inny w miejscu docelowym. Przypadki te zalicza się do ruchu w obecności kierowcy w odróżnieniu od ruchu ro-ro, w którym przyczepa podróżuje bez ciągnika.



- (63) SNCM zajmuje pozycję drugiego podmiotu na rynku transportu do Tunezji, za Compagnie tunisienne de navigation (CTN). Chociaż od 2001 r. SNCM utraciła, na rzecz CTN, udział w rynku, który spadł z 44 % do 39 % w 2004 r., pewną poprawę obserwuje się od 2005 r. (40 %).

### 2.3. OPIS ŚRODKÓW OBJĘTYCH NINIEJSZĄ DECYZJĄ

#### 2.3.1. Dokapitalizowanie SNCM w 2002 r.

- (64) W wyniku decyzji Komisji z dnia 17 lipca 2002 r., która zatwierdziła pomoc w celu ratowania przedsiębiorstwa na rzecz SNCM<sup>(62)</sup>, władze francuskie dnia 18 lutego 2002 r. zgłosiły Komisji projekt pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz SNCM. Środek ten polegał na dokapitalizowaniu SNCM poprzez spółkę dominującą CGMF kwotą 76 mln EUR, w tym 46 mln EUR z tytułu kosztów restrukturyzacji<sup>(63)</sup>. Takie podwyższenie kapitału miało na celu zwiększenie kapitału własnego SNCM z 30 mln EUR do 106 mln EUR.
- (65) Zgodnie z wytycznymi z 1999 r. władze francuskie przedstawiły Komisji plan restrukturyzacji<sup>(64)</sup> SNCM obejmujący pięć elementów:
- (i) zmniejszenie liczby przepraw i przesunięcie statków między różnymi trasami (zmniejszenie liczby połączeń z Korsyką i zwiększenie liczby połączeń z krajami Maghrebu). Plan restrukturyzacji przewidywał zmniejszenie liczby przepraw z 4 138 (3 835 w przypadku SNCM i 303 w przypadku jej spółki zależnej Corsica Marittima) do 3 410 w 2003 r. z następującymi zmianami obsługi połączeń:
    - zmiana obsługi połączeń między Marsylią a Korsyką zgodnie ze specyfikacją umowy o świadczenie usługi użyteczności publicznej na lata 2001–2006,
    - prawie całkowita likwidacja połączeń między Tulonem a Korsyką,
    - zmniejszenie liczby połączeń między Niceą a Korsyką,
    - likwidacja trasy Livorno–Bastia wraz z obsługującym ją taborem, faktycznie zamkniętej w 2003 r.,
    - zwiększenie liczby połączeń z Algierią a Tunezją przy użyciu statków *Méditerranée*, *Ile de Beauté* i *Corse* oraz zawieszenie obsługi połączeń Genua–Tunis;
  - (ii) zmniejszenie floty o cztery statki, co powinno zapewnić 21 mln EUR środków płynnych;
  - (iii) zbycie niektórych środków trwałych;
  - (iv) zmniejszenie zatrudnienia<sup>(65)</sup> o około 12 %, które wraz z racjonalną polityką płacową powinno umożliwić zmniejszenie kosztów załogi z 61,8 mln EUR w 2001 r. do średnio 54,8 mln EUR w okresie 2003–2006 i kosztów ponoszonych na lądzie z 50,3 mln EUR w 2001 do 45,8 mln EUR w tym samym okresie;
  - (v) zlikwidowanie dwóch ze spółek zależnych – Compagnie Maritime Toulonnaise i spółki Corsica Marittima, których pozostała działalność została przejęta przez SNCM.
- (66) W związku z uwagami sformułowanymi przez Komisję w decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r. władze francuskie, w piśmie z dnia 31 stycznia 2003 r., opisały ulepszenia wprowadzone do planu restrukturyzacji w odniesieniu do jego następujących elementów:
- zobowiązania i szczegółowe informacje na temat polityki płacowej,

<sup>(62)</sup> Zob. przypis 5.

<sup>(63)</sup> Szczegółowy podział tej kwoty był następujący: 20,4 mln EUR – ściśle rozumiany plan restrukturyzacji, 1,8 mln EUR – koszty unieruchomienia sprzedawanych statków, 14,8 EUR – aktualizacja wartości *Liamone* oraz 9 mln EUR – koszty przesunięcia działalności na kraje Maghrebu.

<sup>(64)</sup> Plan ten został przyjęty dnia 17 grudnia 2001 r. przez zarząd SNCM.

<sup>(65)</sup> Zmniejszenie liczby zatrudnionych powinno nastąpić dzięki normalnemu lub wcześniejszemu odchodzeniu z pracy w oparciu o kryterium wieku (wcześniejsze zakończenie działalności zawodowej), dzięki płatnym urlopom przed zwolnieniem i nieprzedłużaniu umów na czas określony. Niemniej powinno ono stanowić dla SNCM koszt szacowany na 20,4 mln EUR.

— plan obniżki kosztów związanych ze zużyciem pośrednim,

— zobowiązanie, że SNCM nie doprowadzi do wojny cenowej ze swoimi konkurentami na Korsyce.

- (67) W tym ostatnim względzie władze francuskie wyjaśniają, że „SNCM podejmuje zobowiązanie bez zastrzeżeń, gdyż uważa, że wojna cenowa sama w sobie byłaby niezgodna ani z jej pozycjonowaniem strategicznym, ani z jej interesem, gdyż doprowadziłaby do spadku jej przychodów, ani z jej zwykłymi praktykami i wiedzą fachową”.
- (68) Władze francuskie przedstawiły Komisji w planie restrukturyzacji szczegółową tabelę finansową na lata 2002–2007, w oparciu o prognozowane średnie dla serii zmiennych <sup>(66)</sup>. Prognozy finansowe wskazują między innymi na powrót do dodatniego wyniku bieżącego od 2003 r.

Tabela 1

Tabela finansowa na okres 2002–2007

w mln EUR	2000 Wykonanie	2001 Wykonanie	2002 Plan	2002 Wykonanie	2003 Plan	2004 Plan	2005 Plan	2006 Plan	2007 Plan
Obroty	<b>204,9</b>	<b>204,1</b>	178	<b>205,8</b>	190,4	192,9	195,2	197,1	193,9
Dotacje na działalność operacyjną	<b>85,4</b>	<b>86,7</b>	74,5	<b>77,7</b>	69,9	68,8	68,4	67	68,5
Zysk bieżący	<b>- 14,7</b>	<b>- 5,1</b>	1,2	<b>- 5,8</b>	6,8	10,6	10,7	8,1	9
Zysk netto	<b>- 6,2</b>	<b>- 40,4</b>	23	<b>4,2</b>	12	14	1	3	3
Środki własne	<b>67,5</b>	<b>29,7</b>	119	<b>33,8</b>	124	134	145	160	169
Zobowiązania finansowe netto (poza leasingiem)	<b>135,8</b>	<b>134,5</b>	67,7	<b>144,8</b>	55,2	38,2	57,1	115,7	228,1
Wskaźniki finansowe									
Zysk bieżący/obroty + dotacje	<b>- 5 %</b>	<b>- 2 %</b>	0 %	<b>- 2 %</b>	3 %	4 %	4 %	3 %	3 %
Środki własne/zobowiązania w bilansie	<b>50 %</b>	<b>22 %</b>	176 %	<b>23 %</b>	225 %	351 %	254 %	138 %	74 %

Dane z 2000, 2001 i 2002 r. pochodzą ze rocznych sprawozdań finansowych SNCM za rok 2001 i 2002

- (69) Wkład kapitałowy w wysokości 76 mln EUR oraz przywrócenie rentowności działalności operacyjnej planowane od 2003 r. powinny umożliwić, według władz francuskich, podwyższenie kapitału własnego z poziomu około 30 mln EUR na koniec roku 2001 r. do 120 mln EUR w perspektywie krótkoterminowej (do 2003 r.), a następnie do 160–170 mln EUR w chwili zakończenia planu (2006–2007 r.). Powinno to umożliwić zmniejszenie zobowiązań finansowych z 145 mln EUR w 2002 r. do poziomu 40–55 mln EUR w latach 2003–2005. W ostatnich latach planu przewidywano zwiększenie zobowiązań przez spółkę ze względu na renowację jednego lub dwóch statków będących w całości jej własnością.

<sup>(66)</sup> Takich jak ruch, przewidywany wzrost produktu krajowego brutto (1,5 %), stopa oprocentowania kredytów (5,5 %), wskaźnik wydajności instrumentów finansowych (4,5 %) i stopa odsetek od zobowiązań krótkoterminowych (5 %).

- (70) Władze francuskie dostarczyły również studium wrażliwości oczekiwanych wyników w odniesieniu do roboczych założeń dotyczących ruchu na poszczególnych trasach. Na tej podstawie różne symulacje pokazują, że w rozważanych przypadkach SNCM powinna odzyskać rentowność.
- (71) Początkowo władze francuskie wskazały dwie alternatywne metody, które odrzuciły ze względu na ich wysoki koszt.
- (i) Pierwsza metoda oceny polegała na dodaniu kosztów wszystkich środków restrukturyzacyjnych. Pozwalała ona na wyliczenie potrzebnego dofinansowania w wysokości 90,9 mln EUR, uwzględniając:
- skumulowane straty z lat 1991–2001, tj. 41,7 mln EUR (tj. 29 mln EUR – kwota zatwierdzona decyzją 2002/149/WE z dnia 30 października 2001 r. (Dz.U. L 50 z 21.2.2002, s. 66), 6,1 mln EUR za rok 2000 i 6,6 mln EUR, przed kosztami restrukturyzacji, za rok 2001 r.),
  - obniżkę zasobów poprzez specjalne odpisy amortyzacyjne w tym samym okresie, tj. 24 mln EUR (pozycja spada z 86 do 62 mln EUR w bilansie za ten okres, co wyjaśnia wydłużenie okresu amortyzacji z dwunastu do dwudziestu lat, minimalne wykorzystywanie tego zasobu i korzystanie z leasingu w przypadku ostatnich dostarczonych jednostek),
  - nadwyżka wartości ze zbycia wygenerowana w trakcie tej restrukturyzacji, tj. 21 mln EUR, które zmniejszają potrzebne dofinansowanie,
  - skumulowany efekt kosztów restrukturyzacji, który wynosi 46,2 mln EUR (zob. przypis 58).
- (ii) Druga metoda oceny polegała na ustaleniu, ile wyniosłaby suma kapitałów własnych wymaganych przez instytucje bankowe dla całej floty, jeśli wiadomo, że te ostatnie w celu sfinansowania zakupu statku na ogół wymagają wkładu własnego odpowiadającego 20–25 % wartości statku. Obliczenia wykonane przez władze francuskie w oparciu o dotychczasowy koszt nabycia floty w wysokości 843 mln EUR prowadziły do określenia potrzebnych środków własnych na poziomie 157–196 mln EUR. Po odliczeniu kapitałów własnych dostępnych na koniec 2001 r. podejście to prowadziło do określenia potrzebnego dokapitalizowania na 101–140 mln EUR.
- (72) Metoda przyjęta ostatecznie przez władze francuskie w celu określenia kwoty dokapitalizowania polega na obliczeniu potrzebnego dofinansowania w oparciu o średni stosunek środków własnych do zobowiązań finansowych stwierdzony w 2000 r. w pięciu europejskich przedsiębiorstwach żeglugi morskiej. Mimo rozbieżności w bilansach tych przedsiębiorstw średnia wartość przyjęta przez władze francuskie wynosi 79 %. Władze francuskie utrzymują, że prognozy finansowe dla okresu 2002–2007 doprowadzają do średniego stosunku kapitałów własnych do zobowiązań finansowych na poziomie 77 % przy kapitałach własnych na poziomie 169 mln EUR w 2007 r. Taki poziom środków własnych powinien zostać osiągnięty dzięki dokapitalizowaniu w kwocie 76 mln EUR, pod warunkiem powodzenia działań przewidzianych w planie restrukturyzacji.

### 2.3.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu w 2002 r.

#### 2.3.2.1. Uwagi wstępne

- (73) Dokapitalizowanie i plan restrukturyzacji z 2002 r. nie przyniosły oczekiwanych wyników i od 2004 r. sytuacja ekonomiczna i finansowa SNCM znacznie się pogorszyła. Przyczyniły się do tego zarówno czynniki wewnętrzne (konflikty społeczne, braki i opóźnienia w realizacji celów w zakresie wydajności, utrata udziału w rynku), jak i czynniki zewnętrzne (mniejsze zainteresowanie połączeniami z Korsyką, zdobycie udziału w rynku przez CFF, błędy w zarządzaniu ze strony państwa<sup>(67)</sup>), a także wzrost kosztów paliw.
- (74) Wynik bieżący SNCM osiągnął tym samym poziom -32,6 mln EUR w 2004 r. i -25,8 mln EUR w 2005 r. Wynik netto natomiast wyniósł -29,7 mln EUR w 2004 r. i -28,8 mln EUR w 2005 r.
- (75) Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i finansowej SNCM skłoniło władze francuskie do zbycia aktywów przekraczającego poziom przewidziany w planie restrukturyzacji z 2002 r. i wymagany w decyzji z 2003 r., a także do uruchomienia procesu poszukiwania partnerów prywatnych.

<sup>(67)</sup> Zob. poniżej.

Tabela 2

## Wykaz aktywów zbytych przez SNCM od 2002 r.

	Przychód netto ze zbycia	Data
Aktywa do zbycia zaproponowane w zgłoszeniu z 2002 r. (w tys. EUR)	25 165	
Aliso (w zamian za Asco, zgodnie z decyzją Komisji z dnia 8 września 2004 r.)	(315)	30.9.2004
Napoléon	6 396	6.5.2002
Monte Rotondo	591	31.7.2002
Liberté	10 088	27.1.2003
Kompleks nieruchomości Schuman	8 405	20.1.2003
Dodatkowe aktywa, których zbycie Komisja nakazała w decyzji z dnia 9 lipca 2003 r. (w tys. EUR)	5 022	
SCI Espace Schuman	765,7	24.6.2003
Southern Trader	2 153	22.7.2003
Someca	1 423,9	30.4.2004
Amadeus	680	12.10.2004
CCM	— <sup>(1)</sup>	—
Aktywa zbyte dodatkowo, po decyzji z lipca 2003 r. (w tys. EUR)	12 600	
Asco	7 100	24.5.2005
Sud Cargos	4 300	15.9.2005
Sprzedaż mieszkań w nieruchomościach SNCM (wcześniej zajmowanych przez pracowników SNCM)	1 200	9.2003 do 2006
<b>ŁĄCZNIE (w tys. EUR)</b>	<b>42 385</b>	

<sup>(1)</sup> SNCM nie znalazła nabywcy na swój udział w CCM.

### 2.3.2.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu z 2002 r.

- (76) Proces wyboru partnerów prywatnych odbył się w okresie od 26 stycznia do końca września 2005 r.
- (77) Dnia 26 stycznia i 17 lutego 2005 r. rząd francuski ogłosił, że zamierza rozpocząć poszukiwanie partnera prywatnego w celu objęcia przez niego kapitału SNCM, aby wzmocnić strukturę finansową spółki i wesprzeć ją w zmianach koniecznych dla jej rozwoju.
- (78) Po wyznaczeniu niezależnej osoby do nadzorowania procesu poszukiwania partnera prywatnego agencja własności skarbu państwa (Agence des Participations de l'Etat, APE) upoważniła bank doradczy („HSBC”) do skontaktowania się z potencjalnymi nabywcami.

- (79) W ten sposób nawiązano kontakt z siedemdziesięcioma dwoma inwestorami branżowymi i finansowymi w celu ustalenia warunków finansowych oferty zmierzających do wzmocnienia projektu przemysłowego przedsiębiorstwa, ochrony zatrudnienia i prawidłowego wykonania obowiązku użyteczności publicznej. Dwudziestu trzech spośród nich wyraziło zainteresowanie, podpisano piętnaście umów o poufności i przesłano piętnaście memorandów informacyjnych. Sześć przedsiębiorstw przedstawiło oferty w pierwszej turze, dnia 5 kwietnia 2005 r., a w drugiej turze, dnia 17 czerwca 2005 r. otrzymano trzy oferty (Connex, która później została przekształcona w Veolia Transdev (VT), Caravelle i BCP), wyrażono również zainteresowanie udziałami mniejszościowymi (ze strony Comanav). W trzeciej turze, dnia 28 lipca 2005 r., otrzymano trzy oferty.
- (80) Dnia 14 września 2005 r. każde przedsiębiorstwo zostało wezwane do przedłożenia swojej wiążącej i ostatecznej oferty do dnia 15 września 2005 r. Ponieważ spółka Connex wycofała się, w tym dniu służby państwowe otrzymały dwie wiążące oferty wkładu kapitałowego i objęcia całego kapitału ze strony grup BCP i Caravelle.
- (81) Dnia 27 września 2005 r. Francja opublikowała komunikat prasowy informujący, że w wyniku dogłębnej analizy dwóch ofert przyjęto ofertę złożoną przez grupę BCP, ponieważ stanowiąc najkorzystniejszą ofertę z finansowego punktu widzenia, odpowiadała ona również w największym stopniu celom dotyczącym przedsiębiorstwa, usług użyteczności publicznej i zatrudnienia. W pierwotnej ofercie BCP podano cenę ujemną w kwocie 113 mln EUR, co stanowiło cenę ujemną określoną na najniższym poziomie.
- (82) Ta pierwotna oferta potencjalnych nabywców przewidywała wyraźnie możliwość dopasowania oferty w zależności od przeprowadzonych audytów. Władze francuskie wskazały, że pierwotna cena została podwyższona w wyniku audytów, których wyniki przedstawiono dnia 16 grudnia 2005 r., ze względu na obiektywne elementy wpływające na regulacyjny i ekonomiczny kontekst, w którym działa SNCM, powstałe po złożeniu oferty z dnia 15 września 2005 r. Cena ujemna została tym samym zmieniona na 200 mln EUR.
- (83) Negocjacje prowadzone między władzami francuskimi a przyszłymi nabywcami, tj. BCP połączone z grupą Connex, która później została przekształcona w Veolia Transdev, spółkę zależną Veolia, umożliwiły zmianę tej kwoty na kwotę 142,5 mln EUR, powiększoną o wartość przejętej części wydatków związanych z ubezpieczeniami dodatkowymi emerytowanych pracowników SNCM (tj. 15,5 mln EUR).
- (84) W wyniku otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury wyboru dnia 13 października 2005 r. doprowadzono ostatecznie – w bardzo trudnej sytuacji społecznej i finansowej – do porozumienia między państwem, BCP i VT. VT jest tym samym inwestorem branżowym SNCM (udział 28 %), podczas gdy BCP jest głównym udziałowcem z udziałem w wysokości 38 %. Państwo zobowiązało się, w szczególności w odniesieniu do pracowników, do pozostania udziałowcem przedsiębiorstwa z udziałem w wysokości 25 %<sup>(67)</sup>. BCP i VT opracowały biznesplan dla SNCM, który został przedstawiony Komisji Europejskiej dnia 7 kwietnia 2006 r.
- a) Treść protokołu porozumienia
- (85) Dnia 16 maja 2006 r. strony (BCP, VT i CGMF) podpisały protokół porozumienia, zgodnie z którym dokonano zbycia 75 % kapitału SNCM na rzecz prywatnych nabywców.
- (86) W części II protokołu porozumienia przewidziano, że CGMF zobowiązuje się do zatwierdzenia podwyższenia kapitału SNCM o łącznej kwocie 142,5 mln EUR oraz objęcia i całkowitej spłaty akcji w podwyższonym kapitale.
- (87) Oprócz podwyższenia kapitału CGMF zobowiązuje się udostępnić SNCM, w formie kredytu w rachunku bieżącym, kwotę 38,5 mln EUR. Kredyt w rachunku bieżącym, który zostanie przekazany przez SNCM na rachunek zastrzeżony (bank CIC), jest przeznaczony do sfinansowania części tzw. kosztu „wspañalomyślności”, który uzupełni kwoty należne na mocy przepisów prawa i postanowień umownych w przypadku ewentualnej realizacji przez nabywców planu redukcji zatrudnienia. Wypłata rekompensat uzupełniających odszkodowania otrzymywane na mocy przepisów prawa i postanowień umownych odbywa się indywidualnie i przez imienne wskazanie pracowników, którzy odeszli z przedsiębiorstwa i których umowa o pracę została rozwiązana.

<sup>(67)</sup> Wewnętrzny proces w SNCM dotyczący przeprowadzenia operacji dokapitalizowania i prywatyzacji rozpoczął się oficjalnie dnia 12 kwietnia 2006 r. i zakończył dnia 31 maja 2006 r. Należy podkreślić, że na dzień 27 listopada 2007 r. nie zrealizowano planu udziału pracowników w kapitale spółki.

- (88) Mechanizm ten został przewidziany w art. II.2 protokołu zbycia z dnia 16 maja 2006 r., który stanowi, że rachunek ten ma na celu „finansowanie części kosztów ewentualnego dobrowolnego odejścia z pracy lub rozwiązania umowy o pracę [...], będące uzupełnieniem wszelkiego rodzaju kwot, które muszą zostać wypłacone przez pracodawcę na mocy przepisów prawa i postanowień umownych”. Podmiot prowadzący rachunek zastrzeżony „ma za zadanie uwalnianie środków stopniowo, gdy odnośni pracownicy, którzy nie są przedmiotem wewnętrznych przeniesień w grupie SNCM, faktycznie opuszczają spółkę i uwolnienie pozostałej kwoty przechowywanej na rachunku zastrzeżonym po wykonaniu zadania podmiotu prowadzącego rachunek zastrzeżony”. Sposób działania tego rachunku został opisany w umowie o prowadzenie rachunku zastrzeżonego załączonej do protokołu porozumienia. Aby uruchomić rachunek zastrzeżony, SNCM musi dostarczyć prezesowi CGMF listę osób, których umowa o pracę została zerwana i dla których wymagane jest uruchomienie środków z rachunku zastrzeżonego oraz miesięczny stan wydatków netto, który ma być wyczerpującym rozliczeniem wszystkich odpraw i kosztów wypłacanych odnośnym pracownikom. Równocześnie SNCM przekazuje podmiotowi prowadzącemu rachunek zastrzeżony informację o „miesięcznym rzeczywistym dodatkowym koszcie” na każdego pracownika, który stanowi kwotę dodatkową do kwot różnego rodzaju, jakie pracodawca ma obowiązek wypłacić na mocy przepisów prawa i postanowień umownych. Łączna kwota dodatkowych środków przyznanych w ramach „szczodrości” państwa nie może w żadnym wypadku przekroczyć 38,5 mln EUR, a w przypadku, gdy te dodatkowe środki socjalne nie osiągną określonego poziomu w ciągu trzech lat od momentu dokonania zbycia, nadwyżka ma być zwrócona państwu.
- (89) Część III protokołu porozumienia stanowi, że po przeprowadzeniu tych operacji CGMF zbywa na rzecz prywatnych nabywców swoje akcje stanowiące 75 % akcji składających się na kapitał przedsiębiorstwa i rachunek zastrzeżony przeznaczoną na sfinansowanie części planu zmniejszenia zatrudnienia wykraczającej poza zobowiązania umowne i prawne.
- (90) Część III protokołu porozumienia stanowi również o dodatkowym podwyższeniu kapitału o kwotę 8,75 mln EUR wniesioną przez BCP/VT i udostępnioną SNCM w zależności od jej potrzeb budżetowych. Ustęp III.2.7 protokołu porozumienia przewiduje, że wartość akcji CGMF jest w każdym czasie równa ich początkowej wartości nominalnej powiększonej o [...] (\*) % wartości nominalnej opłaconych akcji, pomnożonej przez D/365, gdzie D to liczba dni od dnia realizacji, po odliczeniu wszystkich pobranych kwot (na przykład dywidend). Zasady te nie mają zastosowania w przypadku postępowania naprawczego lub sądowej likwidacji spółki.
- (91) Protokół porozumienia (część III.5) zawiera klauzulę umożliwiającą odstąpienie od umowy zbycia SNCM, którą nabywcy mogą wykorzystać równocześnie w razie wystąpienia jednego z następujących zdarzeń, o ile skutkiem tych hipotetycznych sytuacji byłoby podważenie wiarygodności ich biznesplanu i przywrócenia rentowności spółki:
- nieudzielenie zamówienia w związku z przekazaniem obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączeń morskich z Korsyką na okres rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2007 r. lub udzielenie zamówienia na zasadniczo gorszych warunkach,
  - wszelka negatywna decyzja Komisji Europejskiej lub wyrok sądu pierwszej lub drugiej instancji, takie jak odmowa zatwierdzenia operacji lub narzucenie warunków mających istotny wpływ na wartość spółki wydane w ciągu sześciu miesięcy od daty nabycia przez partnerów praw do spółki.
- (92) Część VII protokołu porozumienia stanowi, że CGMF, począwszy od dnia przeniesienia własności przedsiębiorstwa, przejmuje część zobowiązań socjalnych SNCM w zakresie ubezpieczeń dodatkowych jej emerytowanych pracowników na kwotę szacowaną na 15,5 mln EUR.
- (93) Zasady zarządzania przedsiębiorstwem zostały wyszczególnione w części IV protokołu porozumienia. Przewidziano, że sposób zarządzania SNCM zostanie zmieniony poprzez przekształcenie SNCM w spółkę akcyjną z zarządem i radą nadzorczą. Rada nadzorcza będzie składała się z 10, a następnie 14 członków. Funkcja prezesa zostanie powierzona przejściowo przedstawicielowi państwa. Jeśli zamówienie z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej zostanie udzielone SNCM, prezes rady nadzorczej zostanie zastąpiony przez przedstawiciela BCP. Zarząd ma natomiast za zadanie zapewnić zarządzanie operacyjne SNCM.
- (94) Dnia 26 maja 2006 r. rząd francuski zatwierdził zbycie SNCM oraz wyżej opisane środki.
- b) Ś r o d k i
- (95) W świetle powyższego, protokół porozumienia zawiera trzy rodzaje środków pomocy państwa, uzasadniających badanie z punktu widzenia unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa:

- zbycie w 75 % SNCM, po cenie ujemnej wynoszącej 158 mln EUR (wkład kapitałowy w wysokości 142,5 mln EUR i przejęcie kosztów ubezpieczeń dodatkowych na kwotę 15,5 mln EUR),
- zaliczka na rachunku bieżącym udostępniona przez CGMF na kwotę 38,5 mln EUR na rzecz zwolnionych pracowników SNCM,
- podwyższenie kapitału o 8,75 mln EUR z objęciem akcji przez CGMF łącznie i równocześnie z wkładem 26,25 mln EUR wniesionym przez VT i BCP,
- klauzula umożliwiająca odstąpienie od umowy zbycia <sup>(68)</sup>.

#### 2.4. ZAKRES NINIEJSZEJ DECYZJI

- (96) Niniejsza decyzja ostateczna dotyczy środków wdrożonych przez Francję na rzecz SNCM od dnia 18 lutego 2002 r., tj.:
- salda wkładu kapitałowego CGMF dla SNCM w kwocie 76 mln EUR wniesionego w 2002 r., tj. 15,81 mln EUR,
  - ujemnej ceny zbycia SNCM przez GMF w wysokości 158 mln EUR,
  - zaliczki na rachunku bieżącym udostępnionej przez CGMF na kwotę 38,5 mln EUR na rzecz zwolnionych pracowników SNCM,
  - podwyższenia kapitału o 8,75 mln EUR z objęciem akcji przez CGMF.
- (97) Niniejsza decyzja nie dotyczy rekompensat z tytułu świadczenia usług użyteczności publicznej przez SNCM w okresie 1991–2001, których zgodność została potwierdzona wyrokiem Sądu z dnia 11 września 2012 r. <sup>(69)</sup>
- (98) Niniejsza decyzja nie dotyczy także analizy rekompensat finansowych, jakie otrzymała lub miała otrzymać SNCM z tytułu świadczenia usług użyteczności publicznej w okresie 2007–2013, które stanowiły przedmiot odrębnego postępowania <sup>(70)</sup>.
- (99) Ponadto należy zauważyć, że SNCM i Francja w sprawach połączonych odpowiednio C-533/12 P i C-536/12 P wniosły do Sądu odwołania od wyroku z dnia 11 listopada 2012 r. Niniejsza decyzja natomiast jest przyjmowana w wykonaniu zaskarżanego wyroku wyłącznie dlatego, że cytowany wyrok unieważnił decyzję z dnia 8 lipca 2008 r. W tych okolicznościach, jeśli analiza odwołań miałyby doprowadzić do unieważnienia w części lub w całości wyroku z dnia 11 listopada 2012 r. i spowodować przywrócenie niektórych unieważnionych tym wyrokiem części narzędzia określonego w decyzji z dnia 8 lipca 2008 r., niniejsza decyzja stałaby się nieaktualna ze względu na sam fakt wniesienia odwołań, ponieważ dotyczy ona środków w ten sposób przywróconych.

#### 2.5. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W 2002 r. I ROZSZERZENIA GO W 2006 r.

##### 2.5.1. Wszczęcie Formalnego Postępowania Wyjaśniającego Z 2002 r.

- (100) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 19 sierpnia 2002 r. Komisja, chociaż uznała SNCM za przedsiębiorstwo zagrożone, wyraziła wątpliwości co do zgodności zgłoszonego środka z kryteriami określonymi w pkt 3.2.2 wytycznych z 1999 r., które obowiązywały w czasie przyjęcia decyzji.
- (101) Komisja wyraziła pewne obawy dotyczące planu restrukturyzacji ze względu na brak analizy przyczyn strat poniesionych przez przedsiębiorstwo. Komisja postawiła w szczególności pytania dotyczące związku między stratami a obowiązkami użyteczności publicznej, wpływu polityki zakupu statków SNCM na wyniki finansowe spółki i środków planowanych w celu zwiększenia wydajności przedsiębiorstwa.

<sup>(68)</sup> Klauzula ta będzie analizowana w ramach analizy podwyższenia kapitału, przy czym uściśla się, że już klauzula jako taka ma istotne znaczenie.

<sup>(69)</sup> Sprawa T 565/08 Corsica Ferries France SAS, dotychczas nieopublikowana w Zbiorze.

<sup>(70)</sup> Decyzja C(2013) 1926 final z dnia 2 maja 2013 r.

- (102) Komisja ponadto podkreśliła niektóre braki w planie restrukturyzacji, w szczególności brak konkretnych środków mających na celu zmniejszenie kwoty zużycia pośredniego i brak informacji na temat przyszłej polityki cenowej SNCM.
- (103) Komisja zastanawiała się również nad tym, czy właściwa jest metoda obliczenia przyjęta przez władze francuskie w celu ustalenia kwoty dokapitalizowania oraz nad niektórymi założeniami przyjętymi w celu sporządzenia symulacji finansowych.

#### 2.5.2. Rozszerzenie formalnego postępowania wyjaśniającego w 2006 r.

- (104) Decyzją z dnia 13 września 2006 r. Komisja postanowiła rozszerzyć formalne postępowanie wyjaśniające z 2002 r. na środki przewidziane w ramach zbycia SNCM podmiotom sektora prywatnego.
- (105) Zakładając, że kwota ta byłaby uznana za pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 86 ust. 2 traktatu WE, Komisja uznała, że powinna ona być oceniana w świetle wytycznych wspólnotowych w sprawie wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (zwanymi dalej „wytycznymi z 2004 r.”) <sup>(71)</sup>. Ponieważ kwota pomocy restrukturyzacyjnej byłaby znacznie niższa niż kwota zgłoszona w 2002 r. i zatwierdzona w 2003 r., Komisja wyraziła swoje wątpliwości co do celowości utrzymania wszystkich kompensacji wymaganych od SNCM na mocy decyzji z 2003 r.
- (106) Komisja wyraziła również wątpliwości co do przestrzegania warunków wymaganych na mocy decyzji z 2003 r., tj. zasady *price leadership* oraz liczby połączeń tam i z powrotem z Korsyką.
- (107) Jeśli chodzi o ujemną cenę zbycia SNCM, Komisja wyraziła obawy dotyczące dokapitalizowania spółki przez państwo przed zbyciem SNCM zgodnie z zasadą zachowania się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej. W szczególności Komisja wyraziła wątpliwości co do poprawności obliczeń kosztów likwidacji, jakie państwo będące akcjonariuszem poniosłoby w przypadku likwidacji SNCM.
- (108) Komisja podała w wątpliwość fakt, że środki finansowe mogą być uzasadnione na podstawie wytycznych z 2004 r.
- (109) Komisja wyraziła także wątpliwości w sprawie drugiego dokapitalizowania w wysokości 8,75 mln EUR, jeśli chodzi o przestrzeganie zasad równoczesności inwestycji prywatnych i publicznych oraz jednakowych warunków subskrypcji w rozumieniu orzecznictwa.
- (110) Komisja wyraziła ponadto wątpliwości co do faktu, że dodatkowe środki socjalne w kwocie 38,5 mln EUR pomocy przyznawanej osobom fizycznym mogą stanowić pośrednie korzyści dla przedsiębiorstwa. Podkreśliła również możliwą sprzeczność przy uwzględnieniu dodatkowych odpraw z tytułu zwolnienia jako części ryzyka ponoszonego przez przezornego inwestora.

### III. UWAGI WŁADZ FRANCUSKICH ODNOŚNIE DO DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

#### 3.1. DOKAPITALIZOWANIE W 2002 r.

- (111) Plan restrukturyzacji zgłoszony w 2002 r. polegał na wniesieniu wkładu kapitałowego w wysokości 76 mln EUR, w tym 53,48 mln EUR jako rekompensaty za świadczenie obowiązku użyteczności publicznej. Jeśli uwzględni się zbycie aktywów zrealizowane przez SNCM <sup>(72)</sup>, kwota faktycznie wypłaconej pomocy wynosi w tym momencie 69 292 400 EUR. Władze francuskie uważają, że skoro kwota 53,48 mln EUR jest pomocą zgodną ze wspólnym rynkiem, to kwotę pomocy, którą należy uznać za pomoc restrukturyzacyjną w ramach zgłoszenia z 2002 r., wynosi ostatecznie 15,81 mln EUR.

#### 3.2. ŚRODKI PODJĘTE PO DOKAPITALIZOWANIU W 2002 r.

- (112) Francja przypomina na wstępie, że poważne ruchy społeczne w okresie 2004/2005 oraz pogorszenie sytuacji ekonomicznej i finansowej SNCM skłoniły państwo jako akcjonariusza do uruchomienia w styczniu 2005 r. procedury wyboru prywatnych inwestorów i do podjęcia środków nadzwyczajnych (w szczególności zbycia *Asco* i udziałów w *Sud Cargos* <sup>(73)</sup>).

<sup>(71)</sup> Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

<sup>(72)</sup> Zob. tabela 2

<sup>(73)</sup> Władze francuskie broniły w 2002 r. strategicznego charakteru udziałów SNCM w *Sud-Cargos*. Zmiany w ruchu towarowym (rozwój kontenerów na niekorzyść ruchu ro-ro), wykupienie przez CMA CGM Delmas, innego akcjonariusza *Sud-Cargos* i trudności gospodarcze *Sud-Cargos* są czynnikami, które tłumaczą, dlaczego przestano uważać te udziały za strategiczne i SNCM mogła je zbyć w 2005 r.



### 3.2.1. Ujemna cena zbycia SNCM

- (113) Odwołując się do orzecznictwa wspólnotowego w przedmiotowej dziedzinie, obowiązującego w tamtym okresie, władze francuskie zwracają się do Komisji o uznanie, że ujemna cena zbycia SNCM w wysokości 158 mln EUR nie zawiera żadnego środka, który mógłby zostać uznany za pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, ponieważ państwo francuskie zachowało się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej.
- (114) Na wstępie Francja zwraca uwagę, że ostateczna cena 158 mln EUR, która jest niższa od ceny ujemnej, jakiej domagali się początkowo nabywcy w oparciu o audyt SNCM, jest wynikiem negocjacji w sprawie przekazania kontroli, prowadzonych w ramach otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego postępowania przetargowego, a tym samym jest w rzeczywistości ceną rynkową.
- (115) Francja uważa, że skoro poszukiwania prywatnego partnera dla SNCM zostały prowadzone w ramach otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego postępowania przetargowego, w wyniku którego przyjęto najlepszą ofertę, cena zbycia jest ceną rynkową.
- (116) Według władz francuskich zbycie po cenie ujemnej w wysokości 158 mln EUR miało miejsce w warunkach w najkorzystniejszych dla państwa zgodnie z obowiązującym w tamtym okresie orzecznictwem wspólnotowym i praktyką decyzyjną Komisji, nie zawierało więc żadnego elementu pomocy. Francja uważa bowiem, że cena ujemna jest niższa od kosztów likwidacji, jakie państwo poniosłoby w razie likwidacji przedsiębiorstwa.
- (117) Wniosek ten narzuca się zarówno przy zastosowaniu podejścia wynikającego z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (zwanego dalej wyrokiem w sprawie Gröditzer<sup>(74)</sup>), jak i przy zastosowaniu podejścia opartego na analizie rzeczywistych kosztów likwidacji SNCM (decyzja w sprawie ABX<sup>(75)</sup>).
- (118) Jeśli chodzi o pierwszą metodę opartą na wyroku w sprawie Gröditzer, Francja wyjaśnia, że wyrok ten potwierdził ocenę Komisji z decyzji z dnia 8 lipca 1999 r., zgodnie z którą „w koszcie likwidacji należy uwzględnić jedynie [...] wartość likwidacyjną aktywów [...]”<sup>(76)</sup>.
- (119) W tym względzie sprawozdania CGMF<sup>(77)</sup> i Oddo-Hastings<sup>(78)</sup> szacują wartość likwidacyjną aktywów na minimalną wartość 190,3 mln EUR na dzień 30 września 2005 r.<sup>(79)</sup>
- (120) W konsekwencji, ponieważ państwo jako właściciel-akcjonariusz spółki jest odpowiedzialne za jej zobowiązania jedynie do wartości likwidacyjnej aktywów (wyrok w sprawie Hytasa<sup>(80)</sup>), Francja stwierdza, że wartość likwidacyjna aktywów przedsiębiorstwa oszacowana na minimalną wartość 190,3 mln EUR jest wyraźnie wyższa od ujemnej ceny zbycia, wynoszącej 158 mln EUR.
- (121) Jeśli chodzi o drugą metodę, Francja zauważa, że wynika ona z decyzji Komisji dotyczącej pomocy państwa udzielonej przez Belgię na rzecz ABX Logistics, w której Komisja zbadała ujemną cenę zbycia, mającą, podobnie jak w niniejszej sprawie, charakter ceny rynkowej, porównując ją z kosztami, jakie państwo będące akcjonariuszem poniosłoby faktycznie w ramach likwidacji dobrowolnej lub sądowej, zgodnie z ekspertyzą sporządzoną przez niezależną stronę trzecią. Według Francji Komisja uznaje w szczególności w tej decyzji ważność pewnych kosztów, które mogą wynikać z powództwa wierzycieli o pokrycie zobowiązań w ramach odpowiedzialności zarządu lub z likwidacji w innych działach grupy likwidującej swoją spółkę zależną.

<sup>(74)</sup> Wyrok Trybunału z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie Republika Federalna Niemiec przeciwko Komisji (C-334/99, Rec. s. I-1139).

<sup>(75)</sup> Decyzja Komisji z dnia 7 grudnia 2005 r. dotycząca pomocy państwa udzielonej przez Belgię na rzecz ABX Logistics nr C 53/03 (ex NN 62/03) (Dz.U. L 383 z 28.12.2006, s. 21).

<sup>(76)</sup> Decyzja Komisji z dnia 8 lipca 1999 r. dotycząca pomocy państwa udzielonej przez Niemcy na rzecz Gröditzer Stahlwerke GmbH i jej spółki zależnej Walzwerk Burg GmbH (Dz.U. L 292 z 13.11.1999, s. 27).

<sup>(77)</sup> Sprawozdanie to zostało przekazane Komisji w marcu 2006 r. i zostało sporządzone przez CGMF z pomocą Ernst & Young, prawnego audytora SNCM (zwane dalej „sprawozdaniem CGMF”).

<sup>(78)</sup> Sprawozdanie sporządzone dnia 29 marca 2006 r. przez Oddo Corporate Finance i kancelarię Paul Hastings (sprawozdanie Oddo) zostało przekazane Komisji dnia 7 kwietnia 2006 r. Składa się ono z krytycznego przeglądu, o który wnosił urząd własności skarbu państwa (APE), sprawozdań CGMF i przeglądu kosztów likwidacji uznanych za dopuszczalne na poziomie wspólnotowym.

<sup>(79)</sup> Uwzględniając rzeczowe aktywa trwałe (161,9 mln EUR) i finansowe aktywa trwałe (32,7 mln EUR), należności z tytułu dostaw i usług (0,8 mln EUR), inne należności (9,4 mln EUR) oraz ujemne przepływy pieniężne – 14,5 mln EUR. Francja wyjaśniła, że bardziej realistyczny szacunek, uwzględniający późniejsze elementy finansowe, zmieniłby tę wartość na 330 mln EUR.

<sup>(80)</sup> Wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r. w sprawie Hiszpania przeciwko Komisji (C-278/92, C-279/92 i C-280/92, Rec. s. I-4103).

- (122) W oparciu o przytoczone powyżej sprawozdania CGMF i Oddo-Hastings władze francuskie uznają, że suma rzeczywistych kosztów, jakie Republika Francuska poniosłaby jako akcjonariusz, mieści się w przedziale 312,1–361 mln EUR na dzień 30 września 2005 r. i składa się z następujących kwot:
- [70–80] (\*) mln EUR z tytułu dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia, która obejmuje wszystkie koszty związane z zerwaniem umowy o pracę oraz koszty ustawowe obciążające przedsiębiorstwo,
  - [30–40] (\*) mln EUR z tytułu planu zmniejszenia zatrudnienia poza dobrowolnymi ustaleniami, która obejmuje wszystkie koszty SNCM związane ze środkami towarzyszącymi wynikającymi ze zobowiązań ustawowych i z przepisów wykonawczych w kwestii zwolnień i koszty pośrednie związane z dobrowolnym planem zmniejszenia zatrudnienia,
  - Od [200–210] (\*) do [250–260] (\*) mln EUR z tytułu dodatkowych odpraw, którymi sąd obciążyłby państwo dodatkowo poza odprawami wypłaconymi w ramach dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia i planu zmniejszenia zatrudnienia poza dobrowolnymi ustaleniami zgodnie z wyrokiem w sprawie Aspocomp Group Oyj Sądu Apelacyjnego z Rouen z dnia 22 marca 2005 r.
- (123) Ta metoda uwzględnia w szczególności ryzyko, że państwo francuskie może zostać wezwane do „pokrycia zobowiązań”, jeżeli sąd miałby uznać je za podmiot faktycznie zarządzający SNCM. Władze francuskie uważają, że nie można odrzucić ryzyka powództwa o pokrycie zobowiązań, szczególnie w świetle precedensowego wyroku sądu najwyższego (Cour de Cassation) we Francji<sup>(81)</sup>. W wielu pismach do Komisji władze francuskie utrzymywały więc, że możliwość zasądzenia przez sąd krajowy pokrycia przez państwo zobowiązań przedsiębiorstwa, którym kieruje, stanowi bardzo prawdopodobny scenariusz i że powinno się go uwzględnić w wyliczeniach rzeczywistych kosztów ewentualnej likwidacji SNCM.
- (124) Na dzień 30 września 2005 r. pozostała część aktywów SNCM (tj. 190,3 mln EUR) wyniosłaby, po spłaceniu zobowiązań uprzywilejowanych, 36,5 mln EUR. Pozostałe elementy kosztów uwzględnionych w ramach powództwa przeciwko państwu o pokrycie zobowiązań obejmują w szczególności koszty rozwiązania głównych umów dotyczących działalności, koszty związane z rozwiązaniem umów leasingu dotyczących statków i spłatę niezabezpieczonych zobowiązań, co prowadziłoby do niedoboru aktywów w kwocie 134,4 mln EUR. Władze francuskie uważają, że państwu zostałaby zasądzona spłata 85–100 % tej kwoty.
- (125) Ponadto władze francuskie uważają, że ze względu na związek zależności z SNCM i zgodnie z innym francuskim orzecznictwem<sup>(82)</sup>, likwidacja przedsiębiorstwa mogłaby skłonić sąd do zasądzenia wypłaty odszkodowań na rzecz pracowników. Zgodnie z tym orzecznictwem władze francuskie uważają, że jest więcej niż prawdopodobne, że sąd ustanowiłby kwotę dodatkowych odszkodowań w oparciu o odszkodowania, które zostałyby wypłacone w ramach planu zmniejszenia zatrudnienia przedstawionego przed likwidacją.
- (126) Zgodnie z tym podejściem analiza rzeczywistych kosztów, którymi zostałoby obciążone państwo będące akcjonariuszem, wskazuje, że dla państwa koszt sprzedaży SNCM po cenie ujemnej w wysokości 158 mln EUR jest niższy od rzeczywistego kosztu, jaki poniosłoby w razie likwidacji sądowej przedsiębiorstwa.
- (127) Podsumowując, władze francuskie uważają, że kwoty tej nie można uznać za pomoc państwa.

### 3.2.2. Łączny wkład kapitałowy akcjonariuszy

- (128) Francja uważa, że poprzez objęcie udziału zachowała się jak przezorny inwestor, ponieważ z jednej strony dokonała tego równocześnie i pozostała w mniejszości w stosunku do BCP i VT, a z drugiej strony udział ten przynosi stały zysk kapitałowy w wysokości [...] (\*) % rocznie, co eliminuje w przypadku państwa ryzyko związane z wykonaniem biznesplanu. Francja wyjaśnia, że ten wskaźnik rentowności jest bardzo zadowalający dla prywatnego inwestora<sup>(83)</sup>. Uściśla jednak, że żadne wynagrodzenie nie będzie należne w przypadku postępowania naprawczego lub likwidacji sądowej SNCM albo wykonania przez nabywców klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy zbycia SNCM.

<sup>(81)</sup> Wyrok sądu najwyższego nr 98-15129 z dnia 6 lutego 2001 r. Sprawa ta dotyczy instytucji publicznej, urzędu ds. badań geologicznych i górniczych BRGM (Bureau de Recherches Géologiques et Minières), któremu zasądzono spłatę kwoty w wysokości równej niedoborowi aktywów jego spółki zależnej, Mines de Salsignes, ze względu na fakt, iż faktyczny zarządzający, BRGM, mimo wiedzy o pogarszających się warunkach działalności i otrzymanych ostrzeżeń, zachował się w nieprawidłowy sposób, dopuszczając do kontynuowania tej działalności.

<sup>(82)</sup> Sprawa Aspocomp Group Oyj; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rouen z dnia 22 marca 2005 r.

<sup>(83)</sup> Dla porównania wskaźnik wydajności zamiennej obligacji skarbu państwa (Obligation Assimilable du Trésor, OAT) z terminem wykupu 30 lat, 10 lat, 5 lat i 2 lata wynosi odpowiednio 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % i 3,72 % na dzień 31 października 2006 r.

### 3.2.3. Dodatkowe środki socjalne (pomoc przyznawana osobom fizycznym)

- (129) Powołując się na praktykę decyzyjną Komisji, w szczególności w sprawie SFP – Société française de production <sup>(84)</sup>, Francja uważa, że środki te stanowią pomoc przyznawaną osobom fizycznym, która nie przynosi korzyści przedsiębiorstwu. Tym samym wprowadzenie za pomocą środków publicznych dodatkowych środków socjalnych na rzecz osób zwolnionych, o ile środki te nie zmniejszą zwykłych kosztów pracodawcy, wchodzi w zakres polityki socjalnej państw członkowskich i nie stanowi pomocy państwa.

### 3.2.4. Zniesienie ograniczeń wprowadzonych unieważnioną decyzją z 2003 r.

- (130) Władze francuskie przypominają z jednej strony, że wszystkie warunki wymagane na podstawie decyzji z 2003 r. zostały spełnione i były przestrzegane w okresie 2003–2006. Z drugiej strony, władze francuskie uważają, że środki te nie są już niezbędne do zapobiegania zakłóceniom konkurencji i że ich utrzymanie byłoby sprzeczne z zasadą proporcjonalności, biorąc pod uwagę ograniczenie kwoty pomocy restrukturyzacyjnej, obniżonej od tego czasu do poziomu 15,81 mln EUR. W szczególności władze francuskie uważają, że należy znieść warunki, które mogłyby nadal znaleźć zastosowanie, a mianowicie warunki dotyczące zakazu modernizowania floty SNCM, przestrzegania zasady *price leadership* w zakresie cen i utrzymania pewnej liczby połączeń.

## 3.3. WNIOSEK

- (131) Gdyby jednak Komisja uznała nowe środki w całości lub częściowo za pomoc państwa, Francja zwraca jej uwagę na fakt, że nowe środki, zapewniając przywrócenie rentowności SNCM, umożliwiają utrzymanie warunków konkurencji na odnośnych rynkach, w szczególności na rynku połączeń z Korsyką. Kwestia ta jest według Francji jedną z zasad wytycznych w sprawie ratowania przedsiębiorstw zagrożonych, jak przypomniała Komisja w niniejszej sprawie (motyw 283 unieważnionej decyzji) i jak przypomniał Sąd w wyroku z dnia 15 czerwca 2005 r. (motyw 117). W szczególności Sąd przypominał, że korzystając z szerokiego zakresu swobody uznania, Komisja może uznać, że obecność przedsiębiorstwa jest niezbędna, aby zapobiec powstaniu wzmocnionej oligopolistycznej struktury na odnośnych rynkach.
- (132) Jeśli chodzi o określenie ewentualnych środków kompensacyjnych, jakie należy nałożyć na SNCM, Francja sugeruje, by Komisja wzięła pod uwagę strukturę rynku. Zmniejszenie potencjału SNCM spowodowałoby tym samym wzmocnienie pozycji, odtąd dominującej, CFF na rynku połączeń z Korsyką <sup>(85)</sup>.
- (133) Według władz francuskich w wersji zaktualizowanej plan restrukturyzacji spełnia kryteria zgodności określone przez Komisję w wytycznych z 1999 i 2004 r. Wszystkie środki przedstawione w ramach prywatyzacji SNCM umożliwiają również przywrócenie pod koniec 2009 r. długoterminowej rentowności SNCM i są ograniczone do minimum niezbędnego do jej przywrócenia.

## IV. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

### 4.1. DECYZJA O WSZCZĘCIU FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO Z 2002 r.

#### 4.1.1. Uwagi Corsica Ferries (CFF)

- (134) Kwestionując na wstępie twierdzenie, że SNCM jest przedsiębiorstwem zagrożonym w rozumieniu wytycznych <sup>(86)</sup>, CFF zastanawia się nad zdolnością SNCM do uzyskania rentowności na trasach nieobjętych dotacjami. CFF stwierdza skądinąd, że wbrew temu, co ogłoszono w planie restrukturyzacji <sup>(87)</sup>, nadal obsługiwane są połączenia z Livorno.
- (135) Jeśli chodzi o kwestię obniżki kosztów, CFF ubolewa nad brakiem dostępu do niektórych elementów planu restrukturyzacji, co do których jej przedstawiciele mieli krytyczne uwagi <sup>(88)</sup>.

<sup>(84)</sup> Decyzja Komisji z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie Société Française de Production, C(2002) 2593 final (Dz.U. C 71 z 25.3.2003, s. 3).

<sup>(85)</sup> W istocie, według niezależnego badania rynku przekazanego przez Francję w tym zakresie, CFF posiada niemal 60 % rynku pasażerskiego, podczas gdy sytuacja SNCM zmieniła się z 82 % udziału w rynku w 2000 r. na 33 % w 2005 r., przy bardzo silnym rozwoju pozycji na rynku transportu towarowego, na którym SNCM jest nadal głównym przewoźnikiem dzięki swoim udziałom w CMN.

<sup>(86)</sup> CFF przypomina, że umowa o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej zapewnia przedsiębiorstwu dotację publiczną średnio rzędu 64,3 mln EUR rocznie, tj. w ciągu pięciu lat dotację w łącznej kwocie 321,5 mln EUR. Według tego przedsiębiorstwa art. 5 umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej gwarantuje SNCM płynność finansową w wysokości 72,8 mln EUR. Skądinąd Corsica Ferries podkreśla, że z 40,6 mln EUR strat odnotowanych w 2001 r. przez SNCM 15 mln EUR pochodzi z aktualizacji wartości NGV *Liamone*.

<sup>(87)</sup> Decyzja o wszczęciu postępowania wskazywała, że plan restrukturyzacji przewidywał między innymi „likwidację połączenia Livorno–Bastia wraz z obsługującym je taborem”.

<sup>(88)</sup> Krytyczne uwagi przedstawione CFF dotyczyły następujących kwestii: brak faktycznego zmniejszenia liczby zatrudnionych, brak wykorzystania udziałów SNCM w ramach restrukturyzacji, brak uwzględnienia nadwyżki wartości statków.

- (136) CFF jest zdania, że wyliczenia władz francuskich prowadzące do kwoty 76 mln EUR to czysta fikcja<sup>(89)</sup>, natomiast stosunek kapitałów własnych do zobowiązań finansowych w wysokości 79 %, przyjęty przez władze francuskie, wydaje mu się przesadzony<sup>(90)</sup>. Jeśli chodzi o udziały SNCM, CFF zauważa, że niektóre ze spółek zależnych nie są użyteczne z punktu widzenia działalności tego przedsiębiorstwa, związanej z żeglugą morską<sup>(91)</sup>.
- (137) Podsumowując, według CFF projekt pomocy ma na celu obejście rozporządzenia dotyczącego kabotażu i pozbawienie sensu przetargów na obsługę połączeń z Marsylii na Korsykę. CFF nalega, by planowana pomoc nie umożliwiła SNCM wypracowania bardziej agresywnej oferty handlowej. Sugeruje, by pomoc restrukturyzacyjna została przyznana dopiero w 2007 r. i tylko w przypadku przegrania przez SNCM najbliższego przetargu w 2006 r. – jedyny scenariusz, według tego przedsiębiorstwa, który mógłby sprawić, że publiczne przedsiębiorstwo żeglugi morskiej byłoby zagrożone.

#### 4.1.2. Uwagi STIM

- (138) STIM, główny udziałowiec CMN, podnosi, że udziały SNCM w CMN należy przeanalizować jako aktywa czysto finansowe. Według STIM przedsiębiorstwa CMN i SNCM są niezależne i konkurują ze sobą na trasach innych niż trasy z Marsylii, choć obie są stroną umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej.
- (139) Pismo wskazuje, że STIM zobowiąże się do „wykupienia części lub całości, choć najlepiej całości, udziałów SNCM w CMN”, których wartość szacuje na 15–17 mln EUR, jeśli Komisja uzna w ramach warunków, które mogłyby nałożyć w swojej ostatecznej decyzji, że „takie zbycie jest konieczne dla właściwego zrównoważenia planu restrukturyzacji.

#### 4.1.3. Uwagi przedstawicieli samorządów lokalnych

- (140) Burmistrz Marsylii, przewodniczący rady departamentu Bouches-du-Rhône i przewodniczący rady regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże podkreślają znaczenie ekonomiczne SNCM dla gospodarki regionalnej.
- (141) Przewodniczący rady regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże dodaje, że warunki niezbędne, by plan restrukturyzacji SNCM gwarantował rentowność przedsiębiorstwa, wydają mu się spełnione.
- (142) Przewodniczący rady wykonawczej zgromadzenia Korsyki przekazał uchwałę wspomnianego zgromadzenia z dnia 18 grudnia 2002 r., w której Zgromadzenie Korsyki pozytywnie zaopiniowało projekt dokapitalizowania SNCM.

#### 4.1.4. Uwagi urzędu ds. transportu na Korsyce

- (143) OTC wskazuje również, że ponieważ SNCM jest obecnie jedynym przedsiębiorstwem będącym w stanie spełnić wymogi zamówienia, jeśli chodzi o ruch pasażerski, jej zniknięcie „spowodowałoby bezpośrednio znaczne ograniczenie usług”. Przypomina również o znaczeniu SNCM dla gospodarki Korsyki.

### 4.2. DECYZJA O ROZSZERZENIU POSTĘPOWANIA Z 2006 r.

#### 4.2.1. Uwagi Corsica Ferries France (CFF)

- (144) CFF podkreśla znacznie przedmiotowych środków finansowych, ich nieproporcjonalny charakter w stosunku do obrotów SNCM i fakt, że zostały wypłacone SNCM, zanim Komisja wypowiedziała się w sprawie klasyfikacji środków zgodnie z art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- (145) CFF zwraca uwagę Komisji na fakt, że wsparcie państwa francuskiego dla SNCM ma strategiczne znaczenie dla rozwoju CFF. Te niezatwierdzone środki umożliwiają SNCM prowadzenie bardzo agresywnej polityki cenowej na połączeniach, na których CFF funkcjonuje od 10 lat i na których po raz pierwszy od zaistnienia na rynku traci w nim udział.

<sup>(89)</sup> Kwota 76 mln EUR odpowiada według CFF 500 mln franków francuskich (FRF), jakie przedsiębiorstwo powinno stracić na dotacji na rzecz ciągłości terytorialnej w nowym okresie 2002–2006.

<sup>(90)</sup> W stosunku do wskaźników, które sama podała na podstawie do próby dziesięciu przedsiębiorstw żeglugi morskiej. Wskaźniki te wahają się od 23,69 % (w przypadku Moby Lines), przez 49,7 % w przypadku CMN, do 55,09 % (w przypadku Grimaldi).

<sup>(91)</sup> CFF wskazuje udział 50 % w przedsiębiorstwie żeglugi morskiej Sud-Cargos, udział 13 % w spółce Amadeus, specjalizującej się w systemach rezerwacji w transporcie lotniczym, udział w CMN i budynki CGTH.

- (146) Jeśli chodzi o postępowanie przetargowe dotyczące zbycia przedsiębiorstwa, CFF uważa, że nie było ono całkowicie przejrzyste, ponieważ wybrane przedsiębiorstwo, tj. BCP, nie zarządza już działalnością operacyjną SNCM, odstąpiwszy swoje miejsce grupie VT. Ponadto, ponieważ warunki finansowe zmieniły się na dużo bardziej korzystne dla nabywców, CFF zastanawia się nad zasadą równego traktowania inwestorów, która powinna była przyświecać całej operacji.
- (147) Odnośnie do ujemnej ceny zbycia w wysokości 158 mln EUR, CFF wątpi w zastosowanie w niniejszej sprawie kryterium przezornego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Z jednej strony CFF zastanawia się, czy można uznać, że przedmiotowa operacja została przeprowadzona przez państwo równoległe do istotnej i równoczesnej interwencji zainteresowanych podmiotów prywatnych w porównywalnych warunkach, skoro państwo dokapitalizowało przedsiębiorstwo przed łącznym dokapitalizowaniem akcjonariuszy i nowym planem restrukturyzacji. Z drugiej strony CFF uważa, że w obliczu trudnych warunków finansowych SNCM przezorny inwestor działałby wcześniej, by nie doprowadzić do obniżenia wartości swojej inwestycji<sup>(92)</sup>.
- (148) CFF uważa, że odniesienie do sprawy „ABX Logistics” nie jest właściwe. Poza faktem, że okoliczności tej sprawy nie można porównać do okoliczności niniejszej, CFF podkreśla istotny wkład beneficjenta pomocy w tamtym przypadku, co najwyraźniej nie ma miejsca w przypadku SNCM. Ponadto według CFF decyzja Komisji z 2006 r. nie uwzględniła kosztów związanych z ryzykiem postępowania sądowego w ramach likwidacji przedmiotowego przedsiębiorstwa. W tym względzie CFF uważa, że krajowe orzecznictwo wskazane przez Francję w celu uzasadnienia kosztów, które byłyby związane z likwidacją SNCM, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Według CFF sąd najwyższy w sprawie spółki Mines et produits chimiques de Salsignes nie stwierdza w żadnym razie bezpośredniej odpowiedzialności państwa w razie likwidacji przedsiębiorstwa, którego państwo jest akcjonariuszem, a raczej możliwość skierowania powództwa o spłatę zobowiązań spółki przeciwko przedsiębiorstwu publicznemu o charakterze przemysłowo-handlowym (*établissement public à caractère industriel et commercial*) i brak możliwości uchylenia się przez jego zarząd od obowiązków poprzez powołanie się na interwencję władz publicznych.
- (149) Odnośnie do możliwości zastosowania w niniejszym przypadku wyroku sądu apelacyjnego w Rouen w sprawie Aspocomp, CFF podnosi, że przypadek będący przedmiotem tego wyroku, dotyczącego skazania pewnej spółki dominującej na wypłatę pracownikom spółki zależnej odszkodowań socjalnych z powodu „nieprzestrzegania umowy” zatwierdzonej przez tę pierwszą, jest zdecydowanie inny niż okoliczności sprawy SNCM. Nie jest więc pewne, że istnieje ryzyko, zasądzenia CGMF lub państwu wypłaty odpraw z tytułu zwolnienia w przypadku likwidacji sądowej przedsiębiorstwa. Ponadto CFF wątpi w szacowane kwoty pozostałych kosztów socjalnych ze względu na fakt, że wydają się one różne w zależności od ekspertów, do których zwrócono się o ich ustalenie.
- (150) CFF uważa, że zastosowanie orzecznictwa wspólnotowego w sprawie Gröditzler i Hytasa do niniejszej sprawy w sposób nieunikniony prowadzi do wniosku, że państwo nie zachowało się jak prywatny inwestor, ponieważ zgodnie ze wspomnianym orzecznictwem wkład kapitałowy państwa był związany ze sprzedażą 75 % udziałów w SNCM, zmniejszającą o tyleż szanse zysku z tej inwestycji.
- (151) Wreszcie CFF uważa, że porównanie między kosztami likwidacji a kosztami dokapitalizowania powinno uwzględnić wartość aktywów, która – w obu przypadkach – przekazywana jest nabywcy. CFF uważa, że wartość aktywów zbytych nabywcom waha się od 640 mln EUR do 755 mln EUR<sup>(93)</sup>, biorąc pod uwagę wartość rynkową floty wykorzystywanej przez SNCM, którą CFF szacuje na 644–664 mln EUR na sierpień 2006 r.
- (152) Odnośnie do uznania środków po dokapitalizowaniu z 2002 r. za pomoc restrukturyzacyjną, CFF uważa, że o ile SNCM spełnia warunki zagrożonego przedsiębiorstwa określone w wytycznych z 2004 r. w okresie poprzedzającym pierwsze dokapitalizowanie w wysokości 142,5 mln EUR, zaklasyfikowanie to jest jednak podważalne w przypadku okresu, który poprzedza drugie podwyższenie kapitału w wysokości 8,75 mln EUR, ponieważ odtworzono kapitał własny przedsiębiorstwa.

<sup>(92)</sup> W tym względzie CFF przypomina, że w drugim półroczu 2005 r. wszczęto postępowanie ostrzegawcze przed sądem handlowym w Marsylii i że wobec strat szacowanych w 2005 r. na 30 mln EUR ogłoszenie upadłości można było planować na jesień 2005 r.

<sup>(93)</sup> W związku z tym CFF uważa, że rzeczywista wartość statków wskazana przez SNCM w ofercie złożonej w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej, powinna być zostać uwzględniona przy szacowaniu aktywów SNCM, jakiego dokonano w sprawozdaniach Oddo i CGMF.

- (153) Jeśli chodzi o rentowność przedsiębiorstwa, CFF podkreśla, że zbycie SNCM jest tylko częściowe i nie jest nieodwołalne, biorąc pod uwagę klauzule umożliwiające odstąpienie od umowy zbycia wynegocjowane z nabywcami. Te elementy składają się na poważną wątpliwość co do woli i zdolności nabywców do naprawy sytuacji SNCM, a tym samym stanowią obciążenie dla perspektyw trwałej rentowności tego przedsiębiorstwa. CFF wskazuje ponadto, że wbrew temu, czego wymagają wytyczne z 2004 r., władze francuskie nie planowały zaprzestania wykonywania działalności, która nawet po restrukturyzacji przynosiłaby straty<sup>(94)</sup>. Co więcej, CFF wyraża się sceptycznie o planie redukcji kosztów ze względu na fakt, że flota SNCM została powiększona<sup>(95)</sup>, a także o planie zmniejszenia zatrudnienia, zwłaszcza w świetle niepowodzenia planu zmniejszenia zatrudnienia z 2002 r.
- (154) CFF wyraża wątpliwości co do faktu, że nowa pomoc jest ograniczona do minimum, ze względu, z jednej strony, na brak jasnych wskazań, co obejmują koszty socjalne, a z drugiej strony – ze względu na treść protokołu zgromadzenia SNCM z dnia 28 kwietnia 2006 r., z której wynika, że część tej pomocy wykorzystano na pokrycie strat z działalności przedsiębiorstwa w 2006 r. i 2007 r. CFF uważa również, że nabywcy SNCM nie przyczyniają się w znaczący sposób do restrukturyzacji przedsiębiorstwa.
- (155) CFF uważa, że aby zapobiec niepożądanym zakłóceniom konkurencji, konieczne jest odnowienie i doprecyzowanie środków kompensacyjnych nałożonych na SNCM w 2003 r. oraz dodanie do nich nowych środków kompensacyjnych dotyczących ograniczenia obecności SNCM na rynku<sup>(96)</sup>. CFF uważa ponadto, że nie zastosowano się do części środków kompensacyjnych nałożonych na SNCM decyzją z 2003 r. SNCM nabyła nowe statki z naruszeniem art. 2 decyzji Komisji z 2003 r. Skądinąd SNCM nie zbyła swojego udziału w CCM z naruszeniem art. 3 decyzji Komisji. W końcu SNCM prowadziła od 2003 r. agresywną politykę cenową stosując ceny niższe od cen CFF z naruszeniem art. 4 wspomnianej decyzji (bilety do 30 % tańsze na identyczne lub porównywalne usługi).
- (156) Odnośnie do charakteru drugiego dokapitalizowania w wysokości 8,75 mln EUR, CFF uważa, że aby można było zatwierdzić interwencję państwa poza równoczesnym charakterem inwestycji publicznej i prywatnej, interwencja prywatna musi być istotna i przeprowadzona na porównywalnych warunkach. W niniejszej sprawie oba warunki nie zostały spełnione. Z jednej strony udział nabywców, ściśle związany z pierwszym podwyższeniem kapitału w wysokości 142,5 mln EUR, nie był istotny. Z drugiej strony działanie nabywców nie odbyło się na warunkach porównywalnych do warunków udziału państwa, w szczególności ze względu na klauzule umożliwiające odstąpienie od umowy zbycia i oczekiwaną rentowność mniejszościowych udziałów CGMF.
- (157) Odnośnie do środków socjalnych w kwocie 38,5 mln EUR, CFF podważa uznanie tej kwoty za pomoc dla osób fizycznych. Jeśli bowiem prawdą jest, że z kwoty tej korzystają bezpośrednio pracownicy SNCM, CFF podkreśla, że środek ten mógłby mieć pozytywne, pośrednie skutki dla SNCM, w szczególności poprzez załagodzenie nastrojów społecznych.

#### 4.2.2. Uwagi STIM

##### 4.2.2.1. Środki podjęte po dokapitalizowaniu w 2002 r.

- (158) Odnośnie do ujemnej ceny zbycia w wysokości 158 mln EUR, STIM uważa, że cena ta nie stanowi ceny rynkowej, wynikającej z otwartego i niedyskryminującego postępowania przetargowego, ponieważ dokapitalizowanie miało miejsce w innych warunkach niż te, które w normalnej sytuacji kierują prywatnym inwestorem. STIM uważa, że ponowna wycena aktywów księgowych netto umożliwiłaby, w najgorszym przypadku, likwidację bez żadnych kosztów dla państwa, a nawet generację nadwyżki z likwidacji, że cena zbycia jest znikoma w stosunku do wartości przedsiębiorstwa (szacowanej przez STIM na 350 mln EUR) i że pomoc jest nieproporcjonalna w stosunku do potrzeb przedsiębiorstwa.
- (159) STIM zwraca uwagę Komisji na nadmiernie szeroki zakres klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy dotyczącej przeniesienia przedsiębiorstwa do sektora prywatnego.
- (160) STIM podważa ponadto uzasadnienie sprzedaży po cenie ujemnej, oparte na założeniu, że likwidacja byłaby społecznie trudna, które wydaje się mało realistyczne.

<sup>(94)</sup> Według CFF Francja podkreśla istotny charakter całościowej obsługi połączeń z Niceą, potrzebę utrzymania floty na obecnym poziomie i rzekomo strategiczny charakter udziałów SNCM w grupie CMN.

<sup>(95)</sup> Na dzień 1 stycznia 2007 r., wraz z przybyciem *Superfast X*.

<sup>(96)</sup> CFF proponuje ograniczyć na poziomie z 2005 r. potencjał zapewniony na każdym z konkurencyjnych rynków (Nicea, Tunezja i Algieria) i wstrzymać otwarcie jakiegokolwiek nowego połączenia oraz przekształcić połączenia Marsylia-Korsyka w połączenia towarowo-pasażerskie w celu zmniejszenia kosztów.

- (161) Odnośnie do drugiego dokapitalizowania w wysokości 8,75 mln EUR, STIM uważa, że ten wkład kapitałowy nie jest zgodny z zasadą zachowania się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej, biorąc pod uwagę niedostateczne gwarancje zwrotu z inwestycji. STIM poważa argument wywodzony z równoczesnego charakteru inwestycji prywatnej i publicznej, by nie uznawać tego wkładu za pomoc państwa. Ten równoczesny charakter, o ile został dowiedziony, stanowi jedynie wskazówkę i nie może sam w sobie stanowić kryterium kwalifikacji<sup>(97)</sup>. STIM stwierdza ponadto że wkład ten stanowi gwarancję udzieloną nabywcom przez rząd francuski, że SNCM uzyska zamówienie z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej w odniesieniu do obsługi połączeń z Korsyką.
- (162) Odnośnie do 38,5 mln EUR pomocy przyznawanej osobom fizycznym, STIM uważa, że kwota ta ma w praktyce na celu zapewnienie SNCM środków pozwalających wykonać niektóre kluczowe zadania planu naprawczego przedłożonego Komisji, w szczególności zmniejszenia zatrudnienia, które nie zostało zrealizowane.

#### 4.2.2.2. Zgodność z wytycznymi z 2004 r.

- (163) STIM jest zdania, że pomoc przyznana SNCM nie jest ograniczona do minimum. Wkład SNCM i nabywców w plan restrukturyzacji jest niewystarczający w świetle warunków nałożonych w wytycznych z 2004 r., nie wykazano też, że sytuacja SNCM była na tyle wyjątkowa, żeby uzasadnić niższy wkład własny. Ponadto STIM podkreśla nieproporcjonalny charakter pomocy przyznanej w 2006 r., która umożliwiła SNCM utworzenie rezerw na pokrycie przyszłych strat. Wreszcie fakt, że SNCM nie przewidziała zbycia aktywów, które nie są niezbędne dla dalszego istnienia przedsiębiorstwa, jest niezgodny z wymogami ustanowionymi w wytycznych z 2004 r.
- (164) STIM uważa, że wpłata odnośnych kwot odbyła się z naruszeniem zasady jednorazowej pomocy, o której mowa w wytycznych z 2004 r. Pogorszenia sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i konfliktów społecznych nie sposób uznać za wyjątkowe okoliczności, nieprzewidywalne i niepowstałe z winy przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- (165) Tym samym STIM wymaga dodatkowych środków kompensacyjnych w wysokości połowy przyznanej pomocy, tj. 98,25 mln EUR, poprzez zbycie dodatkowego statku oraz bezpośrednich i pośrednich udziałów SNCM w CMN. W tym względzie STIM stwierdza, że te udziały nie mają strategicznego znaczenia w rozumieniu wytycznych z 2004 r. w sprawie pomocy restrukturyzacyjnej, ponieważ nie są „niezbędne dla przetrwania przedsiębiorstwa” ani nie mają charakteru aktywów niezbywalnych.
- (166) STIM podnosi również, że domniemana synergia między SNCM i CMN nie istnieje, ponieważ SNCM nie pełni żadnej faktycznej roli w zarządzaniu i rozwoju CMN. STIM podkreśla ponadto że umowa akcjonariuszy, która łączyła oba przedsiębiorstwa, nie obowiązuje od dnia 15 marca 2006 r., tj. dnia, w którym została wypowiedziana przez CMN, co potwierdził sąd apelacyjny w Paryżu.

#### 4.2.3. Uwagi SNCM

- (167) SNCM przekazała Komisji dokument podsumowujący jej sytuację ekonomiczną i konkurencyjną wraz z opinią prawnika, w której oszacowano ryzyko sądowego uznania, w ramach postępowania likwidacyjnego, interwencji państwa za interwencję podmiotu faktycznie zarządzającego przedsiębiorstwem w okresie poprzedzającym prywatyzację.
- (168) Kancelaria Baker & McKenzie, do której zwróciła się SNCM, dochodzi do wniosku, że w oparciu o dokumenty spółki uzupełnione korespondencją, czynnościami i sprawozdaniami organów kontroli, państwo francuskie [...] (\*) decyzji<sup>(98)</sup> [...] (\*) organów<sup>(99)</sup>, [...] (\*) organów społecznych<sup>(100)</sup>. W sprawozdaniu podkreśla się ponadto, że [...] (\*) SNCM<sup>(101)</sup>. Ponadto zgodnie z tym samym sprawozdaniem [...] (\*) SNCM.
- (169) Na tej podstawie ekspert SNCM stwierdza, że jest bardzo prawdopodobne, że sąd gospodarczy w Marsylii uznałby państwo francuskie za podmiot faktycznie zarządzający.
- (170) Ponadto z okoliczności ustalonych w szczególności w sprawozdaniach Trybunału Obrachunkowego, wynika, że błędy w zarządzaniu, które można przypisać państwu francuskim, podmiotowi faktycznie zarządzającemu SNCM, przyczyniły się do stwierdzonego niedoboru aktywów SNCM. Sprawozdanie wytyka między innymi następujące błędy w zarządzaniu: decyzję [...] (\*) handlową. Szkody wynikające z błędów w zarządzaniu ze strony państwa wynoszą [...] (\*).

<sup>(97)</sup> Wyrok Trybunału z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji (sprawy połączone C-328/99 i C-399/00, Rec. s. I-4035).

<sup>(98)</sup> Z faktów przedstawionych w sprawozdaniu wynika, że zarząd SNCM [...] (\*) swoje uprawnienie do wydania wcześniejszej zgody.

<sup>(99)</sup> Na poparcie sprawozdania Trybunału Obrachunkowego sprawozdanie wspomina na przykład, że państwo postanowiło [...] (\*) mogło o tym dyskutować.

<sup>(100)</sup> Z faktów przedstawionych w sprawozdaniu wynika, że państwo [...] (\*) projekt przemysłowy.

<sup>(101)</sup> Państwo, na przykład [...] (\*) osoby zarządzające SNCM.

- (171) W tym kontekście według eksperta SNCM nie ulega więc wątpliwości, biorąc pod uwagę bardzo silne zaangażowanie państwa w zarządzanie SNCM, jego oczywiste błędy w zarządzaniu i zakres jego środków finansowych, że w ramach powództwa o pokrycie zobowiązań państwu francuskiemu zostałyby zasądzone pokrycie części lub całości niedoboru aktywów.
- (172) W oparciu o właściwe orzecznictwo ekspert SNCM stwierdza, że gdyby SNCM została zlikwidowana, pokrycie całości zobowiązań socjalnych SNCM z pewnością zostałyby zasądzone państwu. Doprowadziłoby to do obciążenia państwa jako akcjonariusza częścią szacowaną na 85–100 % stwierdzonego niedoboru aktywów (tj. 316,6–385,7 mln EUR). W konsekwencji państwo francuskie, decydując się na prywatyzację SNCM, doprowadzając wcześniej do zwiększenia jej kapitałów własnych w kwocie 158 mln EUR, zachowało się jak przezorny inwestor.

## V. KOMENTARZE FRANCJI DO UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON

### 5.1. KOMENTARZE FRANCJI DO UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON DOTYCZĄCYCH DECYZJI O WSZCZĘCIU FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO Z 2002 r.

#### 5.1.1. Uwagi CFF

- (173) Władze francuskie wskazały, że niektóre dane przedstawione przez CFF w sprawie oferty SNCM są niedokładne.
- (174) W przeciwieństwie do stwierdzeń CFF państwo francuskie uważa, że plan restrukturyzacji został stworzony w taki sposób, aby umożliwić poprawę sytuacji SNCM w jak najkrótszym terminie i stworzyć warunki do osiągnięcia przez przedsiębiorstwo rentowności w perspektywie średnio- i długoterminowej. Władze francuskie przypomniały, że znaczna część programu zmniejszenia kosztów już została wdrożona. Tabor pływający został zredukowany, a program zbycia aktywów odbywa się zgodnie z projektem przemysłowym. Obsługa została zreorganizowana, są też pierwsze wyniki planu działania dotyczącego ograniczenia zużycia pośredniego. Stopniowo wdrażana jest również część planu przemysłowego dotycząca zatrudnienia. Ponadto w 2001 r. SNCM stworzyło rezerwę w wysokości 21,3 mln EUR na finansowanie środków restrukturyzacyjnych, w szczególności planu ochrony zatrudnienia.
- (175) Odnośnie do określenia kwoty pomocy, władze francuskie potwierdzają, że stosunek kapitału własnego do zobowiązań ogółem wynoszący 0,79 jest charakterystyczny dla bilansów większości przedsiębiorstw żeglugi morskiej, z wyjątkiem sytuacji szczególnych. Odnośnie do wskaźnika 0,497 podanego przez CFF w odniesieniu do CMN w 2001 r., należy stwierdzić, że jest on nieprawidłowy, gdyż nie uwzględnia aktywów płynnych w bilansie. Po korekcie tego braku wskaźnik CMN wynosi 0,557. Według władz francuskich taki poziom jest w każdym razie niewystarczający w przypadku CMN, co uwidacznia się w trudnościach z płynnością CMN odnotowanych w 2002 r. CMN musiała bowiem pożyczyć aż 8 mln EUR od STIM, aby sfinansować deficyt płynności, którego nie pokryły jej banki.

#### 5.1.2. Uwagi STIM

- (176) Władze francuskie utrzymują, że udział SNCM w kapitale CMN nie może być analizowany jako aktywa czysto finansowe, jak wydaje się utrzymywać STIM. Francja broni stanowiska, że udział SNCM w CMN ma charakter wysoce strategiczny. Zbycie tych udziałów w jej opinii byłoby nie tylko bezsensowne z przemysłowego punktu widzenia, lecz także stanowiłoby poważny błąd strategiczny.

#### 5.1.3. Uwagi samorządów lokalnych

- (177) O ile Francja co do zasady akceptuje treść pisma przewodniczącego rady regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże, to jednak chce wskazać, że – w przeciwieństwie do tego, co stwierdzono w pkt 2 wspomnianego pisma<sup>(102)</sup> – oferta dotycząca obsługi połączenia między Francją kontynentalną a Korsyką nie jest „nadmiernie rozbudowana w stosunku do popytu”, a polityka taryfowa SNCM jest zgodna podjętymi przez przedsiębiorstwo zobowiązaniami do niewszczywania wojny cenowej i niewchodzenia w rolę *price leader*.

### 5.2. KOMENTARZE FRANCJI DO UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON DOTYCZĄCYCH DECYZJI Z 2006 r.

- (178) Ogólnie rzecz biorąc, Francja zauważa, że wiele uwag STIM i CFF jest identycznych z komentarzami, które przedsiębiorstwa te przedstawiły Komisji w 2003 r. Podkreśla w szczególności, że komentarze CFF zostały przedstawione przed sądem pierwszej instancji w ramach skargi o unieważnienie decyzji Komisji z dnia 9 lipca 2003 r., i w większości już zostały odrzucone zarówno przez Komisję, jak i przez sąd.

<sup>(102)</sup> W piśmie z dnia 9 stycznia 2003 r. rada regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże powołała się na badanie rynku, które zostało przekazane Komisji w ramach zgłoszenia, i którego najprawdopodobniej dysponowała kopią, podkreślając następujące stwierdzenie: „Oferta [obsługi połączenia między Korsyką a kontynentem francuskim] jest zbyt rozbudowana w stosunku do zapotrzebowania. Współczynnik wypełnienia statków wynosi średnio od 20 % zimą do 50 % latem”.



### 5.2.1. Wcześniejsze wykonanie środków przewidzianych w pierwszym planie restrukturyzacyjnym i jego zmiany

- (179) Na ogólną uwagę dotyczącą wcześniejszego wdrożenia przez Francję środków, które można uznać za pomoc, władze francuskie odpowiadają, że wspomniane wdrożenie jest uzasadnione szczególnym elementem procedury, a mianowicie unieważnieniem decyzji zatwierdzającej Komisji z dnia 9 lipca 2003 r., które nastąpiło w 2005 r., a nie zamiarem władz francuskich zignorowania ich obowiązków wynikających z traktatu WE. Skądinąd Francja wyjaśnia, że zawsze informowała Komisję o postępach sprawy i różnych środkach przyjętych od stycznia 2005 r. na mocy zasady lojalnej współpracy między państwami członkowskimi a Komisją.
- (180) Jeżeli chodzi o te ostatnie środki, władze francuskie uważają, że skoro żaden z nich nie stanowi pomocy, *in fine* art. 88 ust. 3 traktatu WE nie ma do nich zastosowania, a w konsekwencji – nie ma żadnego obowiązku zawieszenia ich wykonania.

### 5.2.2. Środki stosowane po dokapitalizowaniu z 2002 r.

- (181) Odnośnie do procesu zbycia, Francja wyjaśnia, że od początku przewidywała klasyczne kryteria wyboru opierające się głównie na proponowanej cenie waloryzacji papierów wartościowych SNCM, a dodatkowo na innych parametrach (projekt przemysłowy, projekt socjalny itp.), w tym na kwocie, którą kandydaci byli gotowi zainwestować w spółkę w ramach dokapitalizowania. Francja zdecydowanie kwestionuje argument wysuwany przez osoby trzecie, że proces sprzedaży nie był przejrzysty i przypomina, że w niniejszej sprawie państwo zrobiło więcej niż wynikało z wymogów ustawowych i wymogów przepisów wykonawczych przewidzianych w przypadku zbycia udziałów publicznych, które same w sobie są stanowcze i rygorystyczne. Francja przypominała, że zmiany, które nastąpiły w wyniku oferty BCP dotyczącej przejęcia 100 % udziałów w SNCM, miały miejsce w bardzo trudnym kontekście finansowym i społecznym oraz że przyłączenie VT do oferty BCP nie zmieniło warunków handlowych i finansowych przedsięwzięcia (z wyjątkiem podziału kapitału).
- (182) Odnośnie do ceny ujemnej w wysokości 158 mln EUR, władze francuskie przypominają, że mając na uwadze sytuację finansową SNCM na dzień 30 września 2005 r., przedsiębiorstwo zostało sprzedane po cenie rynkowej, a z ekonomicznego punktu widzenia sprzedaż była korzystniejsza niż likwidacja przedsiębiorstwa. Władze francuskie wyjaśniają w tym względzie, że zastosowania kryterium inwestora prywatnego w przypadku zbycia przedsiębiorstwa zagrożonego likwidacją nie należy rozumieć jako poszukiwania „rentowności interwencji publicznej”, lecz jako zapobieganie większym stratom, które akcjonariusz poniósłby w wyniku kosztowniejszej likwidacji.
- (183) Jeśli chodzi o zapłaconą cenę, Francja podważa argument, że SNCM zostało sprzedane za cenę nieodpowiadającą jego rzeczywistej wartości. Francja odrzuca w szczególności oszacowanie wartości przedsiębiorstwa przez STIM na 350 mln EUR, argumentując, że w kwocie tej uwzględniono jedynie składniki bilansowe, które poprawiają wycenę na podstawie wartości księgowej środków własnych (amortyzacja na specjalnych zasadach, nadwyżki wartości statków itp.) bez uwzględniania składników pasywów, które by ją ograniczyły. Taka czysto księgowa metoda obliczania nie odpowiada rzeczywistości ekonomicznej przedsiębiorstwa żegluga morskiej, takiego jak SNCM, które posiada aktywa uwzględnione w bilansie, lecz dysponuje również ograniczoną rentownością i znacznymi pasywami pozabilansowymi.
- (184) Władze francuskie odrzucają również argument CFF dotyczący niedoszacowania wartości rynkowej floty SNCM, którą CFF wyceniła na kwotę 406,5–426,5 mln EUR. Władze francuskie dowodzą, że statki uwzględnione w obliczeniach CFF nie odpowiadają tym, które SNCM posiadało na własność w dniu 30 września 2005 r. Nieuwzględnienie zmniejszenia wartości w wycenie w wartości rynkowej statków nie pozwala uwzględnić kontekstu, w którym miałyby się odbyć ewentualne postępowanie likwidacyjne obejmujące wspomniane aktywa, a data wybrana do obliczenia wartości rynkowej, tj. sierpień 2006 r., nie jest datą potencjalnej likwidacji SNCM, do której należy się odnosić, gdyż datą taką jest 30 września 2005 r. Ponadto Francja zauważa, że gdyby obliczenia zaproponowane przez CFF zostały uwzględnione, cena ujemna byłaby trzykrotnie niższa niż wartość likwidowanych aktywów wymagana w orzecznictwie w sprawie Gröditzer, co byłoby korzystniejsze niż założenia przedstawione Komisji przez władze francuskie.
- (185) W odpowiedzi na argument CFF podający w wątpliwość stosowanie orzecznictwa w sprawie Gröditzer, mając na uwadze, że wkład finansowy państwa w SNCM został powiązany ze sprzedażą 75 % jego udziałów, zmniejszając o tyle samo przewidywany zwrot, władze francuskie przypominają, że ujemna cena zbycia w kwocie 158 mln EUR odpowiada zbyciu całego kapitału SNCM, po którym nastąpiła nowa inwestycja państwa w wysokości 25 % ze stopą zwrotu [...] (\*) % rocznie. Dlatego też Francja uważa, że zwrot z inwestycji jest zapewniony dzięki udziałowi państwa w akcjonariacie przedsiębiorstwa na poziomie 25 %, który jest objęty gwarancją wysokiego zwrotu.

- (186) Francja podważa również argument CFF dotyczący niemożliwości zastosowania w niniejszej sprawie logiki ABX opartej w szczególności na analizie rzeczywistych kosztów likwidacji SNCM i ryzyku, że państwo zostałoby uznane za odpowiedzialne za pasywa przedsiębiorstwa w ramach powództwa o pokrycie zobowiązań, które jest przewidziane we francuskich procedurach zbiorowych i potwierdzone w orzecznictwie krajowym (wyrok sądu apelacyjnego w Rouen z dnia 22 marca 2005 r.). Mimo że władze francuskie uważają, że ich zachowania jako podmiotu zarządzającego SNCM nie można by uznać za „błędne” w ramach takiego postępowania, podkreślają wysokie ryzyko wydania przez sąd krajowy wyroku skazującego państwo za niedobór aktywów SNCM z powodu elastycznych kryteriów „błędu w zarządzaniu” w rozumieniu art. L. 651-2 kodeksu handlowego i na mocy cytowanego orzecznictwa, które przekłada się również na niniejszy przypadek.
- (187) Odnośnie do dokapitalizowania w kwocie 8,75 mln EUR, Francja przypomina, że w przeciwieństwie do stwierdzeń CFF i STIM, taki wkład kapitałowy nie stanowi pomocy państwa z powodu równoczesności tej inwestycji, podobieństwa warunków jej realizacji i wyższych niż przeciętne zysków uzyskanych przez państwo za pośrednictwem CGMF.
- (188) Władze francuskie wyjaśniają w szczególności, że zasada równego traktowania inwestorów nie została podważona występowaniem klauzul umożliwiających odstąpienie od umowy, ponieważ zostały one przewidziane w ramach zbycia 100 % SNCM, a nie w ramach dokapitalizowania w kwocie 35 mln EUR, które nastąpiło po nim.
- (189) Ponadto Francja przypomina, że jej inwestycja opiewa na kwotę mniejszą niż inwestycja nabywców, ponieważ obejmuje ona jedynie kwotę 8,75 mln EUR w porównaniu z inwestycją nabywców (26,25 mln EUR). Analiza pierwszego dokapitalizowania w kwocie 142,5 mln EUR powinna w istocie nastąpić jedynie w ramach porównania z ceną likwidacji.
- (190) Ponadto Francja podważa argument STIM dotyczący faktu, że wspomniany wkład stanowi gwarancję dla nabywców prywatnych, że SNCM zostanie udzielone zamówienie z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączenia z Korsyką. Władze francuskie podkreślają, że zwiększenie kapitału jest racjonalne i niezależne od sytuacji przedsiębiorstwa, a udzielenie SNCM zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej nie wpłynęłoby na poprawę oczekiwanego zwrotu z inwestycji.
- (191) Odnośnie do kwoty 38,5 mln EUR przeznaczonej na środki socjalne, Francja ponownie wysuwa argument, że środki te stanowią pomoc dla osób fizycznych, a pokrycie ich przez państwo nie może być uznane za świadczenie pośrednich korzyści na rzecz przedsiębiorstwa, ponieważ stanowią one uzupełnienie zobowiązań ustawowych i zobowiązań podejmowanych dobrowolnie przez SNCM. Ponadto Francja przypomina, że środki te nie umożliwiłyby odejścia pracowników, których koszt, wobec braku takich środków, poniosłoby SNCM.
- (192) Wbrew argumentowi przedstawionemu przez CFF, władze francuskie wyjaśniają, że kwota 38,5 mln EUR nie stanowi kosztu zmniejszenia zatrudnienia przewidzianego w ramach planu zmniejszenia zatrudnienia z 2003 r., gdyż pomimo opóźnień wspomniane zmniejszenie zostało już wówczas przeprowadzone. Nowy plan zmniejszenia zatrudnienia stanowi zatem uzupełnienie pierwszych środków socjalnych z 2003 r.

### 5.2.3. Zgodność z wytycznymi

- (193) Francja uważa, że w świetle powyższych uwag kwota pomocy, którą należy poddać ocenie w kontekście wytycznych, wynosi 15,81 mln EUR.
- (194) Wbrew stwierdzeniom CFF, władze francuskie uważają, że w świetle pkt 11 wytycznych z 2004 r. w wyniku pierwszego dokapitalizowania SNCM nie przewyżczyło swych trudności, nawet jeśli pozwoliło ono przedsiębiorstwu na odbudowę funduszy własnych, bowiem celem dokapitalizowania było umożliwienie utrzymania działalności.
- (195) Francja odrzuca stwierdzenia CFF, że nie powinna przekazywać przedsiębiorstwu nowych środków finansowych, zważywszy że SNCM mogło skorzystać z kredytu bankowego. W tym względzie władze francuskie przypominają, że w dniu 24 sierpnia 2005 r. banki odmówiły udostępnienia SNCM nowych środków pieniężnych, w wyniku czego jedyną alternatywą była prywatyzacja lub likwidacja przedsiębiorstwa.
- (196) Francja kwestionuje argumenty CFF i STIM dotyczące niepowodzenia planu restrukturyzacji z 2002 r., który – pomimo pewnego opóźnienia – został wdrożony i umożliwił realizację celów w 2005 r. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i finansowej SNCM wynikające z czynników zewnętrznych spowodowało następnie konieczność przedłużenia planu zgłoszonego w 2002 r. i wprowadzenia nowych środków.

- (197) Francja uważa, że perspektywy wyjścia SNCM z trudnej sytuacji są dobre, a środki przewidziane przez nowych akcjonariuszy; przede wszystkim wdrożenie planu zmniejszenia zatrudnienia, przywrócenie obsługi połączeń i remont niektórych statków, umożliwią przedsiębiorstwu odzyskanie rentowności. Francja zauważa w tym względzie, że ze względu na dochody uzyskiwane z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej (około 50–70 % obrotu SNCM), a także mając na uwadze koszty stałe i trudności z przywróceniem 6 statków wykorzystywanych do obsługi połączenia Marsylia-Korsyka, przekazanie obowiązku użyteczności publicznej stanowi podstawowy element strategii przedsiębiorstwa i opłacalności jego działalności.
- (198) Odnośnie do ograniczenia pomocy do minimum, Francja uważa, że koszty niezbędnej restrukturyzacji zostały ograniczone do niezbędnego minimum umożliwiającego przeprowadzenie restrukturyzacji minimum. Władze francuskie przypomniały w tym względzie, że – jak stwierdziła Komisja w decyzji z 2003 r. – przedsiębiorstwo wniosło dostateczny wkład w plan restrukturyzacji z własnych środków w wyniku zbycia aktywów na kwotę 30,2 mln EUR. Ponadto mając na uwadze inne zbycia aktywów przez SNCM na łączną kwotę 12,2 mln EUR, łączny wkład przedsiębiorstwa ze środków własnych wynosi 42,38 mln EUR. Francja uważa, że kwota ta znacznie przekracza kwotę środków własnych niezbędną do zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej, która ostatecznie wyniosła 15,81 mln EUR, ponieważ pozostałe środki nie stanowiły pomocy państwa.

#### 5.2.4. Warunki wynikające z decyzji Komisji z 2003 r. i ewentualne nowe środki kompensacyjne

- (199) Wbrew zarzutom STIM i CFF władze francuskie oświadczają, że przestrzegały wszystkich warunków wynikających z decyzji z 2003 r., do których miały się stosować do końca 2006 r. Dotyczy to w szczególności utrzymania floty 11 statków i stosowania taryf niższych od taryf konkurentów.
- (200) Francja uważa ponadto, że w ramach nowej ostatecznej decyzji poziom środków kompensacyjnych nałożonych na SNCM powinien być odpowiednio dostosowany, ponieważ uwzględniona kwota pomocy restrukturyzacyjnej wyniesie 15,81 mln EUR zamiast 69,3 mln EUR.
- (201) W tym względzie Francja kwestionuje uwagi STIM dotyczące możliwości nałożenia przez Komisję na SNCM nakazu zbycia udziałów w CMN tytułem środka kompensacyjnego. Francja kwestionuje argument STIM, że definicja aktywów strategicznych została podważona w wytycznych 2004 r. w porównaniu z wytycznymi z 1999 r.
- (202) Odnośnie do przytoczonych przez CFF środków mających na celu ograniczenie obecności SNCM na rynku, władze francuskie przypominają, że – jak stwierdziła zresztą Komisja w decyzji z 2003 r. (motyw 87) – na odnośnych rynkach (Francja – Korsyka i Maghreb) nie występuje nadmierna obsługa połączeń, a reorganizacja połączeń obsługujących Korsykę w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej i poza nim zagroziłaby rentowności przedsiębiorstwa.
- (203) Odnośnie do argumentu CFF, że wdrożenie opisanych powyżej środków na rzecz SNCM wiąże się z poważnym ryzykiem zniknięcia z rynku Francji kontynentalnej i Korsyki jego głównego konkurenta, to jest CFF, władze francuskie podnoszą, że mając na uwadze obecną konfigurację tego rynku, w którym CFF ma większościowe udziały, utrzymanie jego konkurencyjnej struktury zależy od zatwierdzenia planu restrukturyzacji SNCM i jego obecności na wspomnianym rynku.

## VI. OCENA ŚRODKÓW

### 6.1. ISTNIENIE POMOCY W ROZUMIENIU ART. 107 UST. 1 TRAKTATU

- (204) Artykuł 107 ust. 1 TFUE stanowi, że „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (205) Uznanie środka krajowego za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 traktatu WE oznacza, że muszą być spełnione łącznie wszystkie wymienione poniżej warunki: 1) przedmiotowy środek wiąże się z przyznaniem selektywnej korzyści ekonomicznej; 2) korzyść jest finansowana z zasobów państwa; 3) korzyść zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem; oraz 4) korzyść wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi<sup>(103)</sup>.

<sup>(103)</sup> Zob. np. Wyrok Trybunału z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-222/04 Ministero dell'Economia e delle Finanze przeciwko Cassa di Risparmio di Firenze, Zb.Orz. s. I-289, pkt 129.

- (206) Komisja stwierdza, że SNCM otrzymało środki państwowe łącznie na kwotę 274,54 mln EUR<sup>(104)</sup> za pośrednictwem CGMF stanowiącego w 100 % własność państwa francuskiego.
- (207) Ponieważ SNCM działa w sektorze transportu morskiego otwartego na konkurencję wewnątrz europejską, potencjalna korzyść ekonomiczna, którą uzyskało, może zakłócać konkurencję i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (208) Okoliczność, że rynek kabotażu z wyspami śródziemnomorskimi był do dnia 1 stycznia 1999 r. tymczasowo zwolniony ze stosowania rozporządzenia (EWG) nr 3577/92, nie pozwala z góry wykluczyć, że dotowanie obsługi połączeń kabotażowych z wyspami śródziemnomorskimi w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej mogło wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócić konkurencję.
- (209) W każdym przypadku, nawet jeżeli dotowanie obsługi połączeń kabotażowych mogło nie mieć wpływu na wymianę handlową i nie wiązać się z zakłóceniem konkurencji przed dniem 1 stycznia 1999 r., sytuacja uległa zmianie po tej dacie, ponieważ, zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 3577/92 działalność kabotażowa została otwarta od tego momentu dla wszystkich podmiotów z Unii Europejskiej. Ponadto należy podkreślić, że SNCM nie zajmuje się wyłącznie transportem kabotażowym, lecz prowadzi również działalność na rynku międzynarodowego transportu morskiego, który został zliberalizowany rozporządzeniem (EWG) nr 4055/86<sup>(105)</sup>.
- (210) Komisja uważa zatem, że w niniejszej sprawie zostały spełnione trzy ostatnie kryteria z art. 107 ust. 1 traktatu TFUE wymienione w motywie 205 niniejszej decyzji. W związku z tym w kolejnych motywach musi przeanalizować występowanie selektywnej korzyści ekonomicznej w odniesieniu do każdego środka w myśl wyroku Sądu z dnia 11 września 2012 r.

#### 6.1.1. Ramy czasowe analizy

- (211) Zgodnie z orzecznictwem Sądu<sup>(106)</sup> Komisja, po unieważnieniu jednej z jej decyzji, musi przeprowadzić nową analizę, opierając się wyłącznie na informacjach, jakie posiadała w momencie przyjmowania unieważnionej decyzji, w tym przypadku z dnia 8 lipca 2008 r.
- (212) Wydarzenia późniejsze, jakie miały miejsce od dnia 8 lipca 2008 r. nie mogą być zatem brane pod uwagę. Zmiany lub rozwój rynku lub sytuacji beneficjenta pomocy nie mogą być uwzględniane na potrzeby analizy. Podobnie Komisja nie bierze pod uwagę realizacji planu restrukturyzacji po lipcu 2008<sup>(107)</sup>.
- (213) Podobnie Komisja nie ma obowiązku ponownego wszczęcia dochodzenia w sprawie ani nawet uzupełnienia posiadanego materiału dowodowego nowymi ekspertyzami technicznymi<sup>(108)</sup>. Stwierdzenie nieważności aktu kończącego postępowanie administracyjne złożone z różnych etapów nie musi oznaczać stwierdzenia nieważności całego postępowania. W sytuacji gdy, jak ma to miejsce w analizowanym przypadku, pomimo istnienia dowodów pozwalających na dokonanie wyczerpującej analizy zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem dokonana przez Komisję analiza okazuje się niekompletna i pociąga za sobą niezgodność danej decyzji z prawem, postępowanie prowadzące do zastąpienia tej decyzji może być podjęte na tym etapie, poprzez dokonanie nowej analizy tych dowodów<sup>(109)</sup>.
- (214) Ponadto ponieważ Komisja powinna oprzeć nową analizę wyłącznie na informacjach posiadanych w lipcu 2008 r., w przedmiocie których władze francuskie i SNCM już zajęły stanowisko, zwracanie się do nich ponownie nie było już konieczne<sup>(110)</sup>. Wreszcie prawo zainteresowanych osób trzecich do przedstawienia ich uwag zostało zagwarantowane przez publikację w Dzienniku Urzędowym decyzji o wszczęciu postępowania<sup>(111)</sup>, a żaden przepis rozporządzenia (WE) nr 659/1999 nie nakazuje ponownego zaoferowania takiej możliwości, w sytuacji gdy pierwotny plan pomocy zostaje zmieniony w trakcie badania<sup>(112)</sup>.

<sup>(104)</sup> Kwota ta stanowi sumę wkładu kapitałowego w wysokości 15,81 mln EUR zgłoszonego w 2002 r. i kwoty rekompensaty z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej 53,48 mln oraz trzech nowych środków wdrożonych przez władze francuskie w 2006 r., tj. zbycia 100 % SNCM po cenie ujemnej 158 mln EUR, podwyższenie kapitału o 8,75 mln EUR z objęciem akcji przez CGMF i kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 38,5 mln EUR na rzecz pracowników SNCM.

<sup>(105)</sup> Rozporządzenie Rady (EWG) nr 4055/86 z dnia 22 grudnia 1986 r. stosujące zasadę swobody świadczenia usług do transportu morskiego między państwami członkowskimi i między państwami członkowskimi a państwami trzecimi (Dz.U. L 378 z 31.12.1986, s. 1).

<sup>(106)</sup> Wyrok w sprawie Alitalia przeciwko Komisji, zob. przypis 40.

<sup>(107)</sup> Wyrok w sprawie Alitalia przeciwko Komisji, już cytowany, pkt 137.

<sup>(108)</sup> Wyrok w sprawie Alitalia przeciwko Komisji, już cytowany, pkt 144 i 159.

<sup>(109)</sup> Zob. w tym zakresie wyrok w sprawie Alitalia przeciwko Komisji, już cytowany, pkt 99–101 i 142.

<sup>(110)</sup> Wyrok w sprawie Alitalia przeciwko Komisji, już cytowany, pkt 174.

<sup>(111)</sup> Zob. przypis 29.

<sup>(112)</sup> Zob. przypis 110.

- (215) Niniejsza decyzja opiera się zatem, przede wszystkim, wyłącznie na elementach, które były dostępne na dzień 8 lipca 2008 r. Niemniej dodatkowo Komisja wykaże, że ewentualne uwzględnienie noty władz francuskich z dnia 16 maja 2013 r. dotyczącej faktów przywoływanych przed dniem 8 lipca 2008 r. oraz informacje przedstawione przez SNCM w dniu 27 sierpnia 2013 r. nie wpływa na zmianę wniosków Komisji.

#### 6.1.2. Zbycie SNCM po ujemnej cenie sprzedaży w wysokości 158 mln EUR

- (216) W niniejszej sprawie Komisja musi zbadać, czy wkład kapitałowy państwa w wysokości 158 mln EUR poprzedzający zbycie SNCM nabywcom prywatnym, tzn. *in fine* „ujemna cena sprzedaży” przedsiębiorstwa odpowiadająca równoważnej kwocie, nie zawiera elementów pomocy państwa.
- (217) Otwarta, przejrzysta i niedyskryminująca publiczna procedura wyboru, w wyniku której państwo sprzedaje przedsiębiorstwo po wcześniejszym dokapitalizowaniu (w kwocie przewyższającej cenę sprzedaży) nie pozwala wykluczyć występowania pomocy, z której mogły skorzystać zarazem prywatyzowane przedsiębiorstwo i nabywca<sup>(113)</sup>.
- (218) Aby sprawdzić, czy przedsiębiorstwo osiągnęło korzyść ekonomiczną w postaci wkładu kapitałowego państwa, Komisja stosuje co do zasady test inwestora prywatnego (zwany dalej: „testem inwestora prywatnego”), o ile beneficjent nie jest zmuszony do zwrotu innych pomocy państwa i przedmiotowy wkład nie powinien być analizowany w świetle tego kryterium. Test inwestora prywatnego jest odzwierciedleniem zasady równego traktowania podmiotów z sektora prywatnego i publicznego wynikającej z art. 345 traktatu TFUE. Zgodnie z tą zasadą środki udostępnione przedsiębiorstwu pośrednio lub bezpośrednio przez państwo w okolicznościach, które odpowiadają normalnym warunkom rynkowym, nie mogą zostać uznane za pomoc państwa<sup>(114)</sup>.
- (219) W tym celu Komisja może w szczególności ocenić, czy podmiot dostarczający środki zachował się jak inwestor prywatny realizujący ogólną lub sektorową politykę strukturalną, kierujący się perspektywami rentowności zainwestowanego kapitału w ujęciu długoterminowym. Sąd Unii Europejskiej uznał właściwość tego podejścia w ramach wielu spraw<sup>(115)</sup>.
- (220) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wkład kapitałowy wniesiony przez inwestora publicznego w sytuacji braku perspektywy zysków, nawet w ujęciu długoterminowym, stanowi pomoc państwa<sup>(116)</sup>.
- (221) Sąd Unii Europejskiej wskazał również, że inwestor prywatny realizujący ogólną lub sektorową politykę strukturalną, kierujący się perspektywą rentowności w ujęciu długoterminowym, nie może w racjonalny sposób pozwolić sobie, po latach nieprzerwanego odnotowywania strat, na wniesienie wkładu kapitałowego, który pod względem ekonomicznym nie tylko jest kosztowniejszy niż likwidacja aktywów, lecz również jest związany ze sprzedażą przedsiębiorstwa, co pozbawia go wszelkich perspektyw zysku, nawet w dłuższej perspektywie<sup>(117)</sup>.
- (222) Precyzując, w wyroku w sprawie Gröditzer Trybunał orzekł, że aby stwierdzić, czy prywatyzacja przedsiębiorstwa za cenę ujemną zawierała elementy pomocy państwa, „należy ocenić, czy inwestor prywatny, który pod względem wielkości jest porównywalny z organami zarządzającymi sektorem państwowym, w porównywalnych warunkach mógłby zostać nakłoniony do wniesienia równie dużego kapitału w ramach sprzedaży przedsiębiorstwa, czy też wybrałby opcję jego likwidacji”<sup>(118)</sup>.
- (223) W świetle powyższych uwag, aby ustalić, czy przedmiotowy środek miał charakter pomocy, Komisja musi „ocenić, czy rozwiązanie wybrane przez państwo jest, bezwzględnie i w stosunku do wszelkich innych rozwiązań, w tym powstrzymania się od interwencji, rozwiązaniem najtańszym, co w takim przypadku powinno prowadzić do stwierdzenia, że państwo działało jak inwestor prywatny”<sup>(119)</sup>.

<sup>(113)</sup> Wyrok Trybunału z dnia 28 stycznia 2003 r. Niemcy przeciwko Komisji (C-334/99, Rec. s. I-1139, pkt 142).

<sup>(114)</sup> Komunikat Komisji do państw członkowskich: Stosowanie art. 92 i 93 traktatu WE i art. 5 dyrektywy Komisji 80/723/EWG w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych z sektora wytwórczego (Dz.U. C 307 z 13.11.1993, s. 3, pkt 11). Komunikat dotyczy sektora wytwórczego, lecz przez analogię ma również zastosowanie do wszystkich innych sektorów gospodarczych.

<sup>(115)</sup> Zob. w szczególności wyrok Sądu z dnia 6 marca 2003 r., Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji (T-233/99, Rec. s. II-435).

<sup>(116)</sup> Wyrok sądu z dnia 21 stycznia 1999 r. w sprawach T-2/96 i T-129/95, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH i Lech-Stahlwerke GmbH przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, Rec. s. II-17, pkt 116.

<sup>(117)</sup> Zob. przypis 80.

<sup>(118)</sup> Zob. przypis 113.

<sup>(119)</sup> Decyzja Komisji 98/204/WE z dnia 30 lipca 1997 r. w sprawie warunkowego zatwierdzenia pomocy przyznanej przez Francję grupie GAN (Dz.U. L 78 z 16.3.1998, s. 1).

- (224) Innymi słowy Komisja musi sprawdzić, czy dokonanie wkładu kapitałowego w tej wysokości jest rzeczywiście rozwiązaniem mniej kosztownym niż likwidacja przedsiębiorstwa.

#### 6.1.2.1. Ocena kosztu likwidacji

##### a) Uwzględnienie dodatkowych odpraw z tytułu zwolnienia

- (225) Aby obliczyć koszt likwidacji, który poniósłby akcjonariusz, władze francuskie uważają, że duże konsorcja przedsiębiorstw, które zamykają zakłady lub likwidują oddziały, nie mogą obecnie ignorować konsekwencji społecznych takich decyzji. Najczęściej w takich sytuacjach wdrażają plany zmniejszenia zatrudnienia, które mogą obejmować środki przekwalifikowania pracowników, pomoc w poszukiwaniu pracy, odprawy, a nawet działania związane z lokalną działalnością gospodarczą, które wykraczają poza to, co wynika z ustaw i układów zbiorowych.
- (226) W tym kontekście władze francuskie uznały, że na podstawie planu zmniejszenia zatrudnienia z 2005 r., który opierał się na planie zmniejszenia zatrudnienia z 2002 r., należy przyjąć zakres od [90 000–100 000] (\*) do [120 000–130 000] (\*) EUR na pracownika, co daje łącznie kwotę od ok. [200–210] (\*) mln EUR do [250–260] (\*) mln EUR. Władze francuskie sprecyzowały, że dolna granica podanego zakresu uwzględnia fakt, że koszt referencyjnego planu zmniejszenia zatrudnienia jest większy z powodu bardzo dużej proporcji pracowników zbliżających się do wieku emerytalnego, których odejście z pracy odbywa się na szczególnie korzystnych warunkach. Ponadto uwzględniono również fakt, że kontekst likwidacji spółki i zwolnienia wszystkich pracowników nie jest porównywalny z planem przekwalifikowania pracowników umożliwiającym kontynuowanie działalności, jak w przypadku referencyjnego planu zmniejszenia zatrudnienia.
- (227) Władze francuskie uważają ponadto, że nawet jeśli zastosuje się siatkę analizy określoną przez Sąd w wyroku z dnia 15 września 2012 r., to zbycie kontroli nad SNCM za cenę ujemną 158 mln EUR nie zawierało elementów pomocy państwa. Władze francuskie uważają bowiem, że Komisja posiada wszystkie niezbędne dane, by odpowiedzieć na zarzuty Sądu.
- (228) Komisja nie podziela tej analizy w przedmiotowej sprawie.
- (229) Zgodnie z wyrokiem Sądu <sup>(120)</sup> wypłacenie dodatkowych odpraw może co do zasady stanowić słuszną i właściwą praktykę, zależnie od okoliczności danej sprawy, mającą na celu sprzyjanie spokojnemu, pokojowemu dialogowi społecznemu i zachowaniu wizerunku marki spółki lub grupy przedsiębiorstw. Na mocy zasady równego traktowania sektora prywatnego i publicznego, możliwość wypłacenia dodatkowych odpraw jest dostępna również państwom członkowskim w wypadku likwidacji przedsiębiorstwa publicznego, choć ich zobowiązania nie powinny a priori wykraczać poza ścisłe minimum ustawowe i umowne. Niemniej Sąd uściśla, że „[...] wzięcie na siebie tych dodatkowych kosztów, ze słusznych względów, nie może służyć celom o charakterze wyłącznie socjalnym, czy też politycznym, pod rygorem wykroczenia poza ramy testu prywatnego inwestora [...]. W braku wszelkiej racjonalności ekonomicznej, choćby w długim okresie, uwzględnienie kosztów wykraczających poza ścisłe zobowiązania ustawowe i umowne musi być więc uznane za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE” <sup>(121)</sup>.
- (230) W odniesieniu do podniesionego przez władze francuskie argumentu dotyczącego wizerunku państwa Sąd uważa, że „[...] ochrona wizerunku marki państwa członkowskiego jako inwestora globalnego w gospodarce rynkowej nie może stanowić, poza szczególnymi okolicznościami i bez szczególnie przekonujących motywów, wystarczającego uzasadnienia, aby wykazać racjonalność ekonomiczną w długim okresie wzięcia na siebie nadwyżkowych kosztów takich jak dodatkowe odprawy” <sup>(122)</sup>. Tymczasem w analizowanym przypadku nie zaistniały takie szczególne okoliczności.
- (231) Komisja stwierdza, że po wszczęciu postępowania władze francuskie nie wskazały działalności gospodarczej państwa francuskiego, w szczególności w wymiarze geograficznym i branżowym, w odniesieniu do której należy ocenić długoterminową racjonalność ekonomiczną przedmiotowych środków, choć ostatecznie w piśmie z dnia 16 maja 2013 r. stwierdziły, że postępowanie państwa należy porównać do postępowania wielobranżowego koncernu, starającego się osiągnąć jak największe zyski i chronić swój wizerunek jako globalnego przemysłowca, w szczególności w zakresie zarządzania personelem.
- (232) Odnosnie do wizerunku CGMF Komisja zauważa, że przedsiębiorstwo to nie miało innych aktywów niż SNCM w sektorze transportu morskiego. W związku z tym argument ten nie może go dotyczyć.

<sup>(120)</sup> Wyrok w sprawie Corsica Ferries France SAS przeciwko Komisji, cytowany w przypisie 39, motywy 81–83.

<sup>(121)</sup> Motyw 84 cytowanego wyroku.

<sup>(122)</sup> Motyw 85 cytowanego wyroku.

- (233) Odnośnie do wizerunku państwa jako udziałowca władze francuskie stwierdziły, że istnieje duże ryzyko konfliktów społecznych w przedsiębiorstwach kontrolowanych przez państwo, nie tylko tych, które prowadzą działalność zbliżoną do SNCM w sensie geograficznym, ale również w innych sektorach, a w szczególności w sektorze transportu. Komisja zauważa z jednej strony, że władze francuskie nie wykazały, że to ryzyko „zakażenia” wszystkich przedsiębiorstw publicznych jest realne, a z drugiej strony uważa, że władze francuskie nie wykazały również, że wypłacenie dodatkowych odpraw pozwoliłoby zapobiec kolejnym strajkom. Wreszcie Komisja jest zdania, że uzasadnienie wypłaty przez państwo tych odpraw wyłącznie względami socjalnymi jest niewystarczające dla uchylenia twierdzenia o istnieniu pomocy państwa.
- (234) Poza tym Komisja uważa, że władze francuskie nie przedstawiły danych wystarczająco obiektywnych i sprawdzalnych, aby wykazać że wypłacanie dodatkowych odpraw w podobnych okolicznościach stanowiło stałą praktykę wśród przedsiębiorców prywatnych w tym samym sektorze. Komisja podnosi, że powołanie się na niewielką liczbę planów zmniejszenia zatrudnienia nie wykazuje istnienia wystarczająco trwałej praktyki w przypadkach porównywalnych do analizowanego, że plany zmniejszenia zatrudnienia przywołane przez władze francuskie związane są z planami restrukturyzacji a nie likwidacji oraz że wiele spośród nich dotyczy sektorów, które *a priori* nie mają nic wspólnego z infrastrukturą transportu, ale z branżą kosmetyczną (Yves Saint-Laurent Haute couture), spożywczą (Danone) lub elektroniczną (Hewlett Packard). Ponadto w tabeli zawierającej wykaz planów zmniejszenia zatrudnienia, przedstawionej przez władze francuskie w nocy z dnia 16 maja 2013 r., sześć spośród nich zostało wdrożonych po prywatyzacji SNCM, a zatem nie mogą zostać uwzględnione do uzasadnienia wypłacenia dodatkowych odpraw.
- (235) W piśmie z dnia 27 sierpnia 2013 r. SNCM przedstawiło nowy wykaz pięciu planów zmniejszenia zatrudnienia. Komisja uważa, że wykaz ten nie pozwala na stwierdzenie, że wypłacenie dodatkowych odpraw w podobnych okolicznościach stanowił stałą praktykę wśród przedsiębiorców prywatnych w tym samym sektorze. Komisja zauważa przede wszystkim, że spośród pięciu przywołanych planów dwa z nich dotyczą SNCM, w tym jeden z nich stanowi przedmiot niniejszej decyzji. Te dwa plany nie mogą zatem stanowić obiektywnych elementów porównawczych z dwóch powodów: po pierwsze SNCM nie może powoływać się na swoje własne praktyki uprzednio stosowane w tym zakresie, aby w wystarczającym stopniu uzasadnić, że praktyka ta ma stały charakter, a po drugie plan zmniejszenia zatrudnienia z 2002 r. dotyczy okresu, w którym SNCM było jeszcze przedsiębiorstwem publicznym, a Sąd wskazał jako kryterium porównawcze przedsiębiorstwa prywatne działające w tym samym sektorze. Z tego tytułu Komisja zauważa, że plan zmniejszenia zatrudnienia w porcie w Marsylii nie może zostać uznany, ponieważ w 2004 r. był podmiotem publicznym a nie przedsiębiorstwem prywatnym. Wreszcie odnośnie do dwóch ostatnich cytowanych planów zmniejszenia zatrudnienia, tj. dotyczących Air Lib i Eurostar, Komisja zauważa, że są to plany restrukturyzacyjne a nie plany likwidacji. Tytułem dopełnienia swojego stanowiska Komisja zauważa, że średnia wysokość odprawy przewidziana w tych planach jest niższa o ponad połowę od średniej odprawy dodatkowej ustalonej przez SNCM.
- (236) Wreszcie Komisja zauważa, że władze francuskie nie wskazały, że postępowanie państwa francuskiego było uzasadnione rozsądnym prawdopodobieństwem odniesienia pośredniej korzyści materialnej, choćby w długoterminowej perspektywie, przez uniknięcie dodatkowego pogorszenia klimatu społecznego w przedsiębiorstwie, ponieważ właśnie przy założeniu likwidacji przedsiębiorstwo miało przestać istnieć. Co do odniesienia szerszych korzyści w oczach pracowników innych przedsiębiorstw publicznych – hipoteza ta nie jest wystarczająco uargumentowana. Tym bardziej że – nawet w ramach takiego rozumowania inwestora globalnego, jakie przedstawiają władze francuskie –pryżnanie wysokich odpraw pracownikom przedsiębiorstwa może skomplikować ewentualną restrukturyzację innych przedsiębiorstw należących do tego samego inwestora. Ponadto władze francuskie nie określiły ilościowo znaczącej wysokości ewentualnych kosztów społecznych, na które powołują się w celu uzasadnienia wypłacenia dodatkowych odpraw.
- (237) Władze francuskie stwierdziły również, że postępowanie likwidacyjne było dłuższe i potencjalnie bardziej ryzykowne dla państwa jako udziałowca, w porównaniu ze zbyciem SNCM po cenie ujemnej. Komisja zauważa, że władze francuskie nie dostarczyły żadnego dowodu na istnienie tego ryzyka i nie wyjaśniły, dlaczego prywatny udziałowiec miałby brać pod uwagę czas trwania postępowania likwidacyjnego. Przypadek Frucona Kosice<sup>(123)</sup>, na który powołują się władze francuskie, nie jest adekwatny w analizowanym przypadku, ponieważ dotyczy testu prywatnego wierzyciela. Czas trwania postępowania likwidacyjnego ma znaczenie dla przeanalizowania, czy państwo, będące wierzycielem Frucona Kosice, zmaksymalizowało kwotę zwrotu wierzytelności, akceptując zwrot częściowy ale natychmiastowy, czy też powinno było poczekać na wynik likwidacji przedsiębiorstwa. W analizowanym przypadku sytuacja jest odmienna, ponieważ państwo jest udziałowcem SNCM, a nie prywatnym wierzycielem. Ponieważ w przypadku likwidacji SNCM wartość aktywów była ewidentnie niewystarczająca do pokrycia pasywów, państwo nie miało możliwości odzyskania swojego wkładu. W związku z tym powoływanie się na czas trwania postępowania likwidacyjnego nie jest adekwatne w analizowanym przypadku.
- (238) Władze francuskie nie wykazały zatem, że wypłacenie dodatkowych odpraw przez państwo, działające jako inwestor prywatny przy założeniu likwidacji przedsiębiorstwa, było uzasadnione.

<sup>(123)</sup> Sprawa C-73/11 P, Frucona Kosice przeciwko Komisji Europejskiej.

(239) Na obecnym etapie analizy Komisja musi ustalić wartość likwidacji SNCM bez uwzględniania dodatkowych odpraw.

b) Wartość likwidacji SNCM

(240) Zgodnie z metodą rewaluacji aktywów netto, niedobór aktywów stwierdza się, kiedy wartość ekonomiczna rzeczowych aktywów (zazwyczaj większa niż wartość księgowa netto) nie pokrywa wartości ekonomicznej rzeczowych zobowiązań.

(241) Aby stwierdzić niedobór aktywów w niniejszym przypadku, Komisja, z pomocą eksperta<sup>(124)</sup>, sprawdziła – zgodnie z wyjaśnieniami poniżej – że na dzień 30 września 2005 r. wartość aktywów SNCM nie była dostateczna, aby spłacić wierzycieli uprzywilejowanych i wierzycieli nieuprzywilejowanych.

(242) Komisja uważa, że wycena aktywów netto jest metodą powszechnie stosowaną do wyceny spółek w sektorze transportu morskiego. W jej ocenie metoda ta jest szczególnie dostosowana do sytuacji SNCM, ponieważ dla jej głównego akcjonariusza alternatywą zbycia jest ogłoszenie upadłości spółki, która zostałaby postawiona w stan likwidacji.

(243) Jeśli chodzi o inne metody wyceny, w szczególności metody aktualizowanych operacyjnych wolnych przepływów pieniężnych, Komisja uważa, że z uwagi na fakt, iż zakłada ona dalsze prowadzenie działalności spółki, co nie dotyczy SNCM w przypadku planowanej likwidacji, nie może ona być zastosowana w niniejszym przypadku.

(244) Komisja przyjęła, że dzień 30 września 2005 r. jest datą referencyjną na potrzeby oceny SNCM, zważywszy że chodzi o datę faktycznego wyboru między akceptacją oferty kupna lub likwidacją przedsiębiorstwa, gdyż decyzja w sprawie wyboru BCP zapadła dnia 27 września 2005 r.

(i) Wartość aktywów SNCM

(245) Komisja zauważyła w szczególności, że akcjonariusz SNCM, we współpracy ze spółką Ernst & Young, oszacował liczbowo koszt likwidacji przedsiębiorstwa (wspomniane sprawozdanie CGMF) na dzień 30 września 2005 r. Firmy Oddo Corporate Finance i Paul Hastings przeprowadziły dodatkową ekspertyzę w tej kwestii. Komisja przypomniała, że w sprawozdaniu Oddo-Hastings aktywa SNCM zostały wycenione na 190,3 mln EUR.

(246) Odnośnie do wyceny posiadanej floty<sup>(125)</sup>, wartość rynkowa brutto statków SNCM została oceniona przez wyspecjalizowanego pośrednika BRS na 224 mln EUR na dzień 30 września 2005 r., natomiast w sprawozdaniu Oddo flota SNCM została wyceniona na 150,7 mln EUR po odliczeniu zmniejszenia wartości w wycenie<sup>(126)</sup>, prowizji pośrednika<sup>(127)</sup> i opłat sądowych<sup>(128)</sup>.

Tabela 3

Scenariusze wyceny aktywów SNCM na dzień 30 września 2005 r.

	Wartość aktywów wg sprawozdania Oddo w mln EUR	Wartość aktywów wg eksperta Komisji w mln EUR
<b>Wartości niematerialne i prawne</b>	—	—
<b>Rzeczowe aktywa trwałe</b>		
<b>Flota posiadana na własność</b>	150,7	151,7

<sup>(124)</sup> W drodze procedury przetargowej Komisja upoważniła niezależnego eksperta Moore'a Stephensa (Chartered Accountants), który przekazał końcowe sprawozdanie w dniu 25 stycznia 2008 r.

<sup>(125)</sup> Dotyczy to 7 następujących statków: *Corse*, *Ile de Beauté*, *Méditerranée*, *Napoléon Bonaparte*, *Paglia Orba*, *Monte d'Oro*, *Monte Cino*.

<sup>(126)</sup> Zmniejszenie wartości w wycenie, która wynosi 52,2 mln EUR (to jest średnio 25–30 % wartości rynkowej brutto), znajduje uzasadnienie między innymi w specyfice statków SNCM, które są dostosowane do obsługi połączeń zapewnianych przez przedsiębiorstwo, w stanie statków i kontekście wprowadzenia na rynek całej floty (zwłaszcza w słabej pozycji sprzedawcy). Wycena BRS opiera się przede wszystkim na założeniu, że statki z uporządkowaną i aktualną dokumentacją, w dobrym stanie technicznym i sprawne zostaną sprzedane w normalnych warunkach handlowych.

<sup>(127)</sup> Szacowanej na 4,6 mln EUR.

<sup>(128)</sup> Opłata sądowa jest uzasadniona prawdopodobieństwem, że syndyk masy upadłościowej zostanie szybko zmuszony do zbycia statków oraz nasyceniem rynku, z którego wynika jego ograniczona zdolność absorpcyjna.



	Wartość aktywów wg sprawozdania Oddo w mln EUR	Wartość aktywów wg eksperta Komisji w mln EUR
<b>Budynki</b> <sup>(1)</sup>	11,2	11,2
<b>Finansowe aktywa trwałe</b> <sup>(2)</sup>	32,7	38,3
<b>Aktywa trwałe</b>	194,6	201,2
<b>Zapasy</b>	—	—
<b>Zaliczki</b>	—	—
<b>Należności od klientów</b>	0,8	0,8
<b>Inne należności</b> <sup>(3)</sup>	9,4	9,4
<b>Środki pieniężne netto</b>	– 14,5	—
<b>Konto korekt</b>	—	—
<b>Pozostałe aktywa</b>	– 4,3	10,20
<b>Aktywa ogółem</b>	190,3	211,4

Źródła: sprawozdanie Oddo-Hastings, sprawozdanie eksperta Komisji.

<sup>(1)</sup> Jeżeli chodzi o budynki (w tym siedzibę SNCM), władze francuskie wyjaśniły, że przyjęta wartość likwidacyjna opiera się na ocenie eksperta w dziedzinie nieruchomości z listopada 2003 r. zaktualizowanej o + 20 %, aby uwzględnić wzrost cen.

<sup>(2)</sup> Finansowe aktywa trwałe dotyczą przede wszystkim udziałów SNCM w Sudcargos, Aliso, CGTH, CMN i Ferrytour.

<sup>(3)</sup> Ta pozycja dotyczy przede wszystkim zobowiązań państwa, w szczególności rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej z września 2005 r. i zwrotu kosztów pracowniczych spoczywających na pracodawcy przez Assedic z tytułu roku obrachunkowego 2004.

- (247) Po zapoznaniu się z zamieszczoną powyżej tabelą Komisja stwierdza, że flota statków stanowi zasadniczy element wyceny aktywów przedsiębiorstwa. W tym względzie ekspert Komisji oszacował, po przeprowadzeniu analizy porównawczej tam, gdzie było to możliwe, że zmniejszenie wartości w wycenie zastosowane w odniesieniu do wartości rynkowej brutto statków i opłata sądowa są prawidłowe. Na tej podstawie stwierdził, że nie ma przesłanek do odrzucenia oceny wartości floty sporządzonej przez państwo francuskie.
- (248) Jeżeli chodzi o zmniejszenie wartości w wycenie, Komisja uważa, że jego poziom jest spójny z poziomami zmniejszenia odnotowywanymi podczas sprzedaży statków w przypadku postępowania likwidacyjnego. W opinii eksperta Komisji przedsiębiorstwo Régie des Transports Maritimes, które jest spółką belgijską eksploatującą linię Ostende–Ramsgate, sprzedało na przykład dwa promy samochodowe w 1997 r. ze zmniejszeniem wartości szacowanym na 35 % i 45 %. Ostatnio spółka Festival Cruises sprzedała trzy statki wycieczkowe ze średnim zmniejszeniem wartości w wycenie rzędu 20 %. Zmniejszenia wartości w wycenie odnotowywane w podobnych przypadkach odpowiadają zmniejszeniom zastosowanym przez władze francuskie w niniejszym przypadku.
- (249) Co do opłaty sądowej, żadna podobna transakcja nie miała miejsca, dlatego też Komisja uważa, że argumenty uzasadniające zastosowanie opłaty sądowej są spójne z ograniczonym rynkiem statków tego typu z dość specyficznym przeznaczeniem.
- (250) Komisja zauważa ponadto, że jej niezależny ekspert zwiększył wycenę finansowych aktywów trwałych, w szczególności udziałów SNCM w CMN (z 21,8 mln EUR na 28 mln EUR. W tej kwestii, mając na uwadze ofertę kupna tych udziałów przez Stef-TFE za cenę 35,2 mln EUR przekazaną Komisji w ramach niniejszego postępowania, Komisja uważa, że wycena udziałów SNCM w CMN na kwotę 28 mln EUR jest racjonalna w kontekście likwidacji spółki.
- (251) Jeżeli chodzi o wycenę pozostałych pozycji aktywów, ekspert Komisji nie przedstawił szczególnych uwag. Nie uwzględnił jednak pozycji „środki finansowe netto” ze względu na jej ujemną wartość. Komisja uważa, że tę pozycję należy rzeczywiście przenieść do pasywów SNCM.

- (252) Mając na uwadze wprowadzone korekty, Komisja wycenia aktywa SNCM na 211,4 mln EUR na dzień 30 września 2005 r.
- (ii) Wycena pasywów SNCM
- (253) Komisja stwierdza, że władze francuskie oszacowały kwotę należną z tytułu wierzytelności uprzywilejowanych na 153,8 mln EUR, a kwotę należną z tytułu wierzytelności nieuprzywilejowanych (z wyjątkiem dodatkowych odpraw) na 170,9 mln EUR.
- (254) Zwłaszcza jeżeli chodzi o zobowiązania wobec pracowników, władze francuskie oceniły koszty dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia na [70–80] mln EUR. Koszty związane z dobrowolnym planem zmniejszenia zatrudnienia zostały oszacowane indywidualnie, z uwzględnieniem rodzaju umowy (umowa na czas nieokreślony i umowa na czas określony), odpowiednich statutów i układów zbiorowych (załoga statku, pracownicy niepływający na statkach i zarząd), stażu pracy, zaszerogowania i wynagrodzenia każdego pracownika. Wspomniana kwota obejmuje odprawy za okres wypowiedzenia ([20–30] mln EUR), ekwiwalent za urlop płatny w momencie wypowiedzenia ([0–10] mln EUR), odprawy dobrowolne ([30–40] mln EUR) i odszkodowanie Delalande'a ([0–10] mln EUR) <sup>(129)</sup>.
- (255) Koszty planu zmniejszenia zatrudnienia wykraczające poza dobrowolne ustalenia zostały oszacowane przez władze francuskie na [30–40] mln EUR. Plan zmniejszenia zatrudnienia obejmuje środki towarzyszące związane ze zobowiązaniami ustawowymi i wykonawczymi SNCM w kwestii zwolnień <sup>(130)</sup> i koszty pośrednie związane z dobrowolnym planem zmniejszenia zatrudnienia <sup>(131)</sup>.
- (256) Koszty rozwiązania podstawowych umów eksploatacji dotyczą zasadniczo wyłączenia zabezpieczenia bankowego na kwotę 7,4 mln EUR stanowiącego gwarancję należytego wykonania przez SNCM obowiązków użyteczności publicznej, do którego należy dodać karę przewidzianą w tej umowie, wynoszącą 2 % referencyjnej rekompensaty finansowej w kwocie 63 mln EUR za 2005 r., tj. około 1,2 mln EUR w przypadku niewypełnienia obowiązku przez zleceniobiorcę.
- (257) Odnośnie do pasywów netto związanych ze zbyciem statków eksploatowanych na podstawie umowy leasingowej <sup>(132)</sup>, władze francuskie podkreśliły, że na podstawie niektórych założeń <sup>(133)</sup> przychód netto ze zbycia został oszacowany przez wyspecjalizowanego pośrednika BRS na 144,8 mln EUR na dzień 30 września 2005 r. po odliczeniu zmniejszenia wartości wyceny, prowizji dla pośrednika i kosztów portowych. Ponieważ oszczędności z tytułu podatków i należności bankowych wynoszą 193,5 mln EUR, pozostaje saldo należności bankowych związanych z leasingowanymi statkami w kwocie 48,7 mln EUR, które należy spłacić.

Tabela 4

## Scenariusze wyceny pasywów SNCM na dzień 30 września 2005 r.

	Wartość pasywów raport Oddo w mln EUR	Wartość pasywów ekspert Komisji w mln EUR
<b>Zobowiązania uprzywilejowane, w tym:</b>		
<i>Zobowiązania pracownicze i podatkowe</i>	[20–30]*	[20–30]*
<i>Zobowiązania finansowe zabezpieczone aktywami <sup>(1)</sup></i>	15,9	15,9
<b>Koszt dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia</b>	[70–80]*	[70–80]*
<b>Koszt systemów ubezpieczeniowych dla emerytów <sup>(2)</sup></b>	10,2	10,2

<sup>(129)</sup> Chodzi o obowiązek nałożony art. L.321-13 kodeksu pracy, który przewiduje wypłatę odszkodowania, jeżeli pracodawca zwalnia pracownika w wieku co najmniej 50 lat.

<sup>(130)</sup> Koszty rewitalizacji lokalnego rynku pracy ([0–10]\* mln EUR), koszty porozumień dotyczących przekwalifikowania ([10–20]\* mln EUR), koszty komórki świadczącej pomoc przy przekwalifikowaniu zwaną pomocą z tytułu mobilności ([0–10]\* mln EUR).

<sup>(131)</sup> Koszty zwolnienia pracowników pracujących na podstawie umowy z SNCM oddelegowanych do powiązanych spółek i pracowników w likwidowanych oddziałach ([0–5]\* mln EUR) i koszty sporów związanych z zerwaniem umów o pracę oraz wnioskami o przekwalifikowanie umowy o pracę ([0–10]\* mln EUR).

<sup>(132)</sup> Na dzień 30 września 2005 r. SNCM eksploatuje trzy statki na podstawie umowy leasingowej: NGV *Liamone* (posiadany przez GIE Véronique Bail), *Danielle Casanova* (GIE Joliette Bail) i *Pascal Paoli* (GIE Castellane Bail).

<sup>(133)</sup> Założenia leżące u podstaw tej oceny są następujące: SNCM kończy umowy leasingowe z dniem 30 września 2005 r., co oznacza, że statki zostają zwrócone odpowiednim właścicielom (GIG) bez płatności rat leasingowych; nie można skorzystać z opcji zakupu; statki zostaną sprzedane przez banki kredytujące GIG z dniem 30 września 2005 r.; przychód netto ze sprzedaży statków zostanie przeznaczony przede wszystkim na pokrycie należności bankowych i podatkowych.

	Wartość pasywów raport Oddo w mln EUR	Wartość pasywów ekspert Komisji w mln EUR
<b>Koszt procesu likwidacji</b>	4,7	4,7
<b>Dodatkowe straty bieżące <sup>(3)</sup></b>	26,5	26,5
<b>Pokrycie uprzywilejowanych należności</b>	153,8	153,8
<b>Zobowiązania niezabezpieczone <sup>(4)</sup></b>	69,7	84,2
<b>Koszt planu zmniejszenia zatrudnienia poza dobrowolnymi ustaleniami</b>	[30–40]*	[30–40]*
<b>Koszt rozwiązania podstawowych umów eksploatacyjnych</b>	[10–20]*	[10–20]*
<b>Dodatkowe koszty związane ze zbyciem statków eksploatowanych na podstawie umowy leasingowej</b>	48,7	48,7
<b>Pokrycie należności nieuprzywilejowanych</b>	170,9	181,1

Źródła: sprawozdanie Oddo-Hastings, sprawozdanie eksperta Komisji.

(1) Statki *Napoléon Bonaparte* i *Paglia Orba* stanowią zabezpieczenie kwoty pożyczek zaciągniętych w celu ich sfinansowania.

(2) Pozycja wynika ze zwyczaju, zgodnie z którym SNCM zobowiązuje się pokrywać część kosztów dodatkowego ubezpieczenia emerytów.

(3) Do czasu zakończenia likwidacji. Dodatkowe straty opierają się na założeniu wypłaty wynagrodzeń w jednym miesiącu. Obejmują one również koszt złomowania statków posiadanych na własność, niepotrącony od wartości aktywów. Wspomniany koszt odpowiada kosztowi unieruchomienia statków w porcie, w oczekiwaniu na ich zbycie.

(4) Podział zobowiązań niezabezpieczonych jest następujący: rezerwy na ryzyko i opłaty (3,3 mln EUR), zobowiązania powiązane/udziały (0,1 mln EUR), dostawcy eksploatacyjni (28,6 mln EUR), reprezentacja ogólna (23 mln EUR), zobowiązania konsorcjum i kwoty powiązane (7,8 mln EUR), rozliczenia międzyokresowe bierne (6,9 mln EUR).

- (258) Komisja zauważa, że zobowiązania wobec pracowników stanowią zasadniczy składnik pasywów SNCM. Odnośnie do dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia, ekspert Komisji sprawdził wrywkowo wzory obliczeń wszystkich składników planu i nie stwierdził nieprawidłowości ani błędu. Mając na uwadze tę weryfikację, Komisja uważa, że kwota [70–80] mln EUR przedstawiona przez władze francuskie z tytułu dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia jest racjonalna.
- (259) Co do dodatkowych strat eksploatacyjnych Komisja uważa, że szacunki są ostrożne w świetle przepisów prawnych, w szczególności art. L.622-10 kodeksu handlowego i 119-2 dekretu nr 85-1388 z dnia 27 grudnia 1985 r., na mocy których SNCM może zostać zobowiązana przez odpowiedni sąd handlowy do dalszej eksploatacji przez okres dwóch miesięcy z możliwością przedłużenia tego okresu na wniosek prokuratury z powodu obowiązków użyteczności publicznej.
- (260) Co do zobowiązań niezabezpieczonych ekspert Komisji nie przedstawił szczególnych uwag. Niemniej skorygował kwotę 69,7 mln EUR o kwotę 14,5 mln EUR pochodzącą z przekształcenia pozycji aktywów „Środki finansowe netto”. Komisja uważa, że wspomniane przekształcenie jest zgodne ze zmianami w wycenie aktywów SNCM.
- (261) Co do kosztów planu zmniejszenia zatrudnienia wykraczających poza dobrowolne ustalenia (z wyjątkiem dodatkowych odpraw), ekspert Komisji uważa, że liczbowe określenie kosztów sporów prawnych należy zredukować do [0–5] mln EUR w miejsce [0–10] mln EUR wykazanych przez władze francuskie. W tej kwestii Komisja uważa, że bezsprzecznie organizacje związkowe zażądają przekształcenia umów o pracę na czas określony na umowy o pracę na czas nieokreślony<sup>(134)</sup>, jest natomiast zdania, że w danych liczbowych należy uwzględnić wyłącznie wynagrodzenia w ramach umów zawartych na czas określony, w przypadku których ryzyko jest niemal pewne (to jest 150 umów zawartych na czas określony). Co się tyczy miesięcznego wynagrodzenia brutto w kwocie [2 000–2 500] EUR z odprawą odpowiadającą dziewięciomiesięcznemu wynagrodzeniu w przypadku pierwszych [100–120] umów na czas określony i odprawą odpowiadającą sześciomiesięcznemu wynagrodzeniu w przypadku [50–70] kolejnych umów, kwota wynosi [0–10] mln EUR.

<sup>(134)</sup> Mając na uwadze, że SNCM często zawierała wielokrotnie przedłużane umowy na czas określony.

(262) Co do pasywów netto związanych ze zbyciem statków eksploatowanych w ramach umowy leasingowej, Komisja uważa że założenia stanowiące podstawę obliczeń są uzasadnione, zwłaszcza z powodu formalizmu umownego GIG (grup interesu gospodarczego), który ogranicza zastąpienie SNCM przez podmioty trzecie i warunkuje korzyści podatkowe związane z eksploatacją statków pod banderą francuską. Zresztą należy również uznać za uzasadnione, że opłata sądowa nie ma zastosowania w przypadku statków eksploatowanych na podstawie umowy leasingowej, gdyż statki te są sprzedawane przez banki kredytujące GIG. W tym kontekście Komisja uważa za uzasadnione, że uwzględniono koszty portowe za okres od 30 września 2005 r. do daty faktycznego zbycia statku.

(263) W świetle powyższych rozważań Komisja uważa, że na dzień 30 września 2005 r. uprzywilejowane pasywa SNCM wynosiły 153,8 mln EUR, a pasywa nieuprzywilejowane – 181,1 mln EUR.

(iii) Stwierdzenie niedoboru aktywów

(264) W świetle powyższych uwag Komisja uważa, że na dzień 30 września 2005 r. wartość aktywów SNCM (to jest 211,4 mln EUR) nie była dostateczna, aby pokryć wierzycelności uprzywilejowane (to jest 153,8 mln EUR) i wierzycelności nieuprzywilejowane (to jest 181,1 mln EUR), czyli łączną kwotę 334,9 mln EUR. W związku z tym wartość niedoboru aktywów wynosi 123,5 mln EUR.

c) Uwzględnienie powództwa o pokrycie zobowiązań

(265) Komisja rozpatrzyła również argument władz francuskich i SNCM, że państwo, jako akcjonariusz większościowy, może zostać wezwane do pokrycia zobowiązań w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa. Jedną z zainteresowanych osób trzecich, CFF, zakwestionowała zastosowanie krajowego orzecznictwa cytowanego przez władze francuskie do przedmiotowej sprawy. CFF uważa bowiem, że w przypadku orzecznictwa sądu apelacyjnego w Rouen w sprawie Aspocom Group Oyj, sąd zasądził fińskiej spółce dominującej wypłatę odpraw dla pracowników swojej francuskiej spółki zależnej postawionej w stan likwidacji, ponieważ odprawy te przewidziane były w planie zmniejszenia zatrudnienia opartego na umowie w sprawie przedsiębiorstwa zatwierdzonej przez spółkę dominującą i ostatecznie nie zostały wypłacone.

(266) Władze francuskie szacują, że suma rzeczywistych kosztów, jakie państwo jako akcjonariusz poniosłoby za pośrednictwem CGMF, mieści się w przedziale 312,1–361 mln EUR na dzień 30 września 2005 r. Ich zdaniem również te szacunki uwzględniają ryzyko, że państwo zostanie wezwane do „pokrycia zobowiązań”, jeśli sąd uzna je za podmiot faktycznie zarządzający SNCM i że państwu zostanie zasądzone wypłacenie dodatkowych odpraw zwalnianym pracownikom. Władze francuskie szacują, że te ryzyka muszą być uwzględnione w obliczeniach faktycznych kosztów ewentualnej likwidacji SNCM.

(267) Pojawia się zatem kwestia oceny wszystkich faktycznych kosztów, które Francja jako akcjonariusz prawdopodobnie poniosłaby w przypadku postępowania likwidacyjnego wobec SNCM, aby ustalić, czy w świetle ewentualnego wyroku skazującego na poniesienie tych kosztów i mając na uwadze ich wielkość, działający racjonalnie akcjonariusz prywatny, zamiast podejmować to ryzyko, podjąłby decyzję o niezwłocznej sprzedaży oddziału po cenie ujemnej wynoszącej 158 mln EUR.

(268) W prawie francuskim syndyk spółki, wobec której toczy się postępowanie likwidacyjne, może wnieść powództwo z tytułu odpowiedzialności dawnych zarządzających spółką zwane „powództwem o pokrycie zobowiązań” w przypadku planu ratunkowego lub postępowania naprawczego, a także w przypadku postępowania likwidacyjnego<sup>(135)</sup>.

(269) Wniesienie powództwa o pokrycie zobowiązań przeciwko dawnym zarządzającym spółką po ogłoszeniu upadłości jest uzasadnione koniecznością odtworzenia majątku spółki, które jest jednym z zadań syndyka.

(270) W wielu pismach skierowanych do Komisji władze francuskie utrzymywały, że hipoteza skazania państwa wyrokiem sądu krajowego na pokrycie zobowiązań przedsiębiorstwa, którym kieruje, stanowi scenariusz więcej niż prawdopodobny, który należy uwzględnić w wyliczeniu faktycznych kosztów ewentualnej likwidacji SNCM.

<sup>(135)</sup> Ustawa nr 85-98 z dnia 25 stycznia 1985 r. w sprawie postępowania naprawczego lub likwidacyjnego wobec przedsiębiorstw skodyfikowana w kodeksie handlowym, w art. L.620-1 i kolejnych; Ustawa nr 2005-845 z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie ratowania, naprawy lub likwidacji przedsiębiorstw skodyfikowana w art. od 620-1 do 670-8 kodeksu handlowego.

- (271) W pismach z dnia 28 lutego 2008 r. SNCM przedstawiło sprawozdanie ekspertów Baker & McKenzie oceniające konsekwencje prawne powództwa o pokrycie zobowiązań przeciwko państwu francuskiemu. We wnioskach sprawozdania stwierdzono, że sąd handlowy, który rozstrzygałby w tej sprawie, najprawdopodobniej uznałby odpowiedzialność państwa w tej kwestii i skazałby je na pokrycie wszystkich zobowiązań wobec pracowników SNCM.
- (272) Odpowiednie przepisy przewidują, że zobowiązania likwidowanej spółki wobec pracowników mogą zostać pokryte przez dawnych zarządzających prawnych lub faktycznych, z zastrzeżeniem spełnienia wszystkich czterech warunków.
- (i) Uznanie państwa za podmiot prawnie i faktycznie zarządzający przedsiębiorstwem, wobec którego toczy się postępowanie likwidacyjne
- (273) Sprawozdanie Baker & McKenzie, przekazane Komisji przez SNCM, dostarczyło analizę prowadzącą do wniosku, że [...] (\*). Zasadniczo ww. sprawozdanie eksperta ma wykazać, w myśl właściwych przepisów prawa<sup>(136)</sup>, że państwo podejmowało [...] (\*) systematycznie. W szczególności, zgodnie z tym sprawozdaniem, państwo podejmowało [...] (\*) decyzje. Ponadto wynika, że organy zarządzające [...] (\*) przedsiębiorstwo. Wreszcie państwo [...] (\*).
- (274) Komisja stwierdza, że władze francuskie, w swoim piśmie z dnia 28 marca 2008 r. nie wyraziły zastrzeżeń [...] (\*). W piśmie z dnia 20 listopada 2006 r. władze francuskie same wskazały, że sąd [...] (\*) przedsiębiorstwo.
- (275) Niemniej Komisja jest zdania, że oświadczenie władz francuskich z dnia 20 listopada 2006 r. wydane w ramach postępowania dotyczącego pomocy państwa, nie może samo w sobie wystarczyć, aby ustalić w dostatecznym stopniu, czy sąd uznałby władze krajowe za podmiot faktycznie zarządzający przedsiębiorstwem będącym beneficjentem przedmiotowych środków, a zwłaszcza ocenić stopień prawdopodobieństwa takiej ewentualności.
- (276) Przede wszystkim w odniesieniu do zaskarżanych decyzji dalekie od ustalenia jest, czy podjęcie przez państwo ostatecznej decyzji znacznie odbiega od praktyki stosowanej w zarządzaniu przez państwo swoimi udziałami. Nawet sprawozdanie Baker & McKenzie przypomina o istnieniu powracającego sporu na temat stopnia pożądanej interwencji państwa w zarządzanie swoimi udziałami i wspomina o na ogół bardzo szerokiej roli [...] (\*).
- (277) Przykłady z orzecznictwa krajowego przedstawione zarówno przez państwo, jak i przez SNCM nie dotyczą bezpośrednio tego rodzaju sytuacji. Najważniejsze przedstawione przypadki dotyczą samorządów lokalnych, a wyrok w sprawie BRGM z dnia 6 lutego 2001 r. odnosi się do publicznego przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego.
- (278) W każdym razie dalekie od ustalenia jest, czy państwo działające jako władza publiczna, jest uznawane za podmiot faktycznie zarządzający.
- (ii) Występowanie jednego lub kilku błędów w zarządzaniu ze strony państwa francuskiego jako podmiotu faktycznie zarządzającego przedsiębiorstwem, wobec którego toczy się postępowanie likwidacyjne
- (279) W niniejszej sprawie Komisja wskazuje, że w sprawozdaniu eksperta SNCM wymieniono szereg elementów, na podstawie niewyczerpującego wykazu elementów faktycznych, aby wykazać, że państwo [...] (\*) popełniło błędy w zarządzaniu.
- (280) W szczególności wskazano, że państwo francuskie popełniło błędy w dziedzinie inwestycji związanych [...] (\*) z SNCM. Państwo popełniło również liczne błędy w zarządzaniu w zakresie ustalenia wielkości [...] (\*) SNCM.
- (281) W piśmie z dnia 30 kwietnia 2007 r. władze francuskie określiły, że ryzyko uznania roszczeń z tytułu odpowiedzialności wobec państwa jest bardzo wysokie ze względu na kryteria kwalifikacji błędu w zarządzaniu w rozumieniu art. L. 651-2 kodeksu handlowego.
- (282) Ponownie Komisja uważa, że oświadczenie z dnia 30 kwietnia 2007 r. wydane w ramach postępowania dotyczącego pomocy państwa, nie może samo w sobie wystarczyć, aby ustalić w dostatecznym stopniu, czy sąd uznałby, że władze krajowe popełniły przypisywane im błędy, a zwłaszcza ocenić stopień prawdopodobieństwa takiej ewentualności. Tym bardziej że władze francuskie kwestionują samo istnienie błędów zarządzaniu, które przecież są niezbędne, by można było wnieść powództwo o pokrycie zobowiązań.

<sup>(136)</sup> Francuskie prawo wymaga od podmiotu faktycznie zarządzającego przedsiębiorstwem systematycznego podejmowania pozytywnych czynności zarządczych i kierowniczych.

(283) W sposób bardziej zasadniczy zauważa się, że zarówno SNCM jak i władze francuskie w dużym stopniu opierają się na decyzjach zarządczych dość dawno podjętych. Na przykład sprawozdanie Baker & McKenzie skupia się na [...] (\*) wykonanych do 2000 r. Bez wahania odwołuje się również do sprawozdań Trybunału Obrachunkowego za lata obrachunkowe 1993–1999. Najważniejsze rzekome błędy w zarządzaniu wystąpiły w połowie lat 90. XX w. Wierzyteli SNCM byli jednak poinformowani o tym sposobie zarządzania w momencie przyznawania kredytu temu przedsiębiorstwu. Wyrazili więc zgodę, przynajmniej w sposób dorozumiany, na ryzyko związane z tym sposobem zarządzania. Nic nie wskazuje na to, że państwo może być we właściwy sposób pociągnięte do odpowiedzialności z tytułu pokrycia zobowiązań w podobnej sytuacji.

(284) Ponadto te rzekome błędy w zarządzaniu można wytłumaczyć wyborami politycznymi dokonywanymi przez władze publiczne, a ponadto nic nie wskazuje na to, że te wybory polityczne można uznać za błędy w zarządzaniu w rozumieniu przepisów dotyczących pokrycia zobowiązań.

(285) Wreszcie sprawozdanie Baker & McKenzie jest mało wiarygodne w szczególności, kiedy stwierdza, że sytuację SNCM można przypisać popełnionym przez państwo błędom w komunikacji zewnętrznej na temat sytuacji SNCM. Z samego tylko raportu wynika bowiem, że państwo mówiło o sytuacji, która była już znana. Postępowanie państwa nie ma zatem cech błędu w zarządzaniu.

(iii) Stwierdzenie niedoboru aktywów

(286) W niniejszej sprawie Komisja stwierdza, że sprawozdanie Oddo-Hastings stwierdza niedobór aktywów na kwotę 134,4 mln EUR na dzień 30 września 2005 r., stanowiącą różnicę między wartością aktywów SNCM (190,3 mln EUR) a wartością pasywów przedsiębiorstwa (zobowiązania uprzywilejowane i nieuprzywilejowane oszacowane odpowiednio 153,8 mln EUR i 170,9 mln EUR).

(287) Komisja uznała wcześniej, że niedobór aktywów SNCM wynosi 123,5 mln EUR na dzień 30 września 2005 r. (zob. motyw 264).

(iv) Występowanie związku przyczynowego między błędami a niedoborem aktywów

(288) Jak twierdzą władze francuskie odpowiedzialność osoby zarządzającej osobą prawną może zostać uznana na podstawie art. L.624-3 kodeksu handlowego, nawet jeżeli błąd w zarządzaniu, który popełniła, jest tylko jedną z przyczyn niedoboru aktywów. Z tego tytułu osoba ta może zostać skazana na pokrycie całości lub części zobowiązań wobec pracowników, nawet jeżeli jej błąd przyczynił się do powstania tylko części z nich<sup>(137)</sup>. Władze francuskie uważają, że państwo francuskie byłoby zmuszone pokryć część szacowaną na 85–100 % brakujących aktywów, to jest kwotę mieszczącą się w przedziale od 114,3 mln EUR do 134,4 mln EUR.

(289) Analiza ta nie opiera się na żadnej solidnej podstawie. Ponieważ rzekome błędy w zarządzaniu wywnioskowane są z decyzji podejmowanych w połowie lat 90. XX w. i spowodowały bezpośrednią nadwyżkę kosztów dla SNCM, bardzo trudno jest upatrywać w nich przyczyny niedoboru aktywów w 2005 r., zwłaszcza że między jedną a drugą datą miało miejsce wiele wydarzeń.

(290) Ponadto, skoro zdaje się, że nie istnieje bezpośredni związek między kwotą odszkodowania przyznanej z tytułu pokrycia zobowiązań a kwotą, o jaką stan pasywów się pogorszył w wyniku błędu w zarządzaniu popełnionego przez osobę zarządzającą (zakładając, że błąd ten zostanie stwierdzony), oznacza to, że sąd może skazać osobę zarządzającą na kwotę, o wysokości której sam decyduje i która jest znacznie niższa niż stwierdzony niedobór aktywów<sup>(138)</sup>.

(291) Tymczasem w przeciwieństwie do tego, co zdają się twierdzić władze francuskie (i SNCM), nic nie wskazuje na to, że analizowane tutaj decyzje zostałyby uznane przez sąd orzekający w sprawie pokrycia zobowiązań za decyzje o tak dużym znaczeniu, że uzasadniałyby obciążenie władzy publicznej znaczącą częścią stwierdzonych pasywów. Zgodnie z przedstawionymi stwierdzeniami są to decyzje o celu protekcjonistycznym podejmowane w kontekście politycznym (a ponadto w większości datujące się na dziesięć lat wstecz) lub decyzje bardziej aktualne, podejmowane w celu zwolnienia pracowników z obowiązku podniesienia wydajności lub przywrócenia lepszego klimatu społecznego.

<sup>(137)</sup> Wyrok sądu najwyższego z dnia 30 listopada 1993 r. nr 91-20.554, Bull. civ. IV, nr 440, s. 319.

<sup>(138)</sup> Zob. s. 46–48 sprawozdania Baker & McKenzie.

(v) Ustalenie ewentualnej wypłaty dodatkowych odpraw przy założeniu likwidacji SNCM

- (292) W opinii władz francuskich, mając na uwadze orzecznictwo w tej kwestii<sup>(139)</sup>, oprócz niedoboru aktywów sąd francuski orzekłby bezsprzecznie, że państwo francuskie ma pokryć koszty dodatkowych odpraw (to jest od [200–210] do [250–260] mln EUR). Władze francuskie uważają, że wszystkie faktyczne koszty, które państwo poniosłoby jako akcjonariusz, mieszczą się w przedziale od 212,1 mln EUR do 361 mln EUR.
- (293) Władze francuskie wyjaśniły, że w ostatnich wyrokach sądy francuskie skazały osobę prawnie lub faktycznie zarządzającą na pokrycie nie tylko niedoboru aktywów, lecz również kosztów dodatkowych odpraw obliczonych na podstawie planu zmniejszenia zatrudnienia przygotowanego przez przedsiębiorstwo przed likwidacją.
- (294) Władze francuskie wskazały w szczególności, że w sprawie Aspocomp francuska spółka Aspocomp SAS, oddział należący w 99 % do fińskiej spółki Aspocomp Group Oy, podpisała umowę w sprawie przedsiębiorstwa w dniu 18 stycznia 2002 r., w której zostały opisane warunki wypłaty odpraw z tytułu planu zmniejszenia zatrudnienia obejmującego 210 pracowników z łącznej liczby 550 zatrudnionych osób. W umowie określono w szczególności kwotę rekompensat i odpraw dodatkowych, a także pomoc przy dobrowolnym odejściu. W wyniku zmiany strategii grupy spółka macierzysta Aspocomp Group Oy postanowiła, w dniu 21 lutego 2002 r., że nie będzie finansować swojego oddziału Aspocomp SAS i spowodowała ogłoszenie przez nią upadłości. Decyzja ta uniemożliwiła faktycznie wywiązanie się ze zobowiązań podjętych w ramach umowy w sprawie przedsiębiorstwa i doprowadziła do zwolnienia wszystkich innych pracowników.
- (295) W tym kontekście wyrok sądu apelacyjnego w Rouen potwierdził wyrok sądu pracy w Evreux: sąd skazał spółkę Aspocomp Group Oy, która kontrolowała w 99 % zarządzanie swoim oddziałem, na wypłatę: (i) pracownikom objętym umową w sprawie przedsiębiorstwa – całej kwoty rekompensat i odpraw dodatkowych przewidzianych wyłącznie we wspomnianej umowie oraz odszkodowania za zwolnienie bez faktycznej i poważnej przyczyny; oraz (ii) pracownikom zwolnionym w ramach ogłoszenia upadłości Aspocomp – równoważne odprawy, uznając, że nie wywiązując się z podjętych zobowiązań, spółka macierzysta zachowała się w sposób nieuczciwy i z godną potępienia nieodpowiedzialnością.
- (296) Choć Francja powołała się również na wyrok izby handlowej sądu najwyższego z dnia 19 kwietnia 2005 r.<sup>(140)</sup> na poparcie swojej teorii, Komisja nie dostrzega w tym wyroku żadnych elementów znaczących dla niniejszego sporu. Sąd najwyższy ogranicza się bowiem do stwierdzenia, że sąd apelacyjny nie scharakteryzował w dostatecznym stopniu niejasności w podziale majątku między spółką dominującą a jej spółką zależną. W każdym razie Komisja stwierdza, że fakty związane z orzecznictwem w sprawie Aspocomp nie są takie same, jak w analizowanym przypadku. W analizowanym przypadku bowiem CGMF nie uchylił się od swoich zobowiązań do wypłacenia dodatkowych odpraw.
- (297) Należy zauważyć, że zarówno SNCM jak i władze francuskie zdają się przypisywać duże znaczenie faktowi, że plan zmniejszenia zatrudnienia [...] (\*). Zdecydowanie wątpliwe jest, że [...] (\*) może być uznane za błąd w zarządzaniu, który mógłby pociągnąć państwo do odpowiedzialności wobec pracowników [...] (\*). Nawet zakładając, że w nadzwyczajnej sytuacji [...] (\*), państwo mogłoby uznać swoją odpowiedzialność wobec pracowników i przyznać im prawo do odprawy wypłacanej przez państwo<sup>(141)</sup>, to przyznanie takiego prawa stanowiłoby samo w sobie korzyść przyznaną przedsiębiorstwu SNCM, a zatem pomoc państwa, z powodów analogicznych do przedstawionych poniżej w odniesieniu do pomocy dla osób fizycznych w wysokości 38,5 mln EUR. Środek ten miał bowiem złągodzić klimat społeczny w przedsiębiorstwie.

(vi) Wniosek dotyczący uwzględnienia powództwa o pokrycie zobowiązań

- (298) Nie jest w dostatecznym stopniu ustalone, czy władze francuskie zostałyby, z wystarczającym prawdopodobieństwem, skazane przez sąd krajowy na wypłatę odszkodowania z tytułu pokrycia zobowiązań, a tym bardziej, czy zasądzona kwota przekroczyłaby cenę ujemną, po jakiej przedsiębiorstwo SNCM zostało „zbyte”.

<sup>(139)</sup> Zob. w szczególności dwa wyroki wydane przez sąd apelacyjny w Rouen dnia 22 marca 2005 r. wyrok nr RG 04/02549 Aspocomp Group Oy i wyrok nr RG 01/02667 – 04/02675.

<sup>(140)</sup> Zob. decyzja z dnia 19 kwietnia 2005 r., Métaleurop.

<sup>(141)</sup> Lub że przy tej okazji podjęłoby zobowiązanie do wypłaty odpraw w przypadku zmniejszenia liczby stanowisk pracy w przyszłości.

- (299) Należy również uwzględnić fakt, że działanie państwa, nawet zakładając, że w analizowanej sprawie postępowało jak podmiot źle zarządzający, powinno służyć ochronie narodowego przemysłu i usług, w tym działalności SNCM i jej pracowników, a w szczególności unikać narzucania im zmian, które mogłyby być źle przyjęte przez społeczeństwo. Nawet jeśli osoby publiczne, w tym państwo, można w pewnych okolicznościach uważać za podmioty faktycznie zarządzające przedsiębiorstwem, nic nie wskazuje na to, że powództwo o pokrycie zobowiązań mogłoby być wykorzystane do zrozumienia wyborów politycznych państwa szczególnie w podobnych okolicznościach. Analizowane okoliczności są bardzo różne od okoliczności sprawy Aspocomp, która w żaden sposób nie dotyczyła takiej problematyki.
- (300) Komisja uważa w każdym przypadku, że władze francuskie nie mogą dzisiaj wykorzystywać jako argumentu wyborów politycznych dokonanych w przeszłości, aby uzasadnić interwencje publiczne, które miały zaradzić skutkom wcześniejszych interwencji. Wręcz przeciwnie te dwie interwencje, tj. ingerencja w przeszłości i nowe interwencje publiczne, należy analizować jako dwukrotne łączne zakłócenie konkurencji. Uznanie odpowiedzialności państwa za pokrycie zobowiązań oznaczałoby pozwolenie państwu na uznanie popełnienia błędów w zarządzaniu przedsiębiorstwem dla uzasadnienia wkładu finansowego jako niestanowiącego pomocy państwa, co spowodowałoby kolejne zakłócenie konkurencji. Państwo wykorzystaloby wówczas swoje błędy w zarządzaniu do uzasadnienia dodatkowego wkładu finansowego, co byłoby sprzeczne z ogólną zasadą, że nikt nie może się powoływać na własny błąd<sup>(142)</sup>.
- (301) Podobnie całkowicie sztuczne byłoby rozłączne traktowanie postępowania państwa „źle zarządzającego” (zakładając nawet, że fakt ten jest stwierdzony) i państwa zasilającego przedsiębiorstwo, którym źle zarządzało. Błąd w zarządzaniu nie stanowi normalnego postępowania przezornego inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Stąd mechanizm zasilania nierozzerwalnie związany z tym błędem nie jest przejawem tego ostatniego postępowania.
- (302) Zgodzenie się z teorią przedstawioną przez władze francuskie i przez SNCM skutkowałoby ponadto pozwoleniem państwu na udzielenie gwarancji przedsiębiorstwu przy jednoczesnym świadomym popełnianiu „błędu w zarządzaniu”, co jest całkowicie nieakceptowane w punktu widzenia przepisów w sprawie pomocy państwa.
- (303) W analizowanym przypadku postępowanie, które powodowałoby odpowiedzialność państwa, zgodnie z teorią, której broni SNCM i władze francuskie, byłoby w rzeczywistości postępowaniem państwa działającego jako władza publiczna, a nie jako udziałowiec. Ponieważ przezorny udziałowiec prywatny nie podejmowałby decyzji opartych na względach politycznych lub publicznych, ryzyko pokrycia zobowiązań wynikające z takich decyzji nie może być uwzględniane w teście na przezornego inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej<sup>(143)</sup>.
- (304) Władze francuskie przypominają, że w decyzji w sprawie ABX z dnia 7 grudnia 2005 r. Komisja rozważyła uwzględnienie faktu, że „w niektórych wyjątkowych przypadkach, niektóre krajowe przepisy prawne przewidują możliwość zwrócenia się stron trzecich przeciwko akcjonariuszom likwidowanej spółki, zwłaszcza, jeżeli ci akcjonariusze mogą być postrzegani jako [tekst usunięty], które popełniły błędy w zarządzaniu”<sup>(144)</sup>.
- (305) Komisja przypomina jednak, że pojęcie pomocy należy oceniać w sposób obiektywny i zauważa, że w decyzji o wszczęciu postępowania w tej samej sprawie uściślono, że „[wreszcie], nawet przy mało prawdopodobnym założeniu, że zostałyby spełnione wszystkie warunki określone w przepisach prawa krajowego pozwalające na uznanie odpowiedzialności [...], nie wyklucza to, że interwencje na rzecz spółki zależnej mają charakter pomocy państwa”<sup>(145)</sup>.
- (306) W przedmiotowej sprawie Komisja uważa, że władze francuskie nie rozwiały w dostatecznym stopniu wątpliwości Komisji co do faktu, że udziałowiec SNCM był narażony, w sposób wystarczająco oczywisty, na pociągnięcie do odpowiedzialności.
- (307) W tych okolicznościach i po odrzuceniu uwzględniania dodatkowych odpraw (zob. motyw 225 i następne) Komisja podsumowuje, że koszty likwidacji SNCM byłyby zerowe dla państwa. Komisja uważa bowiem, że państwo jako udziałowiec nie może przypisywać sobie kosztów likwidacji, ponieważ narażenie udziałowca jest związane z wartością jego wkładu w kapitał zakładowy przedsiębiorstwa.

<sup>(142)</sup> W tym zakresie zob. też decyzja 98/204/WE, pkt 3.3.

<sup>(143)</sup> Zob. np. wyrok Trybunału z dnia 28 stycznia 2003 r. Niemcy przeciwko Komisji (Gröditzer) (C-334/99, Rec. s. I-1139) pkt 133–141 i wyrok Sądu z dnia 28 lutego 2012 r. Land Burgenland i in. przeciwko Komisji (sprawy połączone T-268/08 i T-281/08), dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 152–159.

<sup>(144)</sup> Motyw 208 decyzji.

<sup>(145)</sup> Dz.U. C 142 z 11.6.2005, s. 2, motyw 63.



#### 6.1.2.2. Wniosek

- (308) W związku z powyższym Komisja uważa, że prywatny inwestor wybrałby rozwiązanie mniej kosztowne, tj. likwidację SNCM. W związku z tym Komisja podsumowuje, że ujemna cena zbycia w wysokości 158 mln EUR stanowi pomoc państwa.

#### 6.1.3. Wkład kapitałowy CGMF w kwocie 8,75 mln EUR

- (309) W uwagach przedstawionych po wydaniu decyzji o wszczęciu postępowania władze francuskie stwierdzają, że dokapitalizowanie przez państwo w kwocie 8,75 mln EUR nastąpiło równocześnie z wniesieniem wkładu przez inwestorów prywatnych. Władze francuskie wyjaśniają, że równoczesność wzmacnia fakt, że państwo objęło udział mniejszościowy, a środki zostały w większości wniesione przez rynek. Ponadto władze francuskie uważają, że stopa zwrotu wkładu państwa, tj. [...] % rocznie, stanowi długoterminową rentowność odpowiednią do kapitałów zainwestowanych przez prywatnego inwestora. Wreszcie w piśmie z dnia 16 maja 2013 r. władze francuskie twierdzą również, że ryzyka związane z klauzulą umożliwiającą odstąpienie od umowy równoważy opcja wykupu przez udziałowców prywatnych.
- (310) Wkład wniesiony przez państwo należy teraz porównać z wkładem nabywców prywatnych, tj. kwotą 26,25 mln EUR. Jak wykazano w rozdz. 6.1.2, wkład państwa wynosi 158 mln EUR, do których należy dodać 38,5 mln pomocy dla osób fizycznych i 15,81 mln wpłaconych z tytułu planu z 2002 r. jak zostanie wykazane w rozdz. 6.1.4 i 6.1.5.
- (311) Wszystkie środki z 2006 r. zawarte są w protokole porozumienia. Strony porozumienia, CGMF, BCP i VT, uzgodniły w jednym dokumencie wniesienie wkładu w wysokości 158 mln EUR, kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 38,5 mln EUR i podwyższenie kapitału o 8,75 mln EUR. W analizowanym przypadku te trzy środki stanowią jedną i tą samą operację, która ma na celu sprywatyzowanie SNCM. Jak podnosi Sąd w pkt 125 wyroku z dnia 11 września 2012 r., „ów wkład kapitałowy [w wysokości 8,75 mln EUR] został bowiem wniesiony w ramach całościowego protokołu sprzedaży, wypracowanego podczas jednych negocjacji, gdzie wkłady spółek przejmujących są wnoszone w zamian za istotne zobowiązania, w różnych formach, ze strony państwa francuskiego”. Zatem te trzy środki muszą być traktowane łącznie jako wniesienie przez państwo wkładu do kapitału SNCM i porównane z wkładem inwestorów prywatnych, aby ocenić czy ich interwencja była znacząca czy nie.
- (312) W świetle powyższego Komisja podsumowuje, że wkład udziałowców prywatnych, tj. 10,6 % łącznej kwoty wkładu, nie może być uznany za znaczący.
- (313) Jak już stwierdzono w motywie 311, trzy analizowane środki stanowią jedną operację prywatyzacji. Komisja uważa, że wkłady kapitałowe (publiczny i prywatne) są traktowane jako wniesione równocześnie.
- (314) Na koniec odnośnie do kryterium wkładów wniesionych w porównywalnych warunkach Komisja zauważa przede wszystkim, że zainteresowane podmioty, CCF i STIM, podważyły znaczący charakter interwencji prywatnej, a w szczególności istnienia warunków porównywalnych dla inwestycji publicznej i inwestorów prywatnych ze względu na istnienie klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy.
- (315) Komisja uważa, że już same warunki tego podwyższenia kapitału świadczą o tym, że ryzyko ponoszone przez inwestorów prywatnych i publicznych nie jest identyczne. Samo istnienie i warunki klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy zbycia świadczą o tym, że sytuacja inwestorów prywatnych i inwestora publicznego pod względem ryzyka nie jest taka sama w przypadku wykonania warunków określonych w klauzuli. Zgodnie z protokołem porozumienia inwestorzy prywatni mają prawo wycofania się i odzyskania swoich wkładów w przypadku negatywnej decyzji Komisji, wyroku Sądu lub Trybunału lub też nieprzedłużenie umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej. Ta ostatnia część klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy jest o tyle bardziej uciążliwa dla państwa, że dotyczy zasadniczej gałęzi działalności SNCM. SNCM jest bowiem podmiotem od dawna obsługującym połączenie między Korsyką a Francją kontynentalną. W uproszczeniu dwie trzecie działalności spółki stanowi połączenie między Marsylią a Korsyką w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej. Inwestorzy prywatni są więc zabezpieczeni klauzulą umożliwiającą odstąpienie od umowy przed ryzykiem handlowym w przypadku większości rodzajów działalności SNCM. Ryzyko to w rzeczywistości ponosi wyłącznie państwo.
- (316) Wykonanie wspomnianej klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy spowodowałoby z jednej strony obowiązek zwrotu wszystkich wkładów wniesionych przez nabywców SNCM tym inwestorom prywatnym. Z drugiej strony CGMF ponownie stałaby się posiadaczem 100 % udziałów w kapitale SNCM, a ryzyko likwidacji, a więc utraty znacznej części inwestycji publicznej, wzrosłoby zasadniczo.

- (317) Odnośnie do promesy zakupu przez prywatnych udziałowców, to nie może ona być aktywowana przez CGMF w przypadku postępowania naprawczego lub sądowej likwidacji SNCM. Potwierdza to, że w przypadku trudności opcja ta nie może być zrealizowana, a ryzyko ponosi głównie CGMF, a zatem państwo. Komisja uważa zatem, że ta promesa zakupu nie może być analizowana jako równoważąca klauzulę umożliwiającą odstąpienie od umowy.
- (318) Poza tym Komisja nie może podzielić argumentu władz francuskich, zgodnie z którym protokół porozumienia zawiera szereg gwarancji zabezpieczających inwestycję państwa. Obowiązki narzucone nabywcom nie stanowią ryzyka lub dodatkowych ograniczeń obciążających nabywców, co powodowałoby, że znajdowaliby się w sytuacji porównywalnej do sytuacji CGMF. Celem tych gwarancji jest jedynie zapewnienie, by w okresie, w którym nabywcy prywatni mogą skorzystać z klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy, nabywcy ci nie dokonywali żadnych zmian prawnych SNCM i realizowali wyłącznie zadania niezbędne do wdrożenia biznesplanu i planu zmniejszenia zatrudnienia.
- (319) Ponadto, jak podkreśla Sąd w wyroku z dnia 11 września 2012 r., sama analiza spodziewanej rentowności nie wystarczy, by stwierdzić, że państwo dokonało inwestycji na warunkach rynkowych, ponieważ rozłożenie między udziałowców publicznych i prywatnych ponoszonego ryzyka nie jest sprawiedliwe.
- (320) Nawet jeśli warunek inwestycji na równorzędnych warunkach nie jest spełniony, to środek nadal może być zgodny z zasadą inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Należy zatem wykazać, że państwo postąpiło tak, jak postąpiłby przezorny inwestor prywatny w podobnej sytuacji, na przykład dokonując analiz *ex ante* rentowności inwestycji. Tymczasem władze francuskie nie dostarczyły żadnego dowodu na taką analizę *ex ante*. Władze francuskie rozpatrzyły wyłącznie *ex post* w swoich uwagach, że stały wskaźnik zysku [...] (\*) % jest odpowiedni dla inwestora prywatnego i porównały go do stopy zwrotu obligacji OAT emitowanej przez państwo, której stopa zwrotu wynosiła w tamtym okresie 3,72–3,95 %. Władze francuskie nie przedstawiły jednak żadnej analizy pokazującej, że wskaźnik w wysokości 10 % byłby akceptowalny dla prywatnego inwestora zważywszy na ryzyko ponoszone przez państwo, na przykład związane z klauzulą umożliwiającą odstąpienie od umowy i z sytuacją przedsiębiorstwa.
- (321) Przede wszystkim wskaźnik [...] (\*) % ma zastosowanie wyłącznie do wkładu kapitałowego w wysokości 8,75 mln EUR, ale analiza taka powinna uwzględnić łączną kwotę wkładu państwa zatwierdzoną w protokole. Ponieważ z ceną ujemną 158 mln EUR lub z kredytem w rachunku bieżącym w wysokości 38,5 mln EUR nie wiąże się żadna rentowność, stopa zwrotu całości inwestycji państwa w SNCM w momencie prywatyzacji w 2006 r. była wyraźnie niższa niż stopa zwrotu obligacji OAT. Ze względu na powiązane ryzyko inwestor prywatny działający w warunkach gospodarki rynkowej nie zaakceptowałby takiego wskaźnika.
- (322) W świetle powyższego Komisja uznaje, że określone w orzecznictwie kryteria umożliwiające natychmiastowe wykluczenie charakteru pomocy przedmiotowego środka nie są spełnione. Stąd Komisja uważa, że wkład kapitałowy państwa w wysokości 8,75 mln EUR stanowi korzyść ekonomiczną dla SNCM, ponieważ wkład ten został dokonany równocześnie z wkładem kapitałów prywatnych na warunkach nieporównywalnych w rozumieniu orzecznictwa Unii Europejskiej. Przedmiotowy środek stanowi w związku z tym pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

#### 6.1.4. Środki pomocy dla osób fizycznych (38,5 mln EUR)

- (323) Władze francuskie uważają, że środki te stanowią pomoc dla osób fizycznych, która nie stanowi korzyści dla przedsiębiorstwa i która nie stanowi zatem pomocy państwa. Zainteresowane strony, CCF i STIM, zakwestionowały uznanie tego środka za pomoc dla osób fizycznych, ponieważ uważają w szczególności, że środek ten może przynosić pośrednie korzyści na rzecz przedsiębiorstwa SNCM.
- (324) Komisja uważa, że fakt, że bezpośrednimi beneficjentami pomocy dla osób fizycznych są pracownicy, nie wystarczy, by wykazać nieistnienie pomocy na rzecz ich pracodawcy. Sąd uściśla bowiem, co następuje: „[...] okoliczność, że bezpośrednimi beneficjentami pomocy na rzecz osób fizycznych są pracownicy przedsiębiorstwa, nie wystarczy, aby wykazać brak pomocy na rzecz ich pracodawcy”<sup>(146)</sup>.

<sup>(146)</sup> Pkt 137 wyroku z dnia 11 września 2012 r.

- (325) Jak wskazuje również Sąd w pkt 138 wyroku z dnia 11 września 2012 r.: „[w] celu zbadania, czy owa pomoc na rzecz osób fizycznych stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, należy [...] określić, czy SNCM odnosi pośrednią korzyść ekonomiczną, sprawiającą, że nie musi ona ponosić kosztów, które normalnie obciążałyby jej własne zasoby finansowe, a zatem uniemożliwia zaistnienie normalnych skutków działania mechanizmów rynkowych”.
- (326) Ponadto Komisja zauważa, że zgodnie z protokołem porozumienia środek ten stanowi zobowiązanie państwa wobec partnerów prywatnych do sfinansowania „części kosztu ewentualnych zwolnień dobrowolnych lub zerwania umów o pracę (niezależnie od ich charakteru), tzw. kosztu „wspaniałomyślności”, który jest uzupełnieniem wszelkich innych kwot, jakie musi wypłacić pracodawca [...]”. Jak podnosi Sąd w pkt 145 wyroku z dnia 11 września 2012 r., fakt, że pomoc na rzecz osób fizycznych wchodzi w zakres protokołu sprzedaży, sam w sobie wskazuje, że pomoc ta przynosi korzyść. Strony przewidziały ją, ponieważ mogły odnieść z niej pewien pożytek.
- (327) W związku z tym pomoc ta powoduje korzyść gospodarczą dla SNCM, umożliwiając temu przedsiębiorstwu nieponoszenie całości kosztu ewentualnych zwolnień niektórych pracowników w przyszłości. Jeśli przedsiębiorstwo jest zwolnione przez państwo z tego kosztu, stanowi to dla niego korzyść. Komisja przypomina, że te dodatkowe środki socjalne mają na celu ułatwienie wykonania planów zmniejszenia zatrudnienia, co jest konieczne do osiągnięcia celów przedsiębiorstwa i nie wynikają one z obowiązków określonych w przepisach prawa. W analizowanym przypadku częstotliwość ruchów społecznych w SNCM pokazuje, że realizacja planu zmniejszenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie powoduje niemal zawsze strajki i inne akcje związków zawodowych. Te dodatkowe środki socjalne stanowią bez wątpienia korzyść dla SNCM.
- (328) W związku z tym Komisja uważa, że środek ten stanowi pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

#### 6.1.5. Pozostała kwota 15,81 mln EUR wypłacona z tytułu pomocy restrukturyzacyjnej z 2002 r.

- (329) Środki przyznane w 2006 r. powodują zasadnicze zwiększenie kwoty pomocy na restrukturyzację analizowanej w związku z planem z 2002 r., której kwota wynosi 69,29 EUR i należy ją traktować jako zmianę planu restrukturyzacji i jego koszt. Kiedy planowano prywatyzację, plan restrukturyzacji był w trakcie realizacji. SNCM nie osiągnęło jednak jego celów przywrócenia rentowności. Sąd uściślił, że „[w] tym względzie należy bowiem wskazać, że decyzja z 2006 r. wyraźnie stwierdza, iż w razie wystąpienia elementów pomocy restrukturyzacyjnej w planie z 2006 r. powinny być one zbadane łącznie z pomocą restrukturyzacyjną w ramach planu z 2002 r. [...]”<sup>(147)</sup>. Sąd podkreślił, że analiza ta została przeprowadzona w sposób „słuszny”. Kwota 69,29 mln EUR stanowi sumę 66 mln EUR przyznanych w 2002 r. z tytułu pierwszej transzy planu restrukturyzacji i 3,29 mln pomocy przyznanej w 2005 r. z tytułu drugiej transzy.
- (330) W tej kwocie pomocy przyznanej z tytułu planu restrukturyzacji z 2002 r. 53,4 mln EUR dotyczą w rzeczywistości przekazania obowiązku użyteczności publicznej. Ponieważ wyrok Sądu z dnia 11 września 2012 r. potwierdził zgodność tej pomocy z prawem, Komisja musi przeanalizować jednocześnie zgodność pomocy na restrukturyzację jako takiej, tj. kwoty 15,81 mln EUR przyznanej podczas restrukturyzacji w 2002 r. i zgodność wszystkich środków z 2006 r. w świetle wytycznych z 2004 r.

### 6.2. ANALIZA ZGODNOŚCI POMOCY NA RESTRUKTURYZACJĘ WYPŁACONEJ W 2002 I 2006 r.

#### 6.2.1. Odrośne wytyczne

- (331) Komisja zauważa, że plan restrukturyzacji z 2002 r. był analizowany w r świetle wytycznych z 1999 r. Zauważa też, że nowe środki z 2006 r., obejmujące plan z 2002 r., zostały przyznane po wejściu w życie nowych wytycznych z 2004 r. i wdrożone przed uzyskaniem zgody Komisji.
- (332) Zgodnie z zasadami okresu przejściowego określonymi w wytycznych z 2004 r.<sup>(148)</sup>, to właśnie te wytyczne mają zastosowanie, ponieważ jest to pomoc niezgodna z prawem, częściowo przyznana po ich wejściu w życie.
- (333) W związku z tym, ponieważ środki z 2006 r. stanowią pomoc, wpisują się w zakres operacji restrukturyzacyjnych rozpoczętych w 2002 r. i należy je analizować wspólnie z nimi. Zgodność wszystkich pomocy będzie zatem analizowana w świetle wytycznych z 2004 r.

<sup>(147)</sup> Pkt 150 wyroku z dnia 11 września 2012 r.

<sup>(148)</sup> Pkt 102–104 wytycznych z 2004 r.

### 6.2.2. Charakter przedsiębiorstwa zagrożonego

- (334) Aby przedsiębiorstwo kwalifikowało się do pomocy restrukturyzacyjnej, musi istnieć możliwość uznania go za przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu wytycznych.
- (335) W niniejszej sprawie Komisja przypomina, że stwierdziła, iż kryterium to jest spełnione zarówno w decyzji Komisji z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie pomocy na rzecz ratowania SNCM<sup>(149)</sup> jak i decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r. wszczynającej formalne postępowanie wyjaśniające wobec projektu dokapitalizowania, w oparciu o roczne sprawozdanie finansowe SNCM za rok 2001 r.
- (336) Dla celów niniejszej decyzji Komisja sprawdziła, czy SNCM spełnia ten warunek w oparciu o roczne sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa za rok 2002 r. Kapitały własne poza rezerwami regulowanymi prawnie<sup>(150)</sup> pozostają nadal ujemne na poziomie – 26,5 mln EUR w 2002 r., w porównaniu z – 30,7 mln EUR w 2001 r. Taki poziom wyjaśnia zniknięcie ponad połowy kapitału spółki, kapitału, którego ponad jedna czwarta zniknęła w czasie 12 ostatnich miesięcy po zgłoszeniu, potwierdzając tym samym spełnienie warunku opisanego w pkt 5 lit. a) wytycznych.
- (337) Oprócz zmian wysokości kapitału spółki Komisja stwierdza między innymi, że:
- między 2001 r. a 2002 r. wynik bieżący przed opodatkowaniem zmalał z – 5,1 mln EUR w 2001 r. do – 5,8 mln EUR w 2002 r., przez co straty netto w 2002 r. można było zmniejszyć jedynie poprzez sprzedaż niektórych statków,
  - zdolność samofinansowania SNCM, która osiągnęła 39,2 mln EUR na koniec 2001 r., spadła do 35,7 mln EUR na koniec 2002 r.,
  - zobowiązania finansowe netto poza leasingiem wzrosły z 135,8 mln EUR do 144,8 mln EUR między 2000 r. a 2002 r.,
  - koszty finansowe (odsetki i podobne koszty) zwiększyły się z 7,0 mln EUR w 2000 r. do 9,503 mln EUR w 2002 r.
- (338) Władze francuskie potwierdziły skądinąd Komisji, że banki odmawiają obecnie udzielenia SNCM pożyczek z powodu jej zadłużenia, mimo że SNCM zaproponowała w ramach zabezpieczenia swoje ostatnie statki wolne od hipoteki lub innych podobnych służebności.
- (339) Ponadto umowa o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej nie wpływa w żaden sposób na tę analizę. Chociaż umowa ta powinna umożliwić SNCM, łącznie z pomyślnym wykonaniem planu restrukturyzacji, osiągnięcie docelowo dodatnich wyników działalności, nie zmienia to faktu, że dokuczliwy brak funduszy własnych, rosnące zobowiązania i koszt środków operacyjnych planu restrukturyzacji powinny doprowadzić przedsiębiorstwo po pewnym czasie do wstrzymania płatności.
- (340) Ponieważ okres restrukturyzacji obejmował lata 2002–2006, należy sprawdzić, czy SNCM spełniało ten warunek w tym okresie, a zwłaszcza w momencie, gdy zapadła decyzja o dokonaniu nowych wkładów ze środków publicznych.
- (341) W decyzji z 2003 r. zauważa się, że SNCM spełniało to kryterium latach obrachunkowych 2001 i 2002<sup>(151)</sup>.
- (342) Obecnie należy sprawdzić, czy SNCM nadal spełnia ten warunek w odniesieniu do lat obrachunkowych 2003–2005, tj. do ostatniego roku obrachunkowego przed wdrożeniem nowych środków w 2006 r. dotyczących prywatyzacji SNCM.

<sup>(149)</sup> Zob. przypis 5.

<sup>(150)</sup> Rezerwy regulowane prawnie to koszty zaewidencjonowane księgowo w wyniku zastosowania przepisów podatkowych.

<sup>(151)</sup> Motyw 209–297

- (343) Jak już stwierdzono w motywie 73 i następnym, sytuacja SNCM znacznie się pogorszyła w 2004 r. i 2005 r. Zysk bieżący SNCM osiągnął poziom – 32,6 mln EUR w 2004 r. i – 25,8 mln EUR w 2005 r. Zysk netto natomiast wyniósł – 29,7 mln EUR w 2004 r. i – 28,8 mln EUR w 2005 r. Kwota środków własnych w 2005 r. (– 1,7 mln EUR) zmniejszyła się o 25,5 mln w stosunku do 2004 r. Ten spadek wartości związany jest ze zniknięciem ponad połowy kapitału spółki, kapitału, którego ponad jedna czwarta zniknęła w czasie 12 ostatnich miesięcy, potwierdzając tym samym spełnienie warunku opisanego w pkt 10 lit. a) wytycznych z 2004 r.
- (344) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że SNCM może być uznane za przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu wytycznych z 2004 r.

#### 6.2.2.1. Wkład własny

- (345) W myśl pkt 43 wytycznych „kwota i intensywność pomocy muszą być ograniczone do ścisłego minimum kosztów restrukturyzacji koniecznych, aby umożliwić podjęcie restrukturyzacji w świetle istniejących zasobów finansowych przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy kapitałowej. Ocena uwzględni każdą pomoc przyznaną uprzednio. Od beneficjentów pomocy będzie się oczekiwało, iż znaczący wkład w planie restrukturyzacji będzie pochodził z ich środków własnych, włącznie ze sprzedażą aktywów, które nie są niezbędne do dalszego istnienia przedsiębiorstwa lub z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych. Tego rodzaju wkład jest znakiem, że rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności. Wkład musi być rzeczywisty, tzn. faktyczny, wykluczający wszystkie przyszłe spodziewane zyski takie jak przepływ środków pieniężnych, i musi być możliwe najwyższy”.
- (346) Punkt 44 wytycznych uściśla, że „Komisja zwykle uzna za odpowiednie następujące wkłady w restrukturyzację: co najmniej 25 % w przypadku małych przedsiębiorstw, co najmniej 40 % w przypadku średnich przedsiębiorstw oraz co najmniej 50 % w przypadku dużych przedsiębiorstw. W wyjątkowych okolicznościach i w przypadkach szczególnych trudności, które państwo członkowskie musi wykazać, Komisja może zezwolić na niższy wkład”.
- (347) Punkt 7 wytycznych uściśla również, że „właściwym jest jeszcze mocniejsze podkreślenie, że [wkład od beneficjenta przy restrukturyzacji] musi być rzeczywisty i nieobjęty pomocą. Wkład beneficjenta ma podwójne zadanie: z jednej strony będzie pokazywał, że rynki (właściciele, wierzyciele) wierzą w możliwość odzyskania rentowności w rozsądnym czasie. Z drugiej strony, będzie to zapewniało, że pomoc na restrukturyzację jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przywrócenia rentowności, przy równoczesnym ograniczeniu zakłócenia konkurencji. [...]”.
- (348) W orzecznictwie podkreśla się również, że wkład własny musi świadczyć o tym, że rynek wierzy w możliwość odzyskania rentowności<sup>(152)</sup>. Komisja podkreśla, że wymóg ten jest szczególnie adekwatny w przypadku SNCM ze względu na sytuację tego przedsiębiorstwa od 2002 r. Komisja przypomina bowiem, że początkowe środki na restrukturyzację z 2002 r. nie przyniosły spodziewanych rezultatów. Niektóre spośród nich nie zostały dotrzymane lub nie zostały osiągnięte (zob. motyw (351)). Ponieważ SNCM nie było w stanie wdrożyć tych pierwszych środków restrukturyzacyjnych w całości, począwszy od 2004 r. jego sytuacja ekonomiczna i finansowa zaczęła ponownie pogarszać się (zob. motyw (73)–(75)).
- (349) Koszty restrukturyzacji wynosiły 46 mln EUR w 2002 r. Odnośnie do środków z 2006 r. Komisja uważa, że wysokość kosztów restrukturyzacji odpowiada kwocie pomocy<sup>(153)</sup>, tj. 202,55 mln EUR, a do kwoty tej należy dodać podwyższenie kapitału przez partnerów prywatnych, tj. 26,25 mln EUR, tj. łącznie 274,8 mln EUR. Wkład własny składa się z 42,385 mln EUR ze zbycia aktywów netto i 26,25 mln EUR podwyższenia kapitału przez partnerów prywatnych, tj. wkład własny wynosi łącznie 68,635 mln EUR. W związku z tym, uwzględniając nowe środki z 2006 r., wkład własny osiąga 25 %, podczas gdy wytyczne wymagają wkładu własnego w wysokości co najmniej 50 %. Komisja uściśla, że władze francuskie nie wykazały wyjątkowych okoliczności i szczególnych trudności, aby Komisja zezwoliła na niższy wkład. W każdym razie Komisja uważa, że w analizowanym przypadku nie zachodzą wyjątkowe okoliczności uzasadniające obniżenie wymaganej wysokości wkładu własnego określonej w wytycznych z 2004 r.
- (350) Komisja uznaje zatem, że wkład własny SNCM w wysiłek restrukturyzacyjny pozostaje niewystarczający w świetle przepisów wytycznych.

<sup>(152)</sup> Wyrok Sądu z dnia 7 grudnia 2010 r., Frucona Košica przeciwko Komisji, T-11/07, dotychczas niepublikowany w Zbiorze, pkt 244–245.

<sup>(153)</sup> Środki z 2006 r. polegają na prywatyzacji SNCM.

#### 6.2.2.2. Odzyskanie długoterminowej rentowności

(351) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do przywrócenia długoterminowej rentowności SNCM w szczególności w związku z następującymi faktami:

— SNCM nie planowała likwidacji wszystkich swoich deficytowych rodzajów działalności,

— powodzenie planu restrukturyzacji było ściśle związane z przekazaniem obowiązku użyteczności publicznej, dotyczącego połączeń Marsylia-Korsyka w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.,

— przewidywane w planie z 2002 r. zmniejszenie liczby stanowisk pracy załogi pokładowej nie zostało zrealizowane, a zwiększenie wydajności o 10 % nie zostało osiągnięte,

— niewystarczający charakter redukcji stanowisk pracy o 400 ekwiwalentów pełnego czasu pracy i środków zwiększenia wydajności przewidzianych w planie z 2006 r. ze względu na rozbieżności w porównaniu z planem z 2002 r.

(352) Władze francuskie odpowiedziały, że zmiana udziałowców i wdrożenie trzech środków określonych w planie prywatyzacji pozwoli SNCM na rozwijanie działalności na zdrowych podstawach i że deficytowy charakter niektórych aspektów działalności SNCM nie jest nieodwołalny.

(353) Komisja stwierdza, że środki przewidziane w planie restrukturyzacji z 2002 r. nie mogły zostać do końca zrealizowane, ponieważ spowodowały znaczne pogorszenie wyników spółki w latach 2004 i 2005. W 2006 r. wzrost obrotów o 20 mln EUR i podwyższenie rekompensaty za świadczenie usługi publicznej o 9 mln EUR nie pozwoliły na przywrócenie zysku z działalności operacyjnej, ponieważ wzrost cen paliw i opłat eksploatacyjnych osiągnął poziom dużo wyższy od spodziewanego. Ekspert Komisji stwierdził, że wykonanie biznesplanu nabywców znacznie spowolniły liczne wydarzenia<sup>(154)</sup> i wnioskuje, że łączne straty w 2007 r. mogły być o wiele wyższe niż początkowo przewidywano.

(354) W związku z tym Komisja uważa, że odpowiedź władz francuskich nie rozwiała wszystkich jej wątpliwości. Połączenie odzyskania rentowności z przyznaniem obowiązku świadczenia usługi publicznej w latach 2007–2013 i wdrożeniem trzech środków w ramach planu prywatyzacji, którego zgodność z prawem i rynkiem wewnętrznym nie zostały potwierdzone, zdaje się być ryzykowne. Wiarygodność planu odzyskania długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa zakłada co najmniej, że przyjęte założenia są realistyczne. Tymczasem w analizowanym przypadku powodzenie planu opiera się niemal wyłącznie na wystąpieniu dwóch hipotetycznych zdarzeń, które nie zależą od SNCM. Ponadto, zważywszy na sytuację finansową SNCM w tamtym okresie, Komisja zastanawia się nad zdolnością tego przedsiębiorstwa do sfinansowania wymiany niektórych statków. Wymianę tą władze francuskie przedstawiają jako działanie, umożliwiające osiągnąć cel przywrócenia rentowności.

(355) Komisja uważa zatem, że określony w wytycznych warunek przywrócenia długoterminowej rentowności nie jest spełniony.

#### 6.2.2.3. Zapobieganie wszelkim nadmiernym zakłóceniom konkurencji (środki wyrównawcze)

(356) W unieważnionej decyzji z 2008 r. była mowa o czterech środkach wyrównawczych:

— zamknięcie spółki zależnej Corsica Marittima (82 000 pasażerów w 2000 r.), która była odpowiedzialna za połączenia między Włochami a Korsyką, a więc wycofanie grupy SNCM z rynku związanego z połączeniami między Włochami a Korsyką,

— niemal całkowite wycofanie SNCM z połączeń między Tulonem a Korsyką, rynku, który w 2002 r. odpowiadał co najmniej 460 000 pasażerów,

<sup>(154)</sup> Zob. sprawozdanie Stephensa, *Badanie restrukturyzacji przedsiębiorstwa żegluga morskiej SNCM*, s. 85, ust. 3: rozpoczęcie świadczenia usługi publicznej w lipcu 2007 r. zamiast w styczniu; liczne spory z CFF.

— zmniejszenie łącznej liczby oferowanych miejsc i liczby rejsów tam i z powrotem organizowanych każdego roku od 2003 r. przez SNCM, w szczególności w przypadku połączeń między Niceą a Korsyką,

— sprzedaż czterech statków.

- (357) Komisja pragnie przypomnieć, że władze francuskie zaproponowały te środki w odniesieniu do kwoty 15,81 mln EUR pomocy, czyli pomocy na restrukturyzację przyznanej w 2002 r.
- (358) W związku z unieważnieniem decyzji z 2008 r. wyrokiem z dnia 11 września 2012 r. całkowita kwota pomocy wynosi obecnie ponad 210 mln EUR. Komisja uważa, że jej wątpliwości nie zostały rozwiane z następujących powodów.
- (359) W odniesieniu do sprzedaży czterech statków w ramach restrukturyzacji w 2002 r. Komisja zauważa, że zbycie te zostało częściowo wyrównane dostawą statku *Danielle Casanova* w czerwcu 2002 r., statku towarowo-pasażerskiego *Paglia Orba* i statku towarowo-pasażerskiego *Pascal Paoli* w 2003 r.
- (360) W odniesieniu do zamknięcia spółki zależnej Corsica Marittima – pkt 40 wytycznych uściśla w szczególności, że „[d]o celu oceny środków wyrównawczych sumy odpisane jako straty i zamknięcie działalności przynoszącej straty, które w dowolnym stopniu byłyby konieczne, aby przywrócić rentowność, nie będą uznawane za obniżenie zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku”. W związku z tym zamknięcie Corsica Marittima, która była deficytowa od momentu utworzenia w 1990 r., nie może być uznane za środek wyrównawczy, ale za środek przyczyniający się do przywrócenia długoterminowej rentowności.
- (361) Podobne rozumowanie stosuje się również do obsługi połączeń między Korsyką a Niceą. Komisja zauważa, że SNCM posiada z jednej strony mniejszościowy udział w rynku, ponieważ Corsica Ferries France posiada 70 % udziałów w rynku<sup>(155)</sup>. Jak wynika ze sprawozdania Stephensa, popyt na połączenia na trasach z Nicei, w szczególności w okresie letnim, jest bardzo wysoki. Ponadto zapotrzebowanie na połączenia na tej linii istnieje również poza sezonem letnim. Tymczasem zysk bieżący na tej linii był deficytowy w latach 2004–2007. W związku z tym środek ten nie może być uznany za środek wyrównawczy, ale za środek przyczyniający się do przywrócenia długoterminowej rentowności.
- (362) Komisja zauważa również, że ruch pasażerski między Korsyką a portem w Tulonie znacznie zwiększył się – z 200 tys. pasażerów w 1999 r. do niemal 1 mln w 2007 r.<sup>(156)</sup>. W związku z tym niemal całkowite wycofanie SNCM z tych połączeń mogłoby być uznane za środek wyrównawczy. Komisja zauważa jednak, że połączenie Tuluń – Korsyka jest najmniej znaczące dla SNCM pod względem liczby pasażerów.
- (363) Niemniej nawet jeśli środek ten zostałby uznany za środek wyrównawczy, Komisja uważa, że byłby w dużym stopniu niewystarczający. Pkt 40 wytycznych stanowi, że „środki wyrównawcze muszą być proporcjonalne do zakłócających skutków pomocy [...]”. Jak już wspomniano w motywach 341 i 342, Komisja stwierdza, że władze francuskie zaproponowały te środki w odniesieniu do kwoty 15,81 mln EUR pomocy, czyli pomocy na restrukturyzację przyznanej w 2002 r. Tymczasem, ponieważ łączna kwota pomocy wynosi obecnie około 218 mln EUR, Komisja jest zdania, że zaproponowane środki są niewystarczające w porównaniu z zakłóceniem konkurencji, jakie powoduje przyznanie tej pomocy.
- (364) W związku z tym Komisja stwierdza, że nie zostały rozwiane wątpliwości, czy środki te należy uznać za środki kompensacyjne czy za środki niezbędne do przywrócenia rentowności. W każdym przypadku zaproponowane środki w dużym stopniu niewystarczające.
- (365) Władze francuskie podniosły argument o zagrożeniu monopolem CFF w przypadku zniknięcia SNCM z rynku. Komisja uważa, że władze francuskie nie wykazały w wystarczającym stopniu istnienia i skali tego ryzyka. Transport pasażerski i towarowy między Francją kontynentalną a Korsyką jest rynkiem otwartym i konkurencyjnym dla wszystkich podmiotów działających na Morzu Śródziemnym. Rynek ten charakteryzuje się również brakiem barier wejścia. Niezależnie od tego pozycja Corsica Ferries nie ma takiego charakteru, by uzasadnić zakłócenie konkurencji przez wdrożenie spornych środków.

<sup>(155)</sup> Zob. sprawozdanie Stephensa, *Badanie restrukturyzacji przedsiębiorstwa żegluga morskiej SNCM*, s. 96.

<sup>(156)</sup> Zob. Autorité de la Concurrence (organ ds. konkurencji), opinia nr 12-A-05 z dnia 17 lutego 2012 r., pkt 124–125.

- (366) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że zaproponowane środki nie spełniają kryteriów określonych w pkt 38–42 wytycznych.

## VII. WNIOSEK

### 7.1. NIEZGODNOŚĆ I ODZYSKANIE WKŁADU KAPITAŁOWEGO ZGŁOSZONEGO PRZEZ WŁADZE FRANCUSKIE W 2002 r. I TRZECH NOWYCH ŚRODKÓW WDROŻONYCH PRZEZ WŁADZE FRANCUSKIE W 2006 r.

- (367) Wkład kapitałowy w wysokości 15,81 mln EUR zgłoszony przez władze francuskie w 2002 r. i trzy nowe środki wdrożone przez władze francuskie w 2006 r., tj. zbycie 100 % SNCM po cenie ujemnej 158 mln EUR, podwyższenie kapitału o 8,75 mln EUR z objęciem akcji przez CGMF oraz kredyt w rachunku bieżącym udostępniony przez CGMF na kwotę 38,5 mln EUR na rzecz pracowników SNCM stanowią pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Pomoc ta jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.
- (368) Komisja przypomina, że zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 wszelka pomoc niezgodna z prawem i z rynkiem wewnętrznym musi być odzyskana od beneficjenta.
- (369) W celu odzyskania środków władze francuskie muszą doliczyć do kwoty pomocy odsetki naliczone od dnia, w którym przedmiotowa pomoc została udostępniona przedsiębiorstwu do dnia jej rzeczywistego odzyskania<sup>(157)</sup>, zgodnie z rozdz. V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004<sup>(158)</sup>.

### 7.2. NIEZGODNOŚĆ I ODZYSKANIE POMOCY PRYZNANEJ W CELU RATOWANIA

- (370) Ponieważ zgłoszona pomoc na restrukturyzację nie spełnia warunków zgodności określonych w wytycznych, należy wyciągnąć konsekwencje z niezgodności pomocy na ratowanie przyznanej SNCM przez władze francuskie, która stanowiła przedmiot decyzji Komisji z dnia 17 lipca 2002 r. i zażądać odzyskania pomocy.
- (371) Dnia 19 listopada 2002 r. władze francuskie przekazały Komisji kopię umów w sprawie pożyczki gotówkowej między SNCM i CGMF oraz potwierdzenia zwrotu tej pożyczki przez SNCM dwoma przelewami z dnia 13 maja i 14 czerwca 2002 r.,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

#### Artykuł 1

Wkład kapitałowy w wysokości 15,81 mln EUR i trzy nowe środki wdrożone przez władze francuskie w 2006 r., tj. zbycie 75 % udziałów w SNCM po cenie ujemnej 158 mln EUR, podwyższenie kapitału o 8,75 mln EUR z objęciem akcji przez CGMF i kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 38,5 mln EUR na rzecz pracowników SNCM, wdrożone przez Francję z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE na rzecz SNCM stanowią pomoc państwa bezprawną i niezgodną z rynkiem wewnętrznym.

#### Artykuł 2

1. Francja zobowiązana jest odzyskać od beneficjenta środki pomocy, o których mowa w art. 1.
2. Od kwot podlegających zwrotowi należne są odsetki od dnia ich oddania do dyspozycji beneficjenta do dnia ich rzeczywistego odzyskania.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia (WE) nr 794/2004 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 271/2008<sup>(159)</sup> zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 794/2004.

<sup>(157)</sup> Zob. art. 14 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 659/99.

<sup>(158)</sup> Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.04.2004, s. 1).

<sup>(159)</sup> Rozporządzenie Komisji (WE) nr 271/2008 z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 794/2004 w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1).



*Artykuł 3*

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.
2. Francja zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

*Artykuł 4*

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Francja przekazuje Komisji następujące informacje:
  - a) łączną kwotę (kwotę główną i odsetki) do odzyskania od beneficjenta;
  - b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
  - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjent został wezwany do zwrotu pomocy.
2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, Francja na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na żądanie Komisji Francja przekazuje wszystkie informacje na temat środków już podjętych i środków przewidywanych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji. Francja przekazuje również szczegółowe informacje o kwocie pomocy i odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

*Artykuł 5*

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 listopada 2013 r.

*W imieniu Komisji*  
Joaquín ALMUNIA  
Wiceprzewodniczący

## ZAŁĄCZNIK

## DANE DOTYCZĄCE WYPŁACONYCH KWOT, KWOT PODLEGAJĄCYCH ZWROTOWI I KWOT ODZYSKANYCH

Nazwa beneficjenta	Łączna kwota pomocy otrzymanej w ramach programu (*)	Całkowita kwota pomocy podlegająca zwrotowi (*) (Kwota główna)	Łączna kwota już odzyskana (*)	
			Kwota główna	Odsetki

(\*) W mln waluty krajowej.